

Nummer	Partilag/utvalg	Forslag	Begrunnelse	Innstilling fra partilaget (alt går til årsmøtet)	Styrets innstilling
1	Bergenhus arbeiderpartilag	*Reduserte egenandeler for bruk av helsetjenester* Arbeiderpartiet i Bergen mener at egenandelene for bruk av helsetjenester bør reduseres, og i den innværende stortingsperioden må et minstemål være at egenandelen ikke øker mer en generell prisvekst.	Egenandelene har blitt økt i statsbudsjettet for 2022. Begrunnelsen til regjeringen er at man ikke fant rom i budsjettet for å reversere økningene som var foreslått av Solberg-regjeringen. I vårt program heter det at vi vil: «unngå å øke egenandelene i helse utover prisvekst».	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
2	Bergenhus arbeiderpartilag	*Lag en offentlig utredning om universell tannhelse* Arbeiderpartiet i Bergen mener at det trengs en offentlig utredning om universell tannhelse. Vi trenger en enda grundigere dokumentasjon av sosial ulikhet i tannhelse, gjennomgang av dagens ordninger og ikke minst ulike modeller for en best og mest mulig effektiv overgang til en ordning som likestiller tannhelse med annen helse.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
3	Bergenhus arbeiderpartilag	*Hele stillinger og økt kompetanse i SFO* Skolene bør organisere seg slik at alle som jobber i SFO kan få tilbud om en full stilling. Alle ansatte i SFO bør få mulighet til å ta fagbrev, og ansatte med fagbrev bør oppfordres til å ta relevant fagskoleutdanning.	Faglærte SFO-arbeidere representerer en praksisnær kompetanse som er svært verdifull for skolene, og som bør verdsettes høyere enn i dag.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
4	Bergenhus arbeiderpartilag	*Kommisjon mot sosial ulikhet i helse* Arbeiderpartiet må gjennom å opprette en bredt anlagt folkehelsekommisjon løfte arbeidet mot de store sosiale helseforskjellene. En slik kommisjon må bidra til økt kunnskap og debatt om helseforskjeller og komme med forslag til hva som kan gjøres for å sikre hele befolkningen bedre mot uhelse.	Hurdalsplattformen har en formulering om «en strategi for utjevning av sosiale helseforskjeller og bekjempelse av ensomhet.» Forslaget står ikke i motsetning til denne, men vil markere et ønske om å sette saken enda høyere på det politiske sakskartet gjennom opprettelsen av en egen kommisjon. Ulikhetene i helse er i dag store. Et eksempel løftet fram av Helsedirektoratet er at forventet levealder for 40-årige norske menn er nesten 14 år lenger blant den rikeste prosenten sammenliknet med den fattigste.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
5	Bergenhus arbeiderpartilag	*Bedre tilpasset videregående opplæring til voksne innvandrere* Vestland fylkeskommune skal ha som mål å være ledende i Norge på yrkesopplæring for voksne innvandrere. Og det skal derfor etableres modulstrukturerte opplæringsløp for flere relevante yrkesfag. Videre skal Vestland samarbeide enda tettere med kommunene for å utvikle opplæringsløp som på en treffsikker måte kombinerer videregående fagopplæring med grunnskole- og norskopplæring.	Fullføringsreformen legger opp til at såkalt modulstrukturert opplæring skal være den nye normalen for videregående opplæring for voksne innvandrere. Det er viktig at arbeidet med å utvikle slike opplæringsløp kommer raskt i gang. I dag er det slik at mange voksne innvandrere for det første har et smalt tilbud må svært få yrkesfag og velge mellom, og for det andre sliter mange med å måtte gå svært lange løp med både norsk- og grunnskoleopplæring før de kommer i kontakt med yrkesfaget de er motiverte for å ta.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
6	Bergenhus arbeiderpartilag	*Støytiltak i boligområder* Arbeiderpartiet i Bergen mener at Arbeiderpartiet skal jobbe for å innarbeide støyredukerende tiltak i eksisterende og nye boligområder, slik som lokk over støvende motorveg og annen skjerming av støv.	Biltrafikkstøy i boligområder er et folkehelseproblem. Med dagens arealpolitikk er det fortrinnsvis i sentrale deler av byen og områder nær bydelssentre og lokale sentre det blir etablert nye boliger. Mange av disse områdene har betydelig biltrafikkstøy. Det er vanskelig å videreutvikle våre boligområder på en god måte når kravene til skjerming av støv er så styrende og gjennomgripende. Ofte er det umulig å bygge boliger i sentrale knutepunkt med ordinære støytiltak. Da kan etablering av lokk over motorveg være en mulighet. Et vellykket eksempel på dette er Skjoldnes boligområde.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
7	Bergenhus arbeiderpartilag	*Verneede vassdrag* Bergenhus Arbeiderparti krever at verneede vassdrag forblir vernet og at man ser på oppgradering i allerede utbygde vassdrag for økt vasskraftproduksjon.	De verneede vassdragene i Norge er vassdrag man ønsker å bevare i sin helhet, der menneskelig aktivitet gjennom bla kraftutbygging ikke er tillatt. En evt vekst i vasskraftproduksjon må komme via oppgradering av eksisterende anlegg i ikke verneede vassdrag. De verneede vassdragene må bevares.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
8	Bergenhus arbeiderpartilag	*Regulering av større private utendørs musikkanlegg i parker* Arbeiderpartiet i Bergen ønsker at bruken av større private ikke omsøkte musikkanlegg i offentlige parker reguleres bedre enn i dag, slik at bruken av slike anlegg ikke fører til at parkene forringes som felles rekreasjonsområder og at natteroen ikke overholdes.	Støysituasjonen i og omkring Nygårdsparken har vært uakseptabel de to siste somrene.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
9	Bergenhus arbeiderpartilag	I bybudsjettet for 2022 er det avsatt 6,5 mill til denne tilskuddsordningen, en ordning som er rettet mot ca 80 idrettslag. Dette er for lavt målt mot den samfunnsviktige og forebyggende aktiviteten disse lagene står for, særlig i forhold til barn og unge. Arbeiderpartiet i Bergen mener derfor at driftstilskuddet til private idrettsanlegg må økes betydelig ved førstkomende anledning.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen

10	Bergenhus arbeiderpartilag	*Forbedre ordningen med spillemidler til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg* Ordningen forvaltes på departementsnivå av Kulturdepartementet og gjelder både for offentlige og private anlegg. En stor utfordring med dagens ordning er at midlene utbetales opptil flere år etter ferdigstilling av anleggene, som igjen fører til unødvendige og fordyrende mellomfinansieringsperioder for søkerne. I søknadsbehandlingen prioriteres Oslo slik at de i dag har en behandlingstid på ca 2mnd, mens det i resten av landet må regnes en ventetid på 3-4 år. En behandlingstid på 3-4 år kan ikke fortsette og bør kortes ned betydelig. Arbeiderpartiet i Bergen legger til grunn at hovedårsaken til den skeivfordelte behandlingstiden er underfinansiering av ordningen og at den i fortsettelsen derfor må suppleres- eller finansieres i sin helhet via statsbudsjettet.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
11	Bergenhus arbeiderpartilag	Bystyret har i budsjettet for 2022 avsatt 3 mill til videre arbeid med bydelsdemokratiet. I en budsjettmerknad ber bystyret byrådet om å legge frem en sak til bystyret som omfatter direktevalg til bydelsutvalg ved kommune- og fylkestingsvalget i 2023. En reetablering av ordningen med bydelsutvalg har stått på den politiske dagsorden siden 2015, og Arbeiderpartiet i Bergen er derfor svært positiv til at ordningen nå blir realisert.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
12	Bergenhus arbeiderpartilag	*Barnas beste i asylsaker* På bakgrunn av blant annet en nylig sak om en mor som måtte forlate landet og samtidig skilles fra sine to norskfødte barn på 2 og 4 år, aktualiseres forholdet mellom barnas best og innvandringsregulerende hensyn. Det er vårt syn at det i saker der barn er involvert, så skal barnas beste ha et klart fortrinn i vurderingene som legges til grunn. Praktisering av gjeldene lovverk virker i flere saker helt urimelig og juridisk stivbeint der innvandringsregulerende hensyn gis avgjørende vekt. Arbeidspartiet i Bergen ber derfor om at asylsaker der barn er involverte heretter i enda større grad vektlegger barnas beste i enda større grad enn hva som er tilfelle i dag		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
13	Bergenhus arbeiderpartilag	*Omfordeling av statlige arbeidsplasser* Overføring av statlige arbeidsplasser til regionale folkevalgte organ skulle være en del av regionreformen, men denne overføringen går for tregt. Arbeiderpartiet i Bergen vil derfor understreke behovet for at arbeidet med iverksetting av reformen prioriteres.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
14	Bergenhus arbeiderpartilag	*Forbud mot fyrverkeri i privat regi* Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen utarbeide et forslag til forbud mot uautorisert privat bruk av fyrverkeri. Privat bruk av fyrverkeri fører hvert år til en rekke alvorlige skader, brann og på nyttårsaften er bruken så omfattende at det skremmer både ville og tamme dyr.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
15	Bergenhus arbeiderpartilag	*En kommisjon for mer politisk styring av energisektoren* Arbeiderpartiet i Bergen ber om at den kommende energikommisjons får et bredt politisk mandat slik at den kan belyse mulighetene for en langt sterkere politisk styring av energisektoren. Det må blant annet innbefatte mulighet for styring av overføringer via utenlandskabler, bestemmelser for fyllingsgrad i magasinene til vannkraftverkene, prisjusteringer for industri og husholdninger og mer aktivt offentlig eierskap av energiselskaper. Når kraften kan koste ti ganger mer en produksjonskostnadene , er situasjonen ute av kontroll.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
16	Bergenhus arbeiderpartilag	*Faste tiltak for å sikre alle husholdninger et rimelige minimumsforbruk* Mange vanlige folk frykter at det skal komme skyhøye strømpriser hver vinter. Det trengs faste tiltak for å sikre alle husholdninger et rimelig minimumsforbruk av elektrisk kraft. På kort sikt gjøres dette best med en statlig kompensasjonsordning av den typen som ble innført i desember, men på lengre sikt kan det være bedre med andre ordninger med prisjusteringer eller liknende.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen

17	Bergenhus arbeiderpartilag	*Tydelig prioritering av landbasert industri* Den eksisterende og framtidens norske kraftforedlende industri har og vil i framtiden ha et betydelig behov for elektrisk kraft. Arbeiderpartiet i Bergen vil understreke at den må være en prioritert nasjonal oppgave å sikre denne industrien sikres tilstrekkelig elektrisk kraft. Elektrifisering av olje- og gassvirksomhet må utelukkende skje med kortreist kraft fra havvind, gasskraft eller andre teknologier og ikke med elektrisk kraft fra land.	Felles begrunnelse for energiforslag fra Bergenhus Ap-lag: Produksjonskostnadene for strøm varierer fra 6 øre kwh til 26 øre kwh , alt etter alder på kraftanleggene. Likevel har vi i vinter hatt skyhøye strømpriser som til tider langt har overgått strømpriser på kontinentet. Dette er en situasjon som har oppstått brått, men ikke uventet fra november 2021. Strøm skal være et fellesgode. Etter deregulering av kraftmarkedet i 1991, ble kraftbørsen Nordpool omsetningsentralen for norsk kraft, for øvrig 66 % av eid av et nederlandsk børsselskap Dermed er norsk kraft blitt fullstendig prisgitt markedskrefter i Europa. I tillegg har strømselgerne, som er et handelsledd, tatt ut eksepsjonelt store overskudd. Senest i 2020 tjente de tre største 1 milliard netto i 2020.Fjordkraft alene fikk 499 millioner i overskudd i 2020. De mange utenlandskablene har selv i perioder med ekstremt høy strømpris i Norge, sendt elektrisitet ut av Norge. EU-land har et stadig økende behov for stor import av elektrisk kraft. Norske myndigheter har forsømt seg å sikre kontrollen over hvordan strømmen i disse kablene skal styres. Krav om elektrifisering av sokkel vil og gi økt press på kraftprisene innenlandsk. Strømprisene er ute av kontroll. Det har denne vinteren vist. Norge er et av Europas kaldeste og mørkeste land, men er det mest energirike. Vi kan ikke akseptere at det europeiske strømmarkedet skal bestemme strømprisene i Norge.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
18	Bergenhus arbeiderpartilag	*Sikre den Den Trondhjemske Postvei som viktig kulturminne* Arbeiderpartiet i Bergen mener at Arbeiderpartiet skal jobbe for at gjenstående deler av Den Trondhjemske postvei som går gjennom Bergen blir bevart og sikret for ettertiden.	Økt utbygging de kommende årene vil skape et større press på viktige kulturminner som bl.a. Den Trondhjemske postvei, som er navnet på veien som gikk mellom Bergen og Trondheim, og som tidlig på 1700-tallet ble tatt i bruk for å frakte post da staten overtok ansvaret for postvesenet. Med det vernet postveien har i dag er det stor fare for at utbygging kan komme til å ødelegge deler av postveien. Både i form av økt trafikk, men også ved direkte inngrep i veien. Det er derfor behov for å gi Postveien et særskilt vern og oppmerksomhet slik at man ivaretar og helst styrker dette kulturminnet for fremtiden. Postveiene omfattes i dag av hensynssone bevaring kulturmiljø i kommuneplanens arealdel (KPA2018). Dersom postvegene skal ha et sterkere vern må det innebære en regulering på et mer detaljert nivå eller særskilte vedtak i bystyret.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
19	Bergenhus arbeiderpartilag	*Offentlig bruk av offentlig bygningsmasse* Bergenhus arbeiderpartilag mener Arbeiderpartiet skal jobbe for at Bergen kommune som prinsipp skal beholde eksisterende bygningsmasse, og jobbe mer strategisk for å sikre ombruk og sambruk av egen bygningsmasse, framfor salg.	Vi foreslår en mer bevisst og bærekraftig strategi for bygninger i offentlig eie. Selv om vi ikke finner egnet bruk for et offentlig bygg der og da, bør vi bestrebe en bredere vurdering med en lengre tidshorisont om hvorvidt offentlig eierskap fortsatt vil være tjenlig. Ved vurderingene om salg av offentlige eiendommer har det i noen tilfeller vært lagt altfor stor vekt på kortsiktig fortjeneste. Omdisponering av bygningsmassen bør ses i sammenheng med hele det store spekteret av oppgaver kommunen har som skole, barnehage, kontor, kulturinstitusjoner osv. Bergen kommune har intern tverrfaglig kompetanse som bør aktivt arbeide og bidra inn i diskusjonen om mulighetene for ombruk og utvikling av egne eiendommer og bygningsmasse. I tillegg bør vi ha i tankene de nye skjerpede krav som stilles ifm. innføring av EU-taksonomi og de kravene som stilles ved eierskapsoverdragelser.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

20	Årstad arbeiderpartilag	- Norges EØS-midler til Polen fryses med unntak av midler til ideelle- og frivillige organisasjoner, pressegrupper og/eller individuelle menneskerettighetsforkjempere. - Norge skal arbeide for andre at EU/EØS-land skal fryse sine økonomiske midler til Polen. - Polske kvinner skal få økonomisk dekning for reise til Norge for abortinngrep. - EU må legge til rette for mangfold i alle medlemsland.	Norge som menneskerettighetsnasjon om utviklingen i Polen I løpet av de siste årene har polske myndigheter innskrenket grunnleggende menneskerettigheter for enkelte grupper gjennom innsettelse av dommere og lovvedtak som ikke er i henhold til en moderne rettstat. Landet har i stor grad sluttet å forholde seg til EU og de forpliktelser medlemskap medfølger. Dette har gått utover kvinner og LHBT-personer. Abort er nå kun lovlig dersom det foreligger fare for kvinnens liv, og inngrep og/eller tilrettelegging for abort kan straffeforfølges. Dette medfører at stadig flere helsepersonell unngår å utføre slike inngrep, og man kan anta at liv går tapt ved sammenligning av lignende politikk ført i andre land. Flere målrettede tiltak er rettet mot LHBT-personer, med bl.a. innføring av «LHBT-ideologi-fri-soner» i over 100 polske kommuner. Flere ble trukket tilbake etter økonomisk press fra Norge og EU. Imidlertid består disse holdningene mot dette miljøet, og lærere kan miste jobben ved å undervise om LHBT-miljøet. Oktober 2021 startet det polske parlamentet å behandle et lovforslag som skal forby Pride og andre sammenkomster hvor regnbueflagg eller «promotering av partnerskap og annen seksuell orientering enn heterofili». Slike holdninger kan lett spre seg mellom folkegrupper og land. Norge og arbeiderbevegelsen har en moralsk og politisk plikt til å reagere.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
21	Årstad arbeiderpartilag	- Mindebyen må få flere og større grøntområder, og lekeplasser. - Mindebyen må få eget kulturhus og egen idrettshall. - Mindebyen må bestå av en bred sammensetning av boliger, herunder sosiale boliger, ikke-kommersielle boliger/boliger for tredje boligsektor, boliger for førstegangsetablerte og boliger tilpasset eldre.	Forbedring av Mindebyen Mindebyen er en av de største og mest krevende byutviklingsprosjekter i Bergen i moderne tid og vil ha stor betydning for bydelen. Allerede kan man se utvikling av kommende Bybane-tilbud og de første bygningsprosjektene i startområdet. Kommuneadministrasjon og den politiske ledelsen har arbeidet godt med å balansere lokale ønsker og behov sammen med utbyggenes ønske om tilrettelegging og fortjeneste. Imidlertid gjenstår mange utfordringer, hovedsakelig tilknyttet at området var opprinnelig tiltenkt som næringsområde med begrenset antall boliger, om lag 1 200. Dette antallet er underestimert og det kan se ut til at man vil opp mot 4 000 boliger. Dette stiller egne og nye krav om tilgang til sosial infrastruktur og tilstrekkelig egnet friareal. Dette ble ikke tatt nok hensyn til i opprinnelig plan, da også det ikke var tatt høyde for en slik utvikling. Mindebyen skal være et godt område for barn, ungdom, barnefamilier og eldre. Årstad Arbeidersamfunn ønsker at kommunen stiller ressurser til rådighet for investering i nødvendig sosial infrastruktur i forkant av videre utbygging.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
22	Årstad arbeiderpartilag	- Statlige aktører bør avstå fra å operere som en privat aktør og bistå byene med mål om å få til en bærekraftig byutvikling på byens egne premisser.	Statlig aktørers rolle i fortetningspolitikken I forbindelse med gjennomføringen av reguleringsplanen for Mindemyren ble det registrert av Årstad Arbeidersamfunn at staten ved Bane NOR eier et større og sentralt område som vil egne seg som et velegnet friareal. Imidlertid opererer Bane NOR som en privat utbygger. Statlige aktører, som Bane NOR, må bistå byene på byenes egne premisser under et felles mål om å skape en kvalitativ og bærekraftig byutvikling. For tiden fører Bane NOR rettssak mot en annen offentlig etat, Fylkeskommunen, for å øke egen profit. Dette illustrerer at privatisering av offentlige instanser ikke fungerer hensiktsmessig.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
23	Årstad arbeiderpartilag	- Det offentlige ansvar ved fremtidige fortetningsprosjekter må markeres tydeligere i arealplanene. Offentlig formål bør igjen bli et av hovedformålene i alle arealplaner.	Bedre markering av offentlig ansvar i arealplanlegging I forbindelse med gjennomføring av reguleringsplanen for Mindemyren registrerte Årstad Arbeidersamfunn at samfunnets ansvar for bygging av nødvendig sosial infrastruktur som blant annet skoler, aldershjem og barnehager var for dårlig markert i vedtatte planer.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

24	Årstad arbeiderpartilag	- Bergen kommune skal legge bedre til rette for fasiliteter for bil slik som strøm, tilgang på vann samt tømming av avfall. - Egne kommunale avgifter for bil. - Forbedre mulighet for lengre opphold i kommunen for bil enn dagens ordninger. - Legge til rette for sentralt bilområde med god tilgang på kommunale kollektivtilbud.	Tilrettelegging for bobilturisme i Bergen De siste årene har det vært en økende interesse for bil og bobilturismen har økt. Som Norges nest største by må Bergen tilby forbedrede fasiliteter for slik turisme, slik at brukere av bil får en god opplevelse av Bergen som turister. Dette betyr at det også bør også foreligge tilbud og fasiliteter for bil i sentrale byområder.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
25	Årstad arbeiderpartilag	- Bergen kommune skal gjennomgå avtaler om vinterberedskap og vurdere å ta disse tilbake til kommunal regi. - Bergen kommune må sørge for tydelige rammevilkår og ansvarsfordeling ved forventet og plutselig snøfall.	Styrking av vinterberedskapen i Bergen Det er per tid begrenset vinterberedskap i Bergen med for dårlige rammeavtaler for selskap som har dette ansvaret på vegne av kommunen. Dette medfører at det er svekket beredskap ved snøfall om snøbrøyting og strøing av grus og salt, i tillegg til at det kan være uoversiktlig hvem som til enhver tid har ansvar for å gjennomføre dette arbeidet. Bergen kommune er en kommune som på andre områder er dyktige på å sørge for egen beredskap som drifter på selvkost-prinsippet. Offentlige områder slik som sykkel- og gangstier og uteområder for skoler er viktige områder som bør være dekket av kommunens egen vinterberedskap.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
26	Årstad arbeiderpartilag	- Faste ansettelse for gartnere som har den daglige driften av byen vår.	Byutvikling og eiendom De siste 5-6 årene har fire drifts avdelinger innfor byutvikling og eiendom benyttet seg av midlertidige ansettelse ved gartner avdelingene. Såkalte sesongarbeidere. Arbeiderpartiet i Bergen mener at dette er ulovlig bruk av midlertidig stillinger i Bergen kommune. Å kalle det sesongarbeidere skal være helt særskilt og avkortet på en kort tidsperiode, som for eksempel julebordsesong eller jordbærhøsting. Den normale driften som grøntavdelingene utfører skal ikke dekkes inn med midlertidige stillinger, men med faste stillinger.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
27	Årstad arbeiderpartilag	- Innføre obligatorisk ID-merking av familiedyr. - Innføre obligatorisk kastrering av katter og kaniner, med unntak for dem som driver med avl og oppdrett.	Dyrevelferd I Norge finnes det flere titalls tusen dyr som er hjemløse. Manglende restriksjoner på kjøp, salg og avl av familiedyr bidrar til å øke antallet uønskede og hjemløse familiedyr. I 2020 hjalp Dyrebeskyttelsen nesten 7 000 dyr. Mange av dem var blitt dumpet av familiene sine. Ved å ID-merke familiedyr vil det bli enklere å gjenforene bortkomne familiedyr hos sine eiere. Terskelen for å dumpe dyr blir også høyere fordi myndighetene vil kunne spore opp og straffe uansvarlige eiere. Dyreopplevingsnæringen vil da måtte ID-merke alle dyrene sine før salg, noe som vil kunne begrense ulovlig dumping av dyr. Per dags dato er det kun en regel som tilsier at man må være medlem i en klubb for å drive oppdrett. Dette er ikke godt nok. Vi trenger en strengere regulering for å sikre at dyrevelferden blir ivarettatt. At familiedyr ikke kastreres forverrer problemet ytterligere. Særlig er denne dumping utbredt blant katter og kaniner. Ved å kastre katter og kaniner unngår man uønskede kull som det ofte er vanskelig å skaffe gode hjem til. Dette vil være med å begrense antall hjemløse familiedyr. Personer som driver med avl og oppdrett skal få fortsette med dette.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
28	Årstad arbeiderpartilag	- Utrede muligheten for førerløs minibuss som lokaltransport for Årstad.	Utbedre kollektivtilbudet på Kronstad Deler av Årstad har rimelig god kollektivdekning. Det er imidlertid ikke tilfelle på alle deler av Kronstad. Det er kjent at det har vært gjort forsøk med mindre og førerløse busser i Vestland fylke. For deler av Kronstad høyden vil det være nyttig med en servicelinje mellom bybanestopp, nåværende og mulig kommende kultur og helsetilbud, samt mulig båtstopp på Vikakaiaen. Dette gjelder også mulig båndlegging av areal til vendepunkt langs ruten.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

29	Årstad arbeiderpartilag	- Utvikle en treplan for Årstad bydel på lik linje som den for Bergenhus bydel.	Treplan for Årstad bydel Bytrær har en viktig funksjon i bybildet som en konkret visualisering av «Det grønne skiftet». Trær bidrar som en del av økosystemet, gir levested for fugler, dyr og insekter samt reduserer luftforurensing i form av svevestøv. Trær fordøyer og absorberer overvann og er et viktig klimatiltak – også i byene. Trær viser seg å ha en økonomisk faktor ifm. eiendomsprising i «grønne» områder. Planting av flere bytrær vil være i tråd med strategiplanen til bymiljøetaten, som er vedtatt i Bergen kommune hvor det står at «Bytrær skal ha en betydelig plass i bybildet». I siste punkt i målsettingen til strategiplanen står det at «Bytrær som må felles av sikkerhetshensyn eller av andre årsaker, skal erstattes». Det bemerkes at i Kronstadområdet er det felt flere store gamle bjørketrær grunnet alder og vær uten at disse er erstattet. Foreløpig er det igangsatt arbeid med en detaljert treplan kun for sentrum, Bergenhus bydel. Årstad Bydel må inkluderes i denne planen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
30	Årstad arbeiderpartilag	- Jobbe for at E39 under bakken ved Danmarks plass kommer inn i neste revisjon av NTP og inkluderes i Miljøloftet. - At det nye midtpunktet på Danmarks plass prydes med en kaskadefontene i sentrum. - At det primært søkes midler til lang Mindetunnel fra Nygårdsbroen til Kristianborg-vannet. Sekundært en kort tunnel ved Fjøsangerveien, fra Nygårdsbroen og til Fabrikkgaten.	E39 i tunnel under Danmarks plass En tunnel under Danmarks plass som et alternativ for avvikling av hovedtrafikken på E39 har vært debattert over lang tid. Hensikten med en slik plan er man med en slik løsning vil få de myke trafikantene opp i dagen og dermed gjenske plassen «Kronstadtorget», som i arkitekt Landmarks opprinnelige plan. I denne planen ble det bl.a. foreslått en kaskadefontene i sentrum av plassen, som vil ha både historisk verdi gjennom at en brønn befant seg her siden middelalderen, men også en helse- og estetisk verdi gjennom å ferskjenne området og absorbere svevestøv. Forrige gang dette ble drøftet politisk var gjennom et representantforslag fra Sofie Marhaug (R) angående krisepakke for Danmarks plass: «Å legge E39 under bakken ved Danmarks plass, vil være det mest effektive tiltaket for å ferskeliggjøre Danmarks plass.», hvor hun ba om at byrådet går i dialog med Miljøloftet med mål om å få utredet en reduksjon av den totale trafikkmengden. Danmarks plass må prioriteres i neste revisjon av NTP og inkluderes i Miljøloftet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
31	Årstad arbeiderpartilag	- At tidligere bystyrevedtak 96/20 merknad 2 følges opp og arbeide for at Bergen Kommune kjøper deler av restarealet på Clementsgård som kommunalt friareal, og at arealet blir båndlagt til samme formål.	Sikring av restarealområdet rundt Clementsgård som offentlig tilgjengelig friområde Clementsgård sto etter konkurs av tidligere eier for salg i lengre tid mellom 2019- 20. Det ble i bystyret fremmet sak om offentlig kjøp og etablering av kulturhus på eiendommen etter en underskriftskampanje. I bystyremøte 22.04.20 fikk sak 96/20 negativ innstilling og ble vedtatt ikke kjøpt, men med en merknad om å vurdere om restarealet i området rundt Clementsgård kunne sikres som offentlig tilgjengelig friområde. Årstad arbeidersamfunn er i tvil om merknaden sikrer mot fremtidig utbygging. Ved skiftende politisk sammensetning og administrasjon kan man ikke se bort fra at en utbygging blir tillatt. Derfor ønskes det at Bergen Kommune går i dialog med ny eier for å kjøpe deler av restarealet som knyttes opp mot dagens friareal, og sekundært inntil videre får en midlertidig båndlegging av arealet som knyttes til offentlig friareal.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
32	Årstad arbeiderpartilag	- At planarbeidet med å få etablert et fremtidig idrettsbygg ved Krohnsminde idrettsplass følges opp, og at muligheten for beboerparkering i byggets kjelleretasje undersøkes.	Opprusting av nytt idrettsbygg ved Krohnsminde Idrettsplass Et forprosjekt med etablering av nytt idrettsbygg på Krohnsminde idrettsplass har blitt vedtatt i bystyret. Siden dette har det vært stille fra sakens side. Idrettslagene knyttet til Krohnsminde bruker i dag en gammel brakke som klubbhus. Årstad Arbeidersamfunn finner det uverdig at idrettslag som vesentlig rekrutterer sine spillere fra Løvstakksiden får slike forhold og drive idrett under, spesielt med tanke på resultater fra levekårsundersøkelser for Solheim Nord og Sør. Idrettslaget Viking har i den senere tid luftet planer om et større idrettsanlegg på Krohnsminde. Dersom dette blir realisert bør det undersøkes om muligheter for beboerparkering i kjelleretasjen, da strøket Ibsensgate har mistet sine parkeringsplasser langs gaten etter opprusting av denne.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

33	Årstad arbeiderpartilag	- At regjeringen etablerer en støtteordning for idretten og frivilligheten forøvrig til å hjelpe med kostbare strømregninger.	Støtteordninger for dyre strømregninger til idretten og frivilligheten. Norges Idrettsforbund har i disse dager sendt ut en spørreundersøkelse for å sanke informasjon om idrettslagenes strømutfgifter. Idrettslagene melder historisk høye utgifter og at de sliter med å betale regningene. Årsaken er at idretten og frivilligheten forøvrig har fått store og svært kostbare strømregninger. Som eksempel har Fana IL fått en regning på over 100.000,- for strømutfgifter i desember knyttet til Fana Arena som er en dobbelt håndballhall hvor breddeidrett, toppidrett og folkehelseiltak er samlet under samme tak. Frivilligheten har kostnader knyttet til strøm- eller andre energiutfgifter til klubbhus, garderobeanlegg, idretts- og nærmiljøanlegg, kulturhus med mer. Viktige arenaer for aktivitet, folkehelse, kultur og sosialisering. Frivilligheten er selve ryggraden i det norske samfunnet. Verdien av hva mennesker kan skape i fellesskap for et bredt og godt aktivitetstilbud er av uvurderlig verdi. Når vi skal reise oss etter to år med pandemi trenger vi alle et rikt og variert tilbud å vende tilbake til. Årstad Arbeidersamfunn ønsker derfor at frivilligheten skal få nødvendig hjelp, slik at dyre strømregninger ikke går utover aktivitetstilbudet til barn, unge og voksne og ber regjeringen etablere dette snarlig.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
34	Årstad arbeiderpartilag	- At idrettsbevegelsen får mer penger til å skape et rikt aktivitetstilbud i hele Norge. - At regjeringen viser ambisjoner om å fjerne ventetiden på tildeling og utbetaling av spillemidler til idrettsanlegg. - At momskompensasjon til bygging og drift av idrettsanlegg forenkles, at ventetiden fjernes og at ordningen gjøres automatisk.	I Norge bidrar idrettsbevegelsen med tilbud som gir mennesker mulighet til å være i fysisk aktivitet. Her skapes gode opplevelser og fellesskap. Breddeidretten kan også være en utjevne faktor. Utvikling av gode idrettsanlegg er avgjørende for å legge til rette for aktivitetstilbudet. Etter åtte år med Høyre-regjeringen har rammebetingelsene til idrettsbevegelsen blitt dårligere, og ventetiden på spillemidler og momskompensasjon har økt. Bare på Vestlandet er det utestående over 1 milliard til idrettsanlegg bygget av idretten, kommunene og støttespillere. Ventetiden er på 3,5 år. I denne ventetiden må idrettslagene og kommunene betale dyre renter (og avdrag) på investeringer de har gjort. Lang ventetid på tildeling og utbetaling av spillemidler gjør at nye investeringer i flere idrettsanlegg stagnerer. Når ventetiden er fjernet må det sikres nok spillemidler i tildelingene til å møte det årlige behovet. Det er bra at regjeringen har signalisert full momskompensasjon til frivilligheten, samtidig må vi be om at momskompensasjon til bygging og drift av idrettsanlegg forenkles, at ventetiden fjernes og at ordningen gjøres automatisk. Idretten må få bedre rammebetingelser, ting må forenkles og frivillige krefter må få bruke mindre tid på byråkrati og mer tid på å skape aktiviteter.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
35	Åsane arbeiderpartilag	Bedre bane, bedre by - Kommunen må sikre planleggingsressurser til å kunne gjøre endringer (forsering). - Det må vurderes flere forbedringer i Eidsvåg, f.eks. lavere fart (E39) og tiltak nord for stemma. - Sykkelvei gjennom Ervik må ivareta lokalmiljøet. Sykkeltunnel parallelt med Selviktunnelen bør vurderes på nytt i lys av nye forutsetninger. - Det bør legges til rette for en langsiktig utvikling med stoppet i Tertneskrysset som et knutepunkt som binder sammen området i alle retninger.	Etter bystyrets vedtak før jul ligger alt til rette for at bybanen endelig får sin første avgang til Åsane i 2031. Bystyrets vedtak i desember 2021 trekker frem en rekke viktige punkter som skal følges opp og som vil gjøre banen enda bedre. Reguleringsplanene for banen skal førstegangsbehandles i byrådet i 2022, før endelig vedtak i bystyret i 2023. Tidsplanen er knapp, og tiden må brukes godt. Arbeiderpartiets rolle har alltid vært å la vanlige folk bli hørt. Vi forventer at byrådet inntar en lyttende og smidig holdning til tilbakemeldinger både frem mot og under høringsrunden, og sikrer vurdering og oppfølging. Det er viktig at de overordnede målene for bybanen fortsatt ligger til grunn for valgene som tas, sammen med den langsiktige retningen som er satt i kommuneplanen som Ap fikk vedtatt i 2019. At vi har fått en ny Ap-regjering, kan også gjøre det mulig å forbedre løsningene for Åsanebanen. Flere av punktene i bystyrevedtaket i desember 2021 er blant annet knyttet til endring av/mer fleksibel holdning til veinormaler for både motorvei og gang-/sykkelvei. Regjeringen må bidra til framdrift og avklaringer i dette arbeidet slik at Åsane kan få glede av bedre løsninger.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

36	Åsane arbeiderpartilag	Ringvei Øst - Arbeiderpartiet krever snarlig realisering av E39-tunnelen fra Åsane til Nordhordlandsbroen. Ferdigregulering av denne strekningen må prioriteres for raskest mulig oppstart. - Skissert arealbruk i Vågsbotn må reduseres. Kryssløsning/påkobling kan nedskaleres ved lavere hastighet, og ved at den legges på nordsiden av Eikåstunnelen og/eller delvis i fjell. - For strekningen mellom Arna og Vågsbotn bør det i første omgang planlegges utbedringer av eksisterende vei. Planlegging av langsiktig løsning for ny vei mellom Arna og Vågsbotn skal skje med eksplisitte føringer om å beskytte lokalsamfunn og gårdsdrift på Haugland/Blindheim.	Åsane Ap er opptatt av situasjonen nord i Åsane. Vi har besøkt aksjonistene på Hylkje sammen med byrådsleder Roger Valhammer, og arbeidet for tunnel i Åsane Nord. Strekingen Arna–Vågsbotn ble til slutt, gjennom lokalt arbeid fra Bergensregionen, tatt inn i Nasjonal Transportplan (NTP), til tross for at den ikke var med i det opprinnelige forslaget. Strekingen blir del av framtidig Ringveg Øst og Ferjefri E39. Det er helt avgjørende at Ap i regjering klarer å sikre framdrift og realisere dette prosjektet. I høst møtte vi lokale ildsjeler fra Haugland/Blindheim, sammen med Arna Arbeiderpartilag. Vi fikk en grundig gjennomgang om hvorfor det er viktig å bevare området, og ikke legge motorvei gjennom dalfører, gamle gårder i full drift og gamle industrielle landfyllinger. Innbyggerne foreslår vegkryss på nordsiden av Eikåstunnelen, med tunnel forbi selve dalen. Åsane Ap mener at forslaget fra Vegvesenet er dramatisk. En utbygging vil gå hardt ut over verdifullt jordbruks- og kulturlandskap og kan ende med å legge disse levende lokalsamfunnene øde.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
37	Åsane arbeiderpartilag	Midlertidig FYSAK-hall i Åsanehallen - Arbeiderpartiet i Bergen vil ta Åsanehallen i bruk til midlertidig FYSAK-hall.	Byrådet er i godt gang med å oppfylle det viktige valgløftet om FYSAK-hall i alle bydeler. For Åsane sin del har idrettsbyråden bestilt tomtesøk for å finne plass i sentrale Åsane til nytt basseng, med FYSAK-hall samme sted. Det blir et fantastisk prosjekt for bydelen – men realisering ligger et godt stykke fram i tid. Vi mener det er nødvendig å finne en midlertidig løsning som kan realiseres raskt. Den løsningen ligger i Åsanehallen. Idretten har allerede flyttet til flotte nye Åsane Arena, men gode gamle Åsanehallen (mellom gamle IKEA og det nye kulturhuset) gjør fortsatt nytte for seg som vaksinstasjon. Når vaksineringen er over, er planen at hallen skal selges. Idrettsetaten har utarbeidet en mulighetsstudie som viser at hallen med relativt enkle grep kan tas i bruk som FYSAK-hall. Et utsatt salg av hallen for etablering av midlertidig FYSAK-hall har en begrenset økonomisk kostnad (rentekostnader på lån). Utstyr som anskaffes vil kunne benyttes videre andre steder siden. Aller viktigst er det at et slikt tilbud vil være utrolig viktig for ungdommen i bydelen – særlig for de som ikke deltar i de organiserte aktivitetene i nye Åsane Arena og Åsane kulturhus. For de som er unge i dag er det for lenge å vente på et nybygg, og bydelen går inn i sårbare år frem til bybanen er på plass i 2031. Vi må benytte den helt unike anledningen som ligger der når Åsanehallen blir frigjort.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
38	Åsane arbeiderpartilag	Kommunens satsing på heltid bør styrkes og videreutvikles - Åsane Arbeiderparti/Arbeiderpartiet i Bergen foreslår at Bergen kommunens interne vikarbyrå, Bemanningstjenester, videreføres og styrkes ved å for eksempel utvide til skoler, SFO og hjemmetjenesten i tillegg til barnehager og sykehjem. Planlegging av utvidelsen må skje i tett dialog med de ansattes organisasjoner.	Heltid er viktig. Vi skal rekruttere og beholde god kompetanse i kommunen, og vi skal ta våre ansatte på alvor. Heltid koster penger. Men det er en god og riktig investering for kommunen som en ansvarlig arbeidsgiver. Kommunen har mange ansatte og har hele tiden et vikarbehov. Med god planlegging kan kommunen tilby hele faste stillinger til flere, samtidig som kommunale tjenester får et bedre tilbud med vikarer som kjenner arbeidsplassen. Bergen kommunes interne vikartjeneste, Bemanningstjeneste har vært i drift i over 2 år nå der hele intensjonen var heltidssatsning. Åsane Arbeiderparti/Arbeiderpartiet i Bergen er opptatt av at den gode jobben skal fortsette, men også styrkes med en utvidelse til flere deler av kommunen. Det er i tillegg mange yrkesgrupper som kan ha nytte av dette som for eksempel assistenter, fagarbeidere og høyskolegruppene med tanke på heltid og fast jobb. Med en ny regjering så er det sagt at kommuneøkonomien skal styrkes, vi må også styrke satsingen på heltid.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

39	Åsane arbeiderpartilag	Gjenopprett Husbankens regionkontorer i Bergen og Bodø - Forsøksprosjektet om å overføre Husbankens veilednings- og rådgivningsoppgaver til statsforvalteren og nedleggelsen av Husbankens regionkontorer i Bergen og Bodø avsluttes og de to regionkontorene reetableres snarest.	Regjeringen Solberg igangsatte høsten 21, et forsøksprosjekt hvor Husbankens rådgivnings- og veiledningsoppgaver i Bergen og Bodø ble overført til statsforvalterne i Rogaland, Vestland og Nordland. Prøveprosjektet har en varighet på 3 år og skal deretter evalueres. I forbindelse med forsøksprosjektet ble Husbankens regionkontorer i Bergen og Bodø nedlagt og de øvrige oppgavene overført til eget nasjonalt kontor i Husbanken. I Hurdalsplattformen om boligpolitikk vises det til at regjeringen vil gi Husbanken en større rolle enn i dag og et bredere samfunnsoppdrag for at alle skal bo godt og trygt. Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om helhetlig boligpolitikk, der kommunene får en styrket rolle i arbeidet med å utjevne sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet. Regjeringen vil også styrke Husbankens distriktsrettede arbeid. I Arbeiderpartiets program for 2021-2024 er det også et ønske om å styrke Husbankens oppgaver. Åsane AP mener at satsingen fra regjeringen og partiprogrammet til Arbeiderpartiet om å styrke Husbanken rimer dårlig med regjeringen Solberg sitt forsøksprosjekt om å nedlegge regionkontorene til Husbanken i Bergen og Bodø og overføre rådgivningsoppgave til statsforvalteren. Åsane AP foreslår derfor at forsøksprosjektet avsluttes. Et fortsatt regionkontor i Bergen styrker vår region, ikke minst er det viktig for nærheten til Husbankens samarbeidspartnere og kunder.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
40	Åsane arbeiderpartilag	Egenandel frikort Reversere de økte egenandelene i helse til 2460 kroner, pluss prisvekst.	Regjeringen Solberg foreslo i forslaget til statsbudsjett for 2022 å øke egenandelstaket fra 2.460 kroner til 2.921 kroner. Dette er utgjør 461 kroner og innebærer en økning på nesten 20 prosent. Regjeringen Støre videreførte dette forslaget i årets statsbudsjett. Det er spesielt de kronisk syke som år etter år har store løpende utgifter som blir rammes hardest av dette. I Arbeiderpartiets partiprogram står det at Arbeiderpartiets hovedprioriteringer i helse- og omsorgspolitikken er: - Å unngå å øke egenandelene i helse utover prisvekst.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
41	Åsane arbeiderpartilag	Bemanning og rekruttering (Pedagogisk psykologisk tjeneste Bergen kommune) - Styrke bemanningen i PPT i Bergen kommune med to ekstra fagstillinger per kontor (til sammen 8 fagstillinger) - Øke lønnsnivået for PP-rådgivere for å lettere kunne rekruttere og beholde fagstillinger - Bemanningsnorm for PPT	PPT i Bergen innfrir ikke saksbehandlingstiden på 3 mnd. Når det gjelder krav til saksbehandlingstid i PPT fremgår det i en veileder fra Utdanningsdirektoratet at en saksbehandlingstid i PPT på totalt over tre måneder vil være for lang saksbehandlingstid. En konsekvens av lang saksbehandlingstid er at elever i et lengre tidsrom enn nødvendig ikke får oppfylt sine rettigheter knyttet til spesialundervisning. Det er i dag ikke samsvar mellom PPT sin sentrale rolle og oppgavene som skal utføres, og de rammevilkårene som stilles til tjenesten. PPT har langt flere oppgaver enn det tjenesten er dimensjonert for. I tillegg sliter tjenesten med å beholde og rekruttere kompetente PP-rådgivere. Det er et eieransvar å sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse av PP-tjenesten. Det foreslås derfor at tjenesten får styrket sin bemanning med til sammen åtte fagstillinger. I tillegg bør lønnsnivå økes for å lettere kunne rekruttere og beholde kompetente PP-rådgivere. Vi må samtidig sikre at det gis likeverdige tjenester slik at saksbehandlingstiden er lik ved de ulike kontorene. Dette kan bl.a. gjøres ved å lage en fordelingsnøkkel eller bemanningsnorm for PP-tjenesten i Bergen fordelt på bl.a. barnetall, elevtall, barnehager og skoler.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
42	Åsane arbeiderpartilag	Områdesatsing i Åsane Bergen kommune må ta initiativ til områdesatsing for Toppe-området i Åsane.	Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil forsterke og utvide områdesatsingene i de store byene. Dette handler om å utjevne forskjeller i levekår, sikre sosial mobilitet og forebygge barnefattigdom. Slike satsinger har vist seg viktige for å få til en samlet innsats og for å sikre finansiering av et løft i kommunens tilbud til områdene – f.eks. opprusting av parker, idrettsanlegg etc.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

43	Åsane arbeiderpartilag	Norske klimatiltak i utviklingsland Norge skal støtte klimatiltak i utviklingsland med betydelige årlige beløp.	- Hurdalsplattformen sier: «vi må få til effektivt internasjonalt klimasamarbeid, energiomstilling og klimabistand.» - International Energy Agency (IEA) skriver i World Energy Outlook 2021 (WEO-2021), Executive Summary, at utviklingsland vil mangle 4000 milliarder USD (vel 33 000 milliarder NOK) årlig fra 2030 til finansiering av klimatiltak. - Oljefondet er nå på 11600 milliarder kr. Norge har økonomisk mulighet til å overføre 100 milliarder NOK pr år til klimatiltak i utviklingsland. - En klar forutsetning må være nulltoleranse for korrupsjon. - Kull og olje dominerer strømproduksjonen i utviklingsland. Og 900 millioner mennesker mangler helt elektrisk strøm. Produksjon av strøm i verden må gjøres utslippsfri med vind, sol, vann, gass, bio, geotermisk, og etterhvert en betydelig andel kjernekraft. - Se bl.a rapporten «Vi når ikke nullutslippsmålet uten realisme», på nettsiden energy.glex.no, kronikker/feature stories.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
44	Åsane arbeiderpartilag	Kjernekraft i Norge Norsk kraftpolitikk skal være kunnskapsbasert, offensiv og rettet mot å løse klima- og naturkrise. For Norge er ikke kjernekraft aktuelt nå, men det er allment anerkjent at kjernekraft vil ha en viktig rolle på verdensbasis for å nå klimamål og møte energibehovet. Om anskaffelse av moderne kjernekraft kan være aktuelt for Norge på lengre sikt (mot 2050) vil avhenge av videre teknologiutvikling, og om en lykkes med å dekke behovet ved fornybare kilder uten ytterligere omfattende inngrep i urørt natur.	- Kjernekraft er ikke avhengig av nedbør og vind, medfører ikke nye og store naturinngrep, og 290 er derfor et logisk valg for å dekke en vesentlig del av strømbehovet i Norge i 2050. - Strømbehovet for nullutslipp i 2050 beregnes til ca 300 TWh, mot 150 TWh forbruk nå. - Strømbehovet for klimanøytralitet i 2050 anslås til ca 250 TWh. - Kjernekraft utvikles nå på flere måter: Små modulære reaktorer (SMR) skal serieproduseres. - 4.generasjons «avanserte reaktorer» utvikles: 1) LWR (light-water reactors), 2) Salt-smelte (molten-salt) reaktorer, 3) høy-temperatur gass reaktorer, 4) flytende metall (liquid metal) reaktorer. Disse reaktorene vil bli demonstrert på 2020-tallet, og i salg fra tidlig på 2030-tallet. Copenhagen Atomics vil ha klar en prototype på flytende-salt reaktor i 2022. Målet er langt større effektivitet, lav risiko, billigere strøm, og kort lagringstid for restavfallet. - Kjernekraft har lavest fotavtrykk for dødsfall/TWh, arealbruk, m.m., samt pris! Se: energy.glex.no. - Mange land satser på kjernekraft, bl.a Sverige, Finland, Polen, UK, USA, Canada, Kina, India. - FNs klimapanel, IPCC, skriver at kjernekraft blir en nødvendig del av energimiksen. - World Nuclear Association (WNA) har artikler om utviklingen av kjernekraft. - Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA): «Fredelig» kjernekraft. Ikke-spredning av atomvåpen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
45	Åsane arbeiderpartilag	Tilrettelagt/reduert arbeidstid for småbarnsforeldre med full lønnskompensasjon Åsane Arbeiderparti har tidligere foreslått en ekstra ferieuke til småbarnsforeldre. Disse punktene bør inngå i pilotprosjektet i Bergen kommune som skal starte i 2022 (budsjettavtalen): - Full lønnskompensasjon for småbarnsforeldre som trenger redusert eller tilrettelagt arbeidstid. - Perm med lønn for småbarnsforeldre som må være hjemme med barn når barnehagen har planleggingsdager.	Dagens samfunn er preget av effektivitet og stadig nye krav som samfunnet pålegger hver enkelt samfunnsborger. "Tidskontoen" går ofte i minus, og for at den økonomiske kabalen skal gå opp må både mor og far jobbe heltid. Allikevel blir småbarnsforeldre som må være hjemme med barn når barnehagen er stengt trekt i lønn. Småbarnsforeldre som leverer i barnehage må ofte gjennom mange hindre før de ankommer sin arbeidsplass. At man får levert til riktig tid og dermed kommer tidsnok til jobb, betyr ikke nødvendigvis at alt har blitt gjort riktig underveis. Kanskje måtte barna vekkes fra dyp søvn etter en dårlig natt, for så å bli kastet i bilen og nærmest dumpet i barnehagen. For noen løses dette med fleksitid. Dessverre er ikke alle så privilegert, spesielt ikke de som jobber i helsesektoren. Vanlige folk som må jobbe fulltid, bør ikke bli økonomisk straffet fordi dem har valgt å få barn. I dag må én av foreldrene ha sosiale eller helsemessige utfordringer for å kunne få innvilget redusert arbeidstid. Dette burde være en rettighet i alle familier med småbarn, uavhengig av foreldrenes helsestatus.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

46	Åsane arbeiderpartilag	Lovfest miljøterapeuter i skolesektor Arbeiderpartiet er positiv til miljøterapeuter i skolen, men dette må konkretiseres på følgende måte: - Alle skoler skal ansette minimum en miljøterapeut (barnevernspedagog, sosionom eller vernepleier) - Bygge et godt lag rundt eleven, med fokus på sosialfaglig kompetanse. Dette skal selvfølgelig ikke erstatte lærere, men være et tillegg. - Miljøterapeuter med elevrettede oppgaver skal få rett til økt planleggings- og veiledningstid lagt inn i sine stillinger gjennom sentrale avtalebestemmelser.	Med utgangspunkt i Hurdalsplattformen (2021-2025): «Elevar må ha det bra for å lære bra. Skular der elevar lærer godt, er òg kjenneteikna av høg trivsel. Elevar må ha det bra for å lære bra, og skal få rask og koordinert hjelp for å hindre at ulike utfordringar øydelegg for læring og trivsel. Barn og unge skal ha eit trygt og godt skulemiljø. Mobbing på skulen og andre arenaer skal førebyggjast og takast raskt tak i» Mange barn har vansker med de skolefaglige kravene, andre opplever ulike sosiale utfordringer som påvirker elevens deltakelse. Lærernes oppgaver strekker seg langt utover arbeid med de eksamensrettede skolefagene. Lærerne må også sette seg inn i barnas personlige utvikling, klassens sosiale hierarkier og dynamikker og samhandling på nett. Miljøterapeutenes særlige bidrag består i at de i større grad kan møte det enkelte barn på barnets egne premisser. Ved å ferdes ute blant barna, i korridorene, i skolegården, på toalettet og andre steder, blir barnets terskel for å henvende seg til eller bli oppdaget av en hjelpende voksen, lavere. Læreren kan selvsagt også være den første til å få øye på et problem. Men siden undervisningen i klasserommet må gå sin gang, er det gunstig for læreren å kunne rapportere til miljøterapeuten som kan gi både lærer og barnet avgjørende støtte. Å utvikle elevenes kompetanse til å mestre livet er komplisert. Gode tilnærminger til hvordan skolen forholder seg til psykisk helse, krever at kunnskap fra flere fagfelt forenes. Ved å ha flere sosialfaglige profesjoner til stede i skolen kan man samarbeide tett, hvor en lærer har kunnskap på den faglige prosessen, har miljøterapeuten kunnskap om den mentale prosessen. Ved å jobbe som et team rundt eleven får vi den helhetlige oppfølging der vi forebygger utenforskap, mobbing og uhelse.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
47	Åsane arbeiderpartilag	Ny ungdomsskole i Åsane nord Arbeiderpartiet ønsker å sørge for avklaringer rundt fremtidig skole for Åsane nord frem mot neste skolebruksplan.	Byrådet har nylig lagt ut forslag til skolebruksplan (2021-2030). Denne ble behandlet av bystyret 22. september. I planen er det diskutert om det bør bygges ny ungdomsskole i Åsane Nord, spesifikt på Leikvang. Utfordringen er at det fremdeles ikke er elevgrunnlag for en ungdomsskole i området. Ungdomsskoler er som kjent større og færre enn barneskoler, og har et større omland. Dette står i planen: «Ny ungdomsskole på Leikvang» Det er mottatt innspill vedrørende bygging av ny ungdomsskole på Leikvang. Det vises til at tomt skulle reguleres til skole og idrettsformål og sett i lys av det høye elevtallet som samlet sett finnes ved Hordvik og Haukås barneskoler, mener høringsinstansen at detteprosjektet anses som en sentral del av utformingen av skolekretsen i Nordre Åsane. Byrådet viser til at det i forrige skolebruksplan ble konkludert med at det ikke er elevtallsgrunnlag for en ny ungdomsskole på Leikvang. I forbindelse med vedtak av KPA2018 er det vedtatt en fortettningsstrategi rundt bydelssentre og sentrumsområder som innebærer at flere reguleringsplaner i andre områder er tatt ut. En eventuell mulighet for fremtidig skoletomt ligger i området til Haukås skole. Tomten er pt. ikke skilt ut eller regulert til skoleformål» Åsane nord har et stort behov for en ny ungdomsskole. Mange har i dag lang reisevei, selv om disse beboerne har et høyt elevtall. En ny ungdomsskole vil ha stor betydning for lokalmiljø. Det trengs en avklaring nå, slik at folk kan planlegge ut ifra den. Bydelen trenger forutsigbarhet og langsiktig planlegging. Infrastruktur, skolestruktur, tilbud til ungdom etc.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

48	Åsane arbeiderpartilag	Åsane kulturhus – drift Arbeiderpartiet i Bergen ber byrådet gå i dialog med Åsane Kulturhus for å sikre tilstrekkelig bemanning for å kunne følge opp de viktige oppgavene kulturkontoret gjør for bydelen. Åsane Kulturråds bekymring etter ett års drift er at oppgavene knyttet til den daglige driften av kulturhuset er så omfattende at den går på bekostning av de mange oppgavene de få ansatte på kulturkontoret også har i forhold til generell kontakt og oppfølging av det lokale kulturliv både i Arna og Åsane. Kulturrådet er bekymret for de ansattes arbeidssituasjon og mener at det er avgjørende for den videre driften av det flotte Åsane Kulturhus at bemanningen økes.	Etter mange års arbeid og innsats både fra det frivillige kulturlivet i Åsane og Bergen Kommune åpnet endelig Åsane Kulturhus i september 2020. Kulturhuset er et vesentlig element i en helhetlig satsing på en positiv samfunnsutvikling i bydelen. Åsane Kulturråd har erfart at selv om det har vært sterke begrensninger i bruken av husets lokaler det siste året så har det vært stor interesse for å booke lokaler til ulike arrangementer. Mange vil benytte huset og det er bra.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
49	Åsane arbeiderpartilag	Blomster i rundkjøringer Arbeiderpartiet i Bergen vil at kommunen skal se på løsninger for å gjøre rundkjøringer i bydelene grønnere, både for å gjøre omgivelsene folk ferdes i finere og for å legge til rette for insekter.	Bybudsjettet sikrer at det fortsatt er satt av midler til parkdrift og grønne tiltak i hele byen slik byrådsplattformen legger opp til. Åsane Ap har tidligere pekt på behovet for å ruste opp fellesområder der folk ferdes i bydelene med blomster osv. Sentrale Åsane trenger omsorg i form av grønne bed, busker og trær. Åsane Hagelag har tatt dette et skritt videre, og viste på fremtidsverkstedet for Åsane i november en rekke eksempler på mulighetene som ligger i å gjøre bydelens rundkjøringer grønnere.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
50	Åsane arbeiderpartilag	Bedre virkemidler for å sikre nærnatur Bergen kommune bør ta initiativ til samarbeid med regjeringen om pilotprosjekter for samordning og forbedring av virkemidler for langsiktig sikring av viktige naturområder i områder med utbyggingspress. Åstveitskogen i Åsane og Kanadaskogen i Fyllingsdalen har ulik reguleringsstatus, og bør bli pilotprosjekter for langsiktig vern.	Hurdalsplattformen gir håp om mer urbant naturvern. Kapitlet om bypolitikk vektlegger å sikre grøntområder, og plattformen lover å ivareta hensynet til natur og klima i plan- og bygningsloven. Dette må følges opp, og Bergen bør gå foran for å utnytte og utvikle tilgjengelige virkemidler. Det føres en stram arealpolitikk, og det er helt nødvendig. Men skal folk bo tettere, er det et tungt politisk ansvar å kunne garantere at de har tilgang til natur, og sikre den tilgangen langsiktig. Dessverre gir kommunale planer ikke et godt nok vern av bynær natur. Det trengs også mekanismer for å få til avklaringer med grunneiere og et godt grunnlag for skjøtsel og tilrettelegging av områder. Kommunene trenger flere og mer fleksible virkemidler på skalaen mellom frivillig vern og ekspropriasjon. Statlige verneordninger bygger i dag enten på naturverdier eller kulturminneverdier. Det bør være mulig å se disse verdiene i sammenheng med hverandre og vurdere vern ut fra forholdene lokalt. Også friluftsliv og flomvern/overvannshåndtering er viktige hensyn for urbant natur- og landskapsvern. Ordningen med statlig sikring av friluftsområder gir et godt utgangspunkt, men bør styrkes og utvikles, og sammenhengene med de øvrige ordningene og virkemidler etter plan- og bygningsloven bør utredes.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
51	Åsane arbeiderpartilag	Miljøombud Arbeiderpartiet vil vurdere en ordning med et Miljøombud for å styrke arbeidet med etterlevelsen av og formålet med Naturmangfoldsloven.	Verden og Norge står overfor en naturmangfoldskrise der stadig større arealer bygges ned og flere tusen arter og naturtyper trues av utryddelse. Vi trenger økt oppmerksomhet rundt dette og sterke oppfølging og tilsyn med det lovverket som skal ivareta naturmangfoldet. Hensikten med et Miljøombud er å ha en politisk uavhengig instans som vurderer om Naturmangfoldlovens krav og intensjoner overholdes, på linje med sivilombud, barneombud, forbrukerombud og likestillingsombud. Ombudet skal ha til oppgave å fremme langsiktige interesser knyttet til biologiske, landskapsmessig og geologisk mangfold overfor det offentlige og private, og skal følge med på utviklingen av statusen for miljøet med et særlig fokus på ivaretagelse av slikt mangfold.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
52	Åsane arbeiderpartilag	Åsane Arena og parkering AIB ber byrådet gå i dialog med Åsane Arena med sikte på å finne en løsning på parkeringssituasjonen rundt anlegget.	Parkeringssituasjonen på Myrdal Arena i Åsane er utfordrende. Etter åpningen av Myrdal Arena har det til tider vært kaotisk. Myrdal Arena er bygget som et regionalt anlegg i tillegg til daglig bruk av lokale idrettslag. Parkeringssituasjonen er ikke noe problem i hverdagen da de fleste brukerne vil være barn og ungdom (ca. 2 500 daglige brukere) som benytter buss, snarveier, sykkel- og gangveier til anlegget. Utfordringen er det trafikk- og parkeringskaoset som oppstår når det er arrangementer på Myrdal Arena.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

53	Åsane arbeiderpartilag	Fremdrift for sykkelvei Salhusveien Åsane Arbeiderparti har jobbet lenge med saken om fullføring av sykkelveien i Salhusveien. Ansvarlig byråd har lovet å prioritere å få frem sak til byrådsbehandling slik at saken kan legges til offentlig ettersyn. Planforslag er nå oversendt fra Fylkeskommunen. Arbeiderpartiet vil prioritere raskest mulig gjennomføring av prosjektet.	Som medlem i Åsane Arbeiderparti og medlem i styret ønsker jeg å motivere slik at det blir laget god sikker gangvei mellom Støbotn og BIR i Salhusveien. Jeg er videre kjent med at saken er i runddans i fylket og at dette gjerne skal utføres i sammen med Bergen Kommune. Derfor vil jeg at Bergen Arbeiderparti skal være med å pådrive slik at det blir en realitet snart. Saken har videre vært beskrevet i Åsane Tidende og folk har under stans arbeid lurt på når tid blir dette realitet. Hvorfor ønsker jeg gangveien: 1. Fordi jeg vil at barn og voksne skal kunne forflytte seg på en trygg måte. 2. Fordi biler som det er mange av ikke skal skade noen. 3. For at foreldre skal være trygge når deres barn er ute og bruker gangveien. 4. Fordi gangveien også kan brukes for å trene på en trygg måte. 5. Fordi ved å få gangveien på plass vil store områder i Åsane ha trygge gang og sykkelveier. 6. Fordi gangveien kan brukes som start for å komme seg ut i naturen på en trygg måte.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
54	Åsane arbeiderpartilag	Planlegging og klargjøring av fremtidige næringsareal i Åsane Det foreslås derfor at Bergen Kommune parallelt med regulering av bybane til Åsane også planlegger, regulerer og fremskaffer tomteområder, for at dagens og fremtidens næringsliv fortsatt har en plass i Åsane for å skape aktivitet og nye arbeidsplasser.	I erkjennelse av at bybanen mot Åsane nå ser ut til å være på plass skal der skje store og betydelige transformasjoner av dagens eksisterende næringsarealer til bolig og tilhørende bruksområder for beboere i disse områdene som transformeres. Dette vil medføre avvikling av store deler av dagens Næringslivsområder. Dette kombinert med at man da også må erkjenne at dagens næringslivsaktører i Åsane vil måtte endre seg i takt med den digitaliseringsprosessen som foregår i samfunnet ellers, dette vil medføre mindre salgslokaler og at en stadig større mengde av varelevering vil skje fra store sentral lagre og rett til kunde/kjøper. Men uansett hvordan man ser på fremtiden vil der alltid være behov for lokalisering av lokalt næringsliv i Åsane. Dette kombinert med et prekært behov for å skape flere arbeidsplasser internt i Åsane, slik at bydelen kan slippe at dens innbyggere stort sett må reise ut av bydelen for å reise til og fra sine arbeidsplasser.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
55	Åsane arbeiderpartilag	Ruste opp Steinestø kai Ruste opp Steinestø kai. Området har stort potensiale til å bli for eksempel et familievennlig friluftsområde.	Steinestø kai er et tidligere ferjested nord i Åsane bydel. Her møtes flere fjordarmer, og ferjen til Knarvik var Norges mest trafikkerte ferjesamband innen åpningen av Nordhordlandsbrua i 1994. Kaien er godt kjent i hele kommunen, for her fantes også butikk og kafé, og stedet fungerte også som et turmål seg selv for byfolket. Området har historisk betydning, og var et knutepunkt for kommunikasjonen i distriktet i flere hundre år. Kilder viser at det har fantes tilbud for reisende allerede fra 1600-tallet, om ikke før, og at det ble drevet gjestgiveri her fra 1700-tallet. I dag brukes kaien som opplagskai for ferjer, og står som et stort og relativt ubrukt asfaltert område med blant annet gode fiskemuligheter og en viss mulighet for bading. Kaien ligger i gangavstand til flere hurtig voksende boligområder med et stort generasjonsskifte og mange småbarnsfamilier. Beboerne i dette området er avhengig av å krysse bomringen for det meste av ærend og aktiviteter, og har behov for flere tilgjengelige møteplasser i sitt eget nærområde. Kaien har de siste årene vært brukt til oppbevaring, frakt og knusing av steinmasser, til sjenanse for beboerne i nærområdet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

56	Åsane arbeiderpartilag	Svaret på strømpriskrisen er økt folkevalgt styring AiB krever at den kommende energikommisjonen utreder mulighetene for en langt sterkere politisk styring av energisektoren, som styring av overføringer via utenlandskabler, bestemmelser for fyllingsgrad i magasinene til vannkraftverkene, prisjusteringer for industri og husholdninger og mer aktivt offentlig eierskap av energiselskaper. Det bør innføres et to-pris-system for strøm til husholdninger som gir lav pris for grunnbehov, og samtidig gir insentiv for energieffektivisering.	Strømpriskrisen de siste månedene har fått store negative konsekvenser for den vanlige forbruker, for næringslivet og for offentlig sektor. Dereguleringen av kraftsektoren har svekket mulighetene til å utnytte våre store nasjonale energiresurser som et fortrinn og til verdiskaping gjennom foredling i prosessindustri og annen næringsvirksomhet. Vi kan ikke akseptere at det er markedet og etterspørselen i Europa som skal styre strømprisen her i landet. Når kraften kan koste ti ganger mer en produksjonskostnadene, er situasjonen ute av kontroll. Kompensasjonsordningen må avløses av faste tiltak for å sikre alle husholdninger et rimelig minimumsforbruk av elektrisk kraft. Åsane Ap har mottatt mange forslag om økt folkevalgt styring av strømsystemet, blant annet: - Ta kontroll over kraftbørsen NordPool og la Statnett og norske kraft- og nettselskap stå for omsetningen av strøm. - Bruke det nasjonale eierskapet til å sikre konkurransedyktige langsiktige kraftavtaler for industri og næringsliv. - Sette krav om minimum magasinifylling hele året – og sørg for at dette etterleves. - Reforhandle avtalene om utenlandskablene slik at Norge har nasjonal kontroll med hva som skal gå ut og inn av strøm. - Pålegge Statnett å investere i stamnettet slik at en unngår flaskehalsene som skaper de store prisforskjellene innenlands. - Stopp elektrifiseringen av sokkelen - Sterkere styring med Statkraft og Statnett slik at disse to selskapene oppfyller sine oppdrag i Norge. - Kjernekraft eid av Staten, som tiltak for stabile og lave strømpriser. - Definere elektrisk strøm som et fellesgode for norske husholdninger samt private og offentlige virksomheter. - Kreve at Norge skal være selvforsynt med strøm, at det skal begrensning på avkastning fra produksjon og salg av strøm innenlands for å holde prisen lav (inkl. toprissystem). Eksport av strøm kan derimot følge markedsprinsippet. - Strømprisen skal dekke kostnader fra bygging/vedlikehold/fornyng av produksjonsanlegg og	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
57	Arna arbeiderpartilag	Arna Arbeidarpartilag krev ein meir human asyl- og flyktningpolitikk! Arna Arbeidarpartilag krev: - at den omtalte og liknande saker vert lagt i bero og at UDI og UNE tar ei ny vurdering med ei langt større vektlegging av barnet sitt beste - at det snarast blir lagt opp til endringar i praksis for nye saker	Saka om utsendingsvedtaket mot to barnsmora Sabrin Mohammed Ali har opprørt mange. Arna Arbeidarpartilag meiner saka syner ei asyl- og flyktningpolitikk som ikkje er i tråd med sosialdemokratiske og humane verdiar, og krev at det vert gjort endringar i korleis utlendingsmyndiheiter praktiserer slike saker. Hurdalsplattformen sine formuleringar omhandlande innvandring og integrering seier blant anna følgjande: Sikre at barnets beste er et grunnleggende hensyn i behandlingen av asylsaker som berører barn. Gjennomgå praksis når det gjelder vurderinger av barnets beste for å sikre at det gjøres konkrete og individuelle vurderinger i hver enkelt sak. Vi meiner at dei som har ansvar for å handheva innvandringspolitikken har ei arrogant haldning til kva som er barnet sitt beste. Gang på gang syner ulike variantar av denne type saker at innvandringsregulerande hensyn verkar å vere det berande prinsipp. Denne praksisen er nøydd til å verte endra om vi som nasjon skal kunne vere stolte av korleis vi tar vare på sårbare personar sin tryggleik.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen

58	Arna arbeiderpartilag	Ringvei Øst Forslag: - Arbeiderpartiet krever realisering av Ringvei Øst. For Arbeiderpartiet er det viktig at E39-tunnelen fra Åsane til Nordhordlandsbroen blir prioritert først. Ferdigregulering av denne strekningen må prioriteres for raskest mulig oppstart. - Skissert arealbruk i SVV siste forslag i Vågsbotn må reduseres. - Kryssløsning/påkobling kan nedskaleres ved lavere hastighet, og ved at den legges på nordsiden av Eikåstunnelen og/eller delvis i fjell. - Delstrekningen fra Arna til Fjøsanger må komme som det neste prioriterte delstrekk på Ringvei Øst. Dette er viktig for å få til en funksjonell ringvei. - For strekningen mellom Arna og Vågsbotn må det planlegges for en løsning, som ikke ødelegger for friluftsinnteresser og jordbruk på strekket Haugland/Blindheim. Den foreslåtte løsningen vil også være svært negativ for bomiljø på dette strekket.		Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
59	Arna arbeiderpartilag	Kommunedelplan Indre Arna må til behandling og vedtas nå! Kommunedelplan Indre Arna må prioriteres for å legges frem for bystyret til behandling i løpet av 2022.	Oppstart av KDP Indre Arna skjedde i 2013, og har ved en rekke anledninger blitt utsatt behandling på. Planen skulle vært lagt frem til behandling i 2018, men grunnet endringer knyttet til Kommuneplanens arealdel, ble det behov for noen justeringer av planen knyttet til at Bystyret vedtok at det ikke skulle være utfylling i Arnavågen. Til tross for at dette har vært kjent over lang tid, har ikke arbeidet med planen blitt gjennomført. Arna Bydel er den bydelen i Bergen, som har hatt den laveste befolkningsutviklingen siden kommunesammenslåingen i 1972, og mye av utviklingen i bydelen er blitt satt på vent i påvente av den omtalte KDP Indre Arna. Bydelen er også den bydelen som har fått nedlagt flest offentlige tjenester gjennom nedlegging av skoler og andre tjenester. Nå nærmer det seg åpning av dobbeltsporet jernbane fra Bergen Sentrum til Indre Arna, og bydelen vil med det ha noe av det beste kollektivtilbudet fra bydelene inn mot sentrum. For at dette skal bidra til ønsket utvikling knyttet til økt satsing på gåbyen Bergen, må en få til en utvikling av boliger og tjenestetilbud rundt sentrumskerne i Indre Arna. Bydelen går også glipp av investeringer på infrastruktur som gang og sykkelveier o.l grunnet manglende planavklaringer. Senest såg vi dette når reguleringsplanen for Garnes Ungdomsskule ble vedtatt, der rekkefølgebestemmelsene om gang og sykkelvei ble tatt ut av planen grunnet manglende planavklaring.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
60	Oljeindustriens arbeidssamfunn	Realisere det grønne skiftet: • Det regjeringsoppnevnte energiutvalget sikrer at det etableres energiøyer på sokkelen, med basis i eksisterende og ny infrastruktur. • Landanlegg skal være en del av de fremtidige løsninger.	Danmark planlegger en kunstig energiøy for produksjon av kraft fra havvind til videreforedling til bla hydrogen. Norge bør bygge plattformbaserte varianter av slike energiøyer.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
61	Oljeindustriens arbeidssamfunn	Etablere et priskontrollsystem for kraft • At det etableres et priskontrollsystem for norsk krafteksport som sikrer et stabilt lavt innenlands prisnivå for strømkunder som husholdninger, kraftkrevende industri, bedrifter, idrett og frivillige organisasjoner. • Et nytt priskontrollsystem må stimulere til investeringer i ny bærekraftig energi.	Dette er vesentlig for å videreføre velferdsstaten, slik vi kjenner den. Vi må sørge for både etablering og videreføring av næring og sysselsetting, og samtidig realisere det grønne skiftet, og fylle det med et konkret innhold. Da er tilgang på elektrisk kraft til en bærekraftig kostnad helt avgjørende.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
62	Oljeindustriens arbeidssamfunn	Nettolønnsordning for sjøfolk: • Ikke gjeninnføre et tak på nettolønnsordningen for sjøfolk i kystfart, utenriks og ferge. • Fjerne taket på nettolønnsordningen for sjøfolk i offshore segmentet.	Etter daværende regjering i 2016 fjernet taket for kystfarten, flagget flere rederier båtene sine om fra NIS til NOR registeret, og ansatte norske sjøfolk igjen i denne farten for første gang på mange år. Det ble også ansatt mange nye læringer og kadetter, noe som øker landets maritime kompetanse fremover. Dette er vesentlig for at vi fremover fortsatt skal være en ledende sjøfartsnasjon. Ikke minst med tanke på å realisere det grønne skiftet, og være en global leverandør av kompetanse og teknologi til havs, er denne kompetansen helt avgjørende.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

63	Oljeindustriens arbeidssamfunn	Norske råvarer på Norsk sokkel: Kreve at rettighetshaverne på norsk sokkel øker bruk av norske råvarer og landbruksprodukter.	Virksomhetene på Norsk sokkel er en stor konsument. Som ett eksempel, forbrukes det ca 1 tonn kjøtt pr døgn. Pr i dag er dette i all hovedsak importert fra utlandet. Norsk mat er bærekraftig, kortreist og fremstilles med mindre bruk av antibiotika. Dette forslaget er i tråd med Petroleumsloven og Hurdalsplattformen.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
64	Oljeindustriens arbeidssamfunn	Norsk sokkel- videreføre erfaringer fra de 10 oljepolitiske bud. At prinsippene og erfaringen fra de 10 oljebudene videreføres i klimasatsningen, og at de 10 klimabudene til Oljeindustriens Arbeidersamfunn realiseres.	Norge er det eneste landet i verden som har klart å «temme» den internasjonale oljeimperialismen, og sørget for at størsteparten av verdiskapningen går til fellesskapet. Vi har utviklet arbeidsplasser og teknologibedrifter i verdensklasse. Det er viktig å ta vare på denne posisjonen, og ha med seg erfaringene, når vi går fra olje til klima.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
65	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Et forbedret tilbud for bedre oppvekstvilkår for barn og unge i Sædalen: AIB skal jobbe for en rask realisering av en elleverbane i Sædalen. AIB skal også jobbe for at oppvekst- og idrettspark i Sædalen får prioritet i kommende budsjettprosesser. AIB vil som en del av den kommende valgkampen jobbe for at det sendes tydelige signaler om standpunktet i saken.	Sædalen er en viktig valgkrets for Arbeiderpartiet (AP). I området bor mange som er tilknyttet Haukeland sykehus, som akademikere, sykepleiere, hjelpepleiere og ulike typer servicearbeidere som alle er i målgruppen for Arbeiderpartiet. Samtidig er nå Høyre på offensiven med løfter om at de vil støtte området i sine budsjetter – når AP ikke gjør det. I 2011 frontet sentrale politikere i AP et løfte om «sædalen løftet», som inkluderte en storsatsing på idretten i området. Løftet resulterte ikke i nye idrettsanlegg. Dessverre har oppslutningen om AP hatt en synkende fra 36,7% i 2015 og 23,4% i 2019. På tross av fallende valgoppslutning var likevel Sædalen en av de sterkeste valgkretsene for Ap også i 2015. På stortingsvalget er Sædalen Fanas sterkeste valgkrets og det er derfor potensiale for å få samme effekten i et lokalvalg dersom befolkningen ser at AIB prioriterer å løse deres utfordringer. Gjennom å engasjere oss i denne saken vil både kunne hilse hjem til våre velgere og stimulere til økt oppslutning. Fra 2000 til 2019 har Sædalen hatt en eksplosiv befolkningsvekst på nesten 700% - hvor majoriteten av innflytterne har vært barnefamilier. Samtidig ble ikke området tilrettelagt med en nødvendig infrastruktur til understøttelse for gode oppvekstvilkår for barn og unge. Området brukes gjerne som eksempel på hvordan man ikke skal drive utbygging. Underdekningen på gode tilbud for unge i Sædalen er medvirkende til at barn og unge henger rundt i grupper hvor ytterpunktene setter agendaen. Rastløse barn og unge som utfører skadeverk har plaget Sædalen siden 2015. Det meldes jevnlig inn hendelser relatert til unge og skadeverk i tilknytning til skole, barnehage og idrettsanlegget. Barn og unge driver rundt i området uten voksent oppsyn. Gruppedynamikken resulterte ofte i at ytterpunktene i gruppene som setter agendaen. Sædalen IL har en rotløs hverdag. Klubbhus, hall og garderobe mangler. Barn må benytte buskene til nødvendige ærend under treningsøktene ute. Idrettslaget benytter Sædalshallen og Nattland skole, men mangler likevel 25 timers treningstid innendørs i ukedagene. Klubben mønstrer 50 fotballlag til Vosskuppen, men mangler likevel en stor fotballbane. For å skorte på manglende fotballbaner låner klubben fotballbaner på Nattland (2 km), Kringlebotn (4 km), Rautjern (6 km) og Kalandseid (11 km). Transport til og fra aktiviteter er bilbasert og fotballavdelingen reiser 289.000 km i året til trening i andre byområder. Idrettsklubben har de siste elleve årene jobbet for å realisere Sædalen oppvekst og idrettspark. Et tilbud som vil fungere som	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
66	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Forsvarspolitikken: Arbeiderpartiet i Bergen skal i arbeidet med forsvarskommisjonen og i forbindelse med arbeidet med langtidsplanen for forsvarssektoren arbeide for å synliggjøre sjømaktens betydning i forsvarspolitikken, med mål om å få sjømakten på agendaen.	Bakgrunn: Et stort antall bergensere tjenestegjør, eller har tjenestegjort, på Haakonssvern som servicepersonell, gaster, verftsarbeidere, befal og offiserer. Saken har derfor en viktig lokalpolitisk betydning. Samtidig er ikke forsvarspolitikken i første omgang lokalpolitikk. Norge har lange historiske tradisjoner for et sterkt sjøforsvar – og med god grunn. Kystlinjen vår, havet og nordområdet har alltid vært tett knyttet til våre nasjonale sikkerhetsinteresser. Dagens sikkerhetspolitiske utvikling, den russiske revitaliseringen av de de russiske strategiske atomubåtene og Russlands sjømaktsatsing i nord har på nytt aktualisert sjøforsvaret. Kinas interesser i Nord-østpassasjen vil også få økt betydning for sjømakten i de kommende tiår. Regjeringen har de siste årene lagt opp til en substansiell reduksjon av sjøforsvarets enheter på tross av voksende forsvarsbudsjetter. Ubåt-våpenet reduseres og kystkorvetter og MTBer er ikke inkludert i fremtidens forvarstruktur. Disse fartøyenes bidrag til den krigsforebyggende terskelen var avgjørende under den kalde krigen. Slike enheter har evne til å engasjere og nedkjempe et hvert overflatefartøy i kystsonen og ut mot havet, samt til å støtte både land- og luftmakten og til å bidra i internasjonale operasjoner. Den forrige regjeringen har tross disse utviklingstrekkene skjøvet på satsingen på Sjøforsvaret. I forbindelse med høstens fremlegg av langtidsplanen, ble det viktige satsinger på området skulle besluttes først etter at sjømakten er utredet frem mot 2022. Det blir derfor viktig at AP fortsetter å påvirke prosessene frem til slutførelse og frem mot neste langtidsplan.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

67	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Sikkerhetspolitikk - Avskrekking og beroligelse: Arbeiderpartiet i Bergen vil engasjere seg i stortingsbehandlingen knyttet til økt tilstedeværelse av amerikanske tropper på norsk jord. AIB skal gjennom arbeidet bidra til at Norge tar et strategisk veivalg basert på klokskap og helhetlig tenking for å sikre en tilstrekkelig krigsforebyggende terskel.	Bakgrunn: Avskrekking og beroligelse var likeverdige parallelle elementer i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk under den kalde krigen. Gjennom avskrekking skulle vi gjøre det klart for en mulig opponent om at et angrep vil bli møtt med resolutt motstand. På den andre siden skulle vi berolige vår nabo gjennom å tydeliggjøre at vi ikke hadde aggressive hensikter. Denne strategien materialiserte vi gjennom selvpålagte restriksjoner når det gjaldt basepolitikk og militærøvelser på norsk territorier. Under hele den kalde krigen var den norske basepolitikken sentral i utenriks- og forsvarspolitikken. Det var denne strategien forrige generasjon la til grunn. Generasjonen som hadde erfart andre verdenskrig. Vi holdt oss dermed klokkelig inne med vår nærmeste allierte USA og tilrettela for øvelser som ivareta våre nasjonale interesser. Dette for å oppnå en styrkeforsterkning som distinkt avskrekket Sovjetunionen fra å bruke militære virkemidler på norske territorier. Samtidig sørget vi for at vi ikke ble låst som USAs forlengende virkemiddel for en oppspenning i nord. Det var i norsk interesse å holde spenningene i nordområdet så lavt som oppnåelig og ikke skape unødvendig mistro i Moskva om Norges og Natos intensjoner. Virkemiddelbruken for avskrekking og beroligelse har vært i bevegelse også under Den kalde krigen. Norge har tidligere gjort endringer som gjelder disposisjoner av amerikansk mobiliseringsutstyr på norsk jord for å imøtekomme et behov for kortere reaksjonstid. Imidlertid har Erna-regjeringens forslag om etablering av baser med rotasjon av amerikanske soldater og forslag om ytterlige økninger av amerikanske soldater hatt implikasjoner for balansen mellom avskrekking og beroligelse. I praksis kan det synes som om det er i ferd med å etableres amerikanske militærbaser med amerikanske soldater i Norge, hvilket kan potensielt være i konflikt med den såkalte basepolitikken. Tiltaket kan sett i lys av den situasjonen vi har havnet i være en nødvendighet fordi vår forsvarsevne vis a vis Russland er blitt for lav og reaksjonstiden for kort. Samtidig burde det gjennom disponeringen av norske styrer være unngått at vi ikke med egne styrker kan sikre vår egen suverenitet på norsk jord i fredstid. Vi beroliger ikke Russland med et slikt trekk og kan skape unødvendig mistro i Moskva knyttet til våre intensjoner. Det kan også bli problematisk i å reversere en slik tilstedeværelsen i fremtiden uten å skape friksjoner med våre nære allierte USA. Ivaretagelsen av balansegangen blir viktig. Vi må altså fortsatt både sikre rettidig amerikansk støtte samtidig som vi så langt som mulig	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
68	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Jernbanesatsing på Vestlandet: AIB vil jobbe for å redusere reisetiden med tog mellom Bergen og Oslo med hjelp av hurtigtog – både for gods og passasjertrafikk. AIB vil også jobbe for at det utredes for nye intercity forbindelser mellom de andre byene på Vestlandet. Satsingen skal ikke få konsekvenser for jernbanestrekningen Bergen -Arna - Voss – som må få høy prioritet og inngå i et nytt jernbanekonsept.	Bakgrunn: Jernbanen er ferdigutviklet for elektrisk drift og har høyere kapasitet og mindre energi og arealbruk enn firefeltsmotorveier. Store deler av vareførselen østover og til Europa vil kunne kanaliseres til jernbanen på en energieffektiv måte, inklusive vareførsel som til nå har måtte gå via flytrafikk som følge av behov for rettidighet. En satsing på moderne jernbane mellom landsdelene og til våre naboland vil understøtte reise- og frakttider som vil være konkurransekraftige i forhold til både fly- og veitrafikk. Et flerbrukskonsept for langdistanse-, regional-/InterCity- og godstrafikk må legges til grunn. Denne må på en måte som inkluderer differensierte stopp på lokale stasjoner for å reduserer avstandsulemper, gir større bo-, arbeids- og kompetanseområder, og slik styrke både by og land, nærings- og samfunnsliv.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
69	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet må kreve energieffektivisering av utleieboliger	Bakgrunn: I overkant av 550 000 husholdninger i Norge leier boligen de bor i, og de utgjør ca. 940 000 personer. Av de som leier bolig er hele 56% husholdninger med høy boutgiftbelastning. Når det gjelder boligeiere er andelen kun 16%. En høy boutgiftbelastning vil si at man bruker mer enn 25% av husstandens samlede inntekt på renter, avdrag og/eller leie knyttet til boligen. * Leietakere med høy boutgiftbelastning kan være mer sårbare med tanke på prisendringer av nødvendige varer som f.eks. mat, drivstoff og strøm. Derfor er dette en gruppe som trenger vår oppmerksomhet. Arbeiderpartiet må kreve at alle utleieboliger holder en akseptabel standard og er utstyrt med tidsriktige installasjoner som muliggjør leietakere til å kontrollere, styre og planlegge eget energiforbruk. Det bør også kreves at utleier fremviser energiattest uoppfordret til leietaker ved inngåelse av leieforhold/ annonsering av utleieenheter. Dette vil gi leietakere økt forutsigbarhet og mulighet for et lavere energiforbruk. *Tall hentet fra «Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021-2024)», Kommunal- og moderniseringsdepartementet).	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

70	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet i Bergen må sørge for bedre fritidsfasiliteter i området rundt Kirkevoll skole	Bakgrunn: Stefan Strand har sammen med flere i nærmiljøet engasjert seg for å etablere en ny skatepark på skolens område, det er areal som kan benyttes til dette hvor det i dag er en liten grusløype/ pumptrack som det kan sies at har begrenset funksjonalitet. Nærmeste alternativet til noe slikt i dag er FYSAK Slettebakken, og på Melkeplassen. Disse parkene kan designes og tilpasses etter behov og ønsket nivå, de kan brukes til både skateboard, BMX, sparkesykler, rulleskøyter og til og med rullestoler. Noen av disse er olympiske grener. Slike uformelle plasser for utfoldelse, lek og mestring er enkle, men er også viktige helsefremmende og sosiale tiltak. Dette kan gi gutter og jenter, barn og ungdom, med forskjellig kulturell bakgrunn, og sosial status muligheten til å møtes likestilt. Jeg mener at Fana og Ytrebygda Arbeiderpartilag bør støtte dette forslaget som vil gi et forbedret tilbud til barn og ungdom i et område som har opplevd en stor fortetning de siste årene, dette vil i tillegg gi en ny uformell og sosial møteplass utenfor Lagunen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
71	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Arbeiderpartiet må sørge for en betydelig forlengelse av reklamasjonsretten i forbrukerkjøpsloven.	Bakgrunn: Vi nordmenn er i verdensklassen når det gjelder overforbruk. Bruk og kast samfunnet er noe vi er godt kjent med og det har for lengst blitt vår normal. Avfall fra klær, elektronikk, hvitevarer og lignende står for en enorm miljø- og klimabelastning som er langt fra bærekraftig. Som et ledd i overgangen til en sirkulær økonomi må man sette strengere krav til produsentene, dagens praksis med å fylle butikker med lavkvalitetsprodukter med planlagt foreldelse er en skammelig praksis som må ta slutt om man skal nå klimamålene. Derfor må Arbeiderpartiet skjerpe forbrukerkjøpslovens krav til produsentene gjennom lengre reklamasjonsrett.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
72	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Anerkjenn fagarbeideren i offentlig sektor	Begrunnelse: Barne- og ungdomsarbeideren – fagarbeideren i skole har en usikker arbeidshverdag. Mange av fagarbeiderne har stillinger knyttet opp mot enkeltelever og enkeltvedtak. Dette gjør at mange barne- og ungdomsarbeidere har en uforutsigbarhet i forhold til lønn og arbeidstid. I Hurdalsplattformen står det:... Styrkje laget rundt eleven og den tidlege tverrfaglege innsatsen med blant anna barne- og ungdomsfagleg kompetanse, miljøarbeidarar, miljøterapeutar og styrkt skulehelseteneste. (Kapittel Kunnskap – Elevar må ha det bra for å lære) I fordeling av midler blir ofte barne- og ungdomsarbeideren «valgt» bort, og med krav om miljøterapeuter inn i skolen må vi sikre at den fagkompetansen som allerede er der blir anerkjent. Forslag: Se til det arbeidet som er gjort innenfor helse og spesielt Sandsli bo- og aktivitetssenter her i Bergen og ansett barne- og ungdomsarbeideren i faste hele stillinger også i skolen, og med dette også anerkjenn kompetansen som disse fagarbeiderne har. Arbeiderpartiet i Bergen vil at Bergen kommune skal sette fagarbeideren i skolen på dagsorden for å styrke teamet rundt alle elever og samtidig anerkjenne den kompetansen som fagarbeidere har	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
73	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Ytrebygda bydel trenger uformelle arenaer med lavterskeltilbud for barn og ungdom	Begrunnelse: Mange barn og unge deltar ikke i organiserte fritidsaktiviteter. Det kan være ulike grunner til dette, noe av årsaken kan handle om økonomi og/eller utenforskap. Vi vet at mange barn og unge bruker mye tid på sosiale media som mulig kan føre til skade både i forhold til usunne kroppsideal og avhengighetsskapende Gaming. I Ytrebygda bydel er uorganiserte lavterskeltilbud for denne aldersgruppen en mangelvare. Forslag: Utvide «åpen-hall» tilbudet for å tilrettelegge for fysisk fostring på ettermiddagstid for barn og unge som ikke er tilknyttet en idrettsklubb. Dette kan være et konstruktivt tilbud mens vi venter på at Bergen kommune utreder ny tomt for å bygge en fysak hall i Bydelen. Aktuelle arenaer kan være Sandslihallen, Hyperklikk lokale på Fanatorget eller Sandsli sportssenter. I tillegg finnes det behov for flere basketball- baner både innendørs og utendørs i Sandsli området. Det er ønske om en ballbinge på den gamle grusbanen ved Søreide sykehjem. Denne er i dag gjengrodd og kan ikke brukes. Å bygge en rulleskøytebane i Sandsli området hvor barn og unge kan utfordre seg i forhold til balanse, fart og spenning hadde vært et svært kjærkomment tilbud. Arbeiderpartiet i Bergen vil at Bergen kommune skal utredemuligheter for flere sosiale lavterskel møteplasser for barn og unge i bydelen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
74	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Etiske retningslinjer og Vær-varsom-plakat for politikere: Arbeiderpartiet i Bergen utarbeider egne etiske retningslinjer for alle medlemmer med verv og folkevalgte, i tillegg skal det organiseres en kampanje hvor alle medlemmer med verv og folkevalgte dokumenterbart skal gjennomgå de etiske retningslinjene. Det skal utarbeides en enkel vær-varsom-plakat for politikere, som på sikt kan brukes tverrpolitisk og nasjonalt.	Bakgrunn Det har de siste årene vært mange saker med politikere som har begått brudd på etiske, moralske og eller lovlige retningslinjer, og vi i Bergen vil snarest ha en ordentlig gjennomgang for alle medlemmer som må ha dette. I tillegg til å unngå de kjente og ukjente brudd, vil vi gjennom dette arbeidet forbedre tilliten til partiet, til politikere og for demokratiet. Dette arbeidet vil også synliggjøre fokus på gode bærekraftige verdier og holdninger. De etiske retningslinjene må være en av bærebjelkene til organisasjonen, som vi både kan bygge identitet og politikk på.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

75	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Organisert frivillighet i AiB: Arbeiderpartiet i Bergen skal legge til rette for at medlemmer på eget initiativ kan melde inn sin kapasitet, kompetanse og interesser samt åpne for muligheten til å etablere og drifte politiske utvalg, med hensikt å gå i dybden av et saksområde. Når utvalgsarbeidet eventuelt skal avsluttes, kan resultatet deles med AiB gjennom partilag eller representantskapsmøte.	Bakgrunn Man savner politiske verksted i AiB, og man savner inkludering av de frivillige medlemmer som vil bidra med sin tid, erfaring og kompetanse for partiet. Man havner utenfor på alle mulige måter som nytt eller gammelt medlem, når man ikke har verv eller kontaktnettverk innad partiet. Målet må være å beholde våre medlemmer, sikre nye og at alle skal få muligheten til å bidra om de vil.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
76	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Rekrutteringsutvalg for AiB: Arbeiderpartiet i Bergen skal sette sammen et utvalg som kontinuerlig arbeider med rekruttering av nye medlemmer til partiet, og hvordan vi beholder og sikrer kompetanseheving for dagens medlemmer. Utvalget skal være en proaktiv støtte for medlemsansvarlige og partilagene gjennom hele året, samt etablere verktøy for rekruttering.	Bakgrunn AiB og partilagene må beholde og rekruttere nye medlemmer for å skape vekst, nye tanker og ideer inn til partiet, og AiB må proaktivt inkludere medlemmer som vil bidra. Partilagene trenger mer støtte for å kunne sikre fremtidig medlemsmasse og utvikling, og vi må ro sammen, ikke hver for oss.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
77	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Bærekraftsutvalg for AiB: Arbeiderpartiet i Bergen skal etablere et bærekraftsutvalg som utarbeider et forslag for hvordan vi kan forankre drift i partiet mot utvalgte mål i henhold til FNs bærekraftsmål. Arbeidsgruppen skal fasilitere implementering innad AiB, sikre de riktige verktøyene og tilrettelegge for partilagene. I tillegg skal bærekraftsutvalget i AiB sørge for synlighet både innad og utad for hvordan vi vil nå og når FNs bærekraftsmål.	Bakgrunn FNs 17 bærekraftsmål skal nås innen 2030, og Arbeiderpartiet må være lokomotivet i Norge som trekker bærekraft frem. AiB og partilagene må fokusere mer på bærekraft generelt og knytte relevante områder opp mot noen av de 17 målene til FN, for eksempel det å begrense partiets forbruk, inkludere alle mennesker i samfunnet til partiet, sikre likestilling, hindre diskriminering eller forfordeling, sørge for kompetanseheving, minske energibruk, legge til rette for innovasjon og ta vare på klima. Hurdalsplattformen tar for seg sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft, og AiB, med partilagene i spissen, må også speile regjeringens plattform for nå målene. Dette må kunne dokumenteres.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
78	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Øk bemanningen på sykehjem nå! Forslag: Ved å øke grunnbemanningen i sykehjemmene våre kan arbeidshverdagen for de ansatte både gi mer kvalitet og kontinuitet i behandlingen av de eldre. Ved å øke grunnbemanningen ivaretar man ønsket om å øke antall heltidsstillinger i kommunen, og dermed redusere uønsket deltid for de ansatte. Vi vet at de ansatte er utsatt for et stort tidspress i sin arbeidshverdag, dette gir sektoren et uheldig dårlig omdømme, som igjen gjør det utfordrende å rekruttere både sykepleiere og helsefagansatte til stillinger på sykehjem. Arbeiderpartiet i Bergen vil at Bergen kommune skal se på muligheten for å øke bemanningen for våre sykehjem for å sikre de ansatte en mer fagligbasert arbeidshverdag.	Begrunnelse: Sykehjemsektoren sliter med dårlig omdømme – hvordan kan man da tiltrekke seg kvalifisert arbeidskraft? Mange ansatte i sykehjem erfarer daglig at bemanningen ikke følger utviklingen i eldreomsorgen. Ansatte på sykehjem blir pålagt flere og flere oppgaver samtidig som pasientene våre bare blir mer og mer skrøpelig. Mange av beboerne har flere alvorlige sykdommer som demens, hjertesvikt, kols, diabetes og hjerneslag i en og samme kropp. Dette er komplekse diagnoser hvor det kreves høy faglighet for å gi pasienten tilfredsstillende behandling. «Sykehjem er sykepleie på sitt aller mest mangfoldige» skriver de unge sykepleierne ved Ammerudhjemmet i Tidsskriftet Sykepleien. Men dette gir ingen langvarig glede om de unge slutter før det har gått 2 år.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
79	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Fritidstilbud for barn og unge i Ytrebygda bydel. Arbeiderpartiet i Bergen vil at Bergen kommune skal gå i dialog med Moby-stiftelsen med sikte på å etablere disse (og/eller andre) møteplasser for barn og unge i Ytrebygda bydel.	Begrunnelse: Ytrebygda bydel med sine 29 875 innbyggere (pr. 01.01.21) har de siste årene opplevd en enorm boligutbyggelse. Veksten vil fortsette de kommende årene i forbindelse med flere fortetningsområder rundt Bybanen. Et økende antall barn og ungdom har få, eller ingen plasser å oppholde seg dersom de ønsker å møte andre likesinnede utenom organiserte idrettsaktiviteter ved våre idrettsanlegg. Dette fører til at mange dessverre «henger» på Lagunen kjøpesenter. MOBY-stiftelsen (Meningsfull oppvekst for barn og ungdom i Ytrebygda bydel) ble etablert i 2001. Stiftelsen driver allerede «Søreidehuset» ungdomsklubb, sommerleirer, samt tilbud for elever som faller utenfor i samarbeid med Idrett Bergen Sør. Dette har vært, og er fremdeles en suksess for bydelen, men likevel er Moby-stiftelsen bekymret for alle barn og ungdommer som sitter hjemme, og mange tilbringer mye tid i destruktive nettforum. Forslag: Vi trenger å ruste flere arenaer hvor barn og ungdom kan boltre seg. Moby-stiftelsen har sagt seg villige til å utvide sitt tilbud ved å etablere flere ungdomsklubber. Skolene i bydelen, både Aurdalslia skole og Skranevatnet skole er foretrukne arenaer. Ved Aurdalslia kan det etableres en klubb for aldersgruppen 5-7 klasse. Med denne aldersgruppen vil en eventuell ungdomsklubb være et forebyggende tiltak med tanke på en sårbar ungdomstid. Skranevatnet skole kan benytte samme modell som «Søreidehuset» hvor man samler ungdom fra 8-10 klasse.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
80	Fana og Ytrebygda arbeiderpartilag	Et sted å leve, ikke bare bo: Det må innføres rekkefølgekrav for utvikling og utbygging av nye områder i Bergen. Nødvendige tjenester til innbyggerne som barnehage, skoler, muligheter for idrettsanlegg og kirker må være en del av planene før et område skal bygges ut. Det bør også vurderes om utbyggingen må sette av nødvendige tomter og bygge ut dette, slik at kommunen igjen kan kjøpe dette av utbyggerne slik at vi sikrer at det er vi som styrer byutviklingen og ikke utbyggerne med kommersielle interesser og at vi ikke lar det være opp til innbyggerne å nok en gang kjempe for å få på plass elementære identitetsmarkører i sitt lokalsamfunn.	Begrunnelse: Helt siden Bergen Kommune begynte sin utvidelse og vekst allerede på 50-tallet ble utbyggingen preget av at man bygget et sted hvor menneskene skulle bo, men ikke steder de skulle leve. Alt for ofte har byens innbyggere måttet kjempe for å få på plass skoler, barnehager, idrettsanlegg, kirker fritidstilbud når utbyggerne har bygget ut et område. Dette er noe byens politikere må sørge for at er på plass når en bydel skal utvikles og ikke være opp til innbyggerne å presse fram i ettertid. Akkurat nå preges nye bydeler av prekær mangel på disse identitetsmarkørene som er veldig viktig når ny identitet og tilhørighet til en nytt område skal skapes. Vi ser alt for ofte de negative konsekvensene av at disse markørene ikke er på plass og hva dette fører med seg av utfordringer.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen

81	Laksevåg arbeidersamfunn	Finansieringsordningen av helseforetakene og pasientreiseordningen må bli evaluert. Pasienter og pårørende må bli lyttet til. Laksevåg Arbeidersamfund forventer bedring av pasientreiseordningen.	Pasientreiseordningen Helseforetakene sitt system for transport av pasienter er ikke dimensjonert for økningen i polikliniske behandlingstilbud på dagtid. Uforutsigbarheten i tjenesten skaper utrygghet for alle pasienter – uavhengig av alder, hjelpebehov og diagnose. Pasientene vet ikke om de rekker fram til behandlingen i tide, til tross for at turen er bestilt på forhånd. Unge barn opplever å vente så lenge på transport etter behandling at de er usikre på om de når medelevene sine på SFO, eller om de blir kjørt rett hjem til middag med familien. Kreftpasienter som har fått cellegiftbehandling, med de ubehageligheter det medfører, opplever å måtte vente i en time eller mer på transporten. Slik kan vi ikke ha det. Transportoppdragene i pasientreiseordningen er dårlig betalt for taxinæringen, og gir halvparten så mye inntekt som en ordinær tur. En direkte konsekvens av dette er at sjåfører tar oppdrag tett opptil pasientreisen, og blir forsinket. Dette er uholdbart både for pasienter, pårørende og sjåfører. Det må en endring til.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
82	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener at kvinnelige innsatte i Norge må tilbys samme kvalitet på soning som mannlige innsatte. Det må legges bedre til rette for at kvinner, spesielt de med små barn, kan sone nært sitt eget hjem.	Soningsvilkår for kvinnelige fanger i Norge Flere rapporter peker på hvordan kvinnelige innsatte diskrimineres i norske fengsel. Kvinnelige fanger utgjør 5-6 % av fangene i Norge. Det lave antallet, kombinert med at det kun er 5 rene kvinnefengsler; alle plassert på Østlandet – fører til at en stor andel (40-50 %) soner sammen med menn. I en rapport fra 2017 viser Sivilombudsmannens funn at samlet sett har kvinner i dag et dårligere soningstilbud enn menn. Det skyldes blant annet følgende: Flere kvinnefengsler er lokalisert i gamle og uegnede bygninger. Mange kvinner har et betraktelig dårligere tilbud enn menn når det gjelder uteområder og tilbud om fysisk aktivitet. Kvinner som sitter i blandede fengsler, har økt risiko for uønsket oppmerksomhet eller seksuell trakassering fra mannlige innsatte. Kvinnelige innsatte risikerer å måtte sitte i fengsler langt fra familie og egne barn på grunn av få egnede soningsplasser. Dette kan være særlig utfordrende for mødre som ønsker besøk av barn som ikke kan reise alene.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
83	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener at særlig sårbare deler av Kanadaskogen må vernes mot utbygging og beholdes som friluftsområde, på samme måte som "byfjellgrensene".	Vern av Kanadaskogen. Kanadaskogen er et viktig friluftsområde for mange bergensere. For å hindre utbygging i Kanadaskogen trengs den å vernes.	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen
84	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund ber om at økningen av egenandelen på helsetjenester i 2022 reverseres til 2021-nivå, som var på kr 2460. Tilbakeføring til 2021-nivå må komme i revidert statsbudsjett våren 2022. De som eventuelt har betalt mer enn kr 2460 på dette tidspunkt, får refundert dette.	NEI TIL ØKTE EGENANDELER PÅ HELSETJENESTER Etter forslag fra regjeringen har Stortinget vedtatt å øke egenandelen på helsetjenester i 2022 til kr 2921, en økning på kr 461 fra 2021-nivå på kr 2460. Dette er en økning på 19 prosent som er langt over prisstigningen (nov 2020 – nov 2021) på 1,8 prosent (5,1 prosent medregnet prisøkningen på strøm). I Aps program og i Hurdalsplattformen står det «Holde egenandeler på et lavt nivå» og i 2020 beskyldte Ap regjeringen Solberg for å være «fryktelig usosial» da daværende regjering foreslo en økning til kr 3183. Økningen av egenandelen på helsetjenester i 2022 er, etter Laksevåg Arbeidersamfund sin mening, det motsatte av å holde egenandeler på et lavt nivå. Det er usosialt og vil ramme mange som allerede sliter økonomisk bl.a. på grunn av Covid-19 og ikke minst dei økte strømutgiftene i vinter. Laksevåg Arbeidersamfund er prinsipielt imot økte utgifter på nødvendige helsetjenester. Tilbakeføring av den økte egenandelen må gjøres i revidert statsbudsjett til våren.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
85	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener Norge må ta initiativ i FN og mot EU for å iverksette opprydding av havområdene.	OPPRYDDING I HAVET Hvert år dumpes det 8 millioner tonn plast samt mengder med kjemikalier og andre miljøgifter i havene våre. Det har kommet mange rapporter om den alvorlige tilstanden. Norge må ta en ledende rolle internasjonalt for opprydding av havområdene. Det må iverksettes tiltak og utformes politikk og regelverk som forhindrer forurensning.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

86	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener Sjøforsvaret må styrkes med nye og flere fartøyer, samt at antall operative hjemler må økes i takt med fartøy. Uten at det går på bekostning på støttestillinger på land.	SJØFORSVARET MÅ STYRKES Norge har en lang kystlinje og store havområder. På havet og langs kysten må vi kunne hevde suverenitet og ha kontroll. Dagens sjøforsvar, spesielt Marinen, har for få kapasiteter. For noen få år siden ble fregatt styrken redusert fra fem til fire, pga forliset av Helge Ingstad. Og det planlegges nå å anskaffe fire nye undervannsbåter mot dagens seks. Sjøforsvaret må styrkes med nye og et høyere antall fartøy.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
87	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener at regelverket må endres slik at det vil være lønnsomt å igangsette og modernisere eksisterende kraftverk. NVE må sørge for hurtigere saksbehandling av søknader om etablering av småkraftverk.	OPPRUSTING OG UTVIDELSE AV EKSISTERENDE VANNKRAFTANLEGG Norge har et økende behov for grønn energi. De eksisterende vannkraftverkene bør derfor moderniseres og oppgraderes for å bedre utnyttelsen av allerede etablerte kraftverk. NVE anslår at det er mulig å hente 6-8 TWh i årlig kraftproduksjon ved å oppruste eksisterende anlegg.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
88	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener planene om å elektrifisere norsk sokkel må belage seg på at majoriteten av krafttilførselen må komme fra vindturbiner på havet. Kraft fra land må kun benyttes i de perioder hvor det ikke er nok kraft å hente fra vindturbiner på havet.	STOPP ELEKTRIFISERINGEN AV NORSK SOKKEL Det er planlagt å bruke 50-60 mrd kroner på å elektrifisere norsk sokkel for å redusere Norske CO2 utslipp. Plattformene skal forsynes med kraft fra land i stedet for å bruke gass i gasskraftverk. Gassen som ikke lenger skal forbrennes i gasskraftverkene skal ikke bli liggende under havet, men selges til kontinentet og forbrennes der. Det vil derfor være høyst usikkert hvilken klimaeffekt dette vil ha globalt. Kraftkapasiteten som trengs for å forsyne norsk sokkel fra land tilsvarer hele det gjennomsnittlige kraftoverskuddet vi har hatt i Norge de siste årene. Dette vil skape problemer i et land hvor kraftbehovet er økende.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
89	Internasjonalt utvalg	Arbeiderpartiet i Bergen skal i arbeidet med forsvarskommisjonen og i forbindelse med arbeidet med langtidsplanen for forsvarssektoren arbeide for å synliggjøre sjømaktens betydning i forsvarspolitikken, med mål om å få sjømakten på agendaen.	Et stort antall bergensere tjenestegjør, eller har tjenestegjort, på Haakonvern som servicepersonell, gaster, verftsarbeidere, befal og offiserer. Saken har derfor en viktig lokalpolitisk betydning. Samtidig er ikke forsvarspolitikken i første omgang lokalpolitikk. Norge har lange historiske tradisjoner for et sterkt sjøforsvar – og med god grunn. Kystlinjen vår, havet og nordområdet har alltid vært tett knyttet til våre nasjonale sikkerhetsinteresser. Dagens sikkerhetspolitiske utvikling, den russiske revitaliseringen av de russiske strategiske atomubåtene og Russlands sjømaktsatsing i nord har på nytt aktualisert sjøforsvaret. Kinas interesser i Nord-østpassasjen vil også få økt betydning for sjømakten i de kommende tiår. Regjeringen har de siste årene lagt opp til en substansiell reduksjon av sjøforsvarets enheter på tross av voksende forsvarsbudsjetter. Ubåt-våpenet reduseres og kystkorvetter og MTBer er ikke inkludert i fremtidens forsvarsstruktur. Disse fartøyenes bidrag til den krigsforebyggende terskelen var avgjørende under den kalde krigen. Slike enheter har evne til å engasjere og nedkjempe et hvert overflatefartøy i kystsonen og ut mot havet, samt til å støtte både land- og luftmakten og til å bidra i internasjonale operasjoner. Som en del av fremtidens forsvarsstruktur bør man inkludere bruk av ny teknologi og de forsvarsmuligheter dette ville kunne være basert på, type droner med forskjellige bruksområder, satellittovervåkning av kystlinjer, med mer. Den forrige regjeringen har tross disse utviklingstrekkene skjøvet på satsingen på Sjøforsvaret. I forbindelse med høstens fremlegg av langtidsplanen, ble det viktige satsinger på området skulle besluttes først etter at sjømakten er utredet frem mot 2022. Det blir derfor viktig at AP fortsetter å påvirke prosessene frem til sultfølelse og frem mot neste langtidsplan	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

90	Internasjonalt utvalg	Arbeiderpartiet i Bergen vil at en eventuell norsk tilslutning til tilleggsavtalen om forsvarssamarbeid mellom Norge og USA skal være tydelig begrunnet i de hensyn som norsk forsvarspolitikken bygger på, særlig balansen mellom avskrekking og beroligelse.	Begrunnelse: Avskrekking og beroligelse var likeverdige parallelle elementer i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk under den kalde krigen. Gjennom avskrekking skulle vi gjøre det klart for en mulig opposent om at et angrep vil bli møtt med resolutt motstand. På den andre siden skulle vi berolige vår nabo gjennom å tydeliggjøre at vi ikke hadde aggressive hensikter. Denne strategien materialiserte seg gjennom selvpålagte restriksjoner når det gjaldt basepolitikk og militærøvelser på norsk territorier. Tilleggsavtalen om forsvarssamarbeid mellom Norge og USA har implikasjoner for balansen mellom avskrekking og beroligelse. Vi beroliger ikke Russland med et slikt trekk og kan skape unødvendig mistro i Moskva knyttet til våre intensjoner. Det kan også bli problematisk i å reversere en slik tilstedeværelse i fremtiden uten å skape friksjoner med våre nære allierte USA. Norge må fortsatt både sikre amerikansk støtte samtidig som vi så langt som mulig innenfor våre begrensninger sikrer beroligelse overfor vår nabo i øst. Balansen mellom avskrekking og beroligelse må ivaretas også med tilleggsavtalen. Amerikanske styrker på norsk jord må ikke bli en hvilepute i oppbygging av vår egen forsvarsevne, og tilstedeværelsen må gis en tydelig begrunnelse som er forankret i de hensyn norsk forsvarspolitikken bygger på. I tillegg vil Arbeiderpartiet i Bergen sikre at man tar på alvor den uro som finnes i deler av befolkningen knyttet til juridisk forskjellsbehandling mellom norske borgere og tjenestepersonell tilknyttet amerikanske baser.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
91	Internasjonalt utvalg	Marokkos okkupasjon av Vest-Sahara har lenge blitt unisont fordømt i norsk offentlighet. AIB ber regjeringen om å fornye innsatsen på dette området og jobbe substansielt for å oppnå en fredelig avslutning av denne okkupasjonen	Mer enn 100 FN-resolusjoner krever selvbestemmelse for folket i Vest-Sahara. Den internasjonale domstolen i Haag har avvist Marokkos krav på territoriet. Likevel fortsetter den marokkanske okkupasjonen av det som FN behandler som det siste uløste kolonispørsmålet i Afrika. Saharawier i de okkuperte områdene utsettes for alvorlige overgrep dersom de taler for sin rett til selvbestemmelse. Organisasjoner, partier, fagforeninger og demonstrasjoner som krever selvbestemmelse er forbudt. FNs operasjon i Vest-Sahara er den eneste operasjonen opprettet siden 70-tallet som ikke har lov til å rapportere på menneskerettighetene i området de patruljerer. Hvert år blokkerer Marokkos allierte, Frankrike, for denne muligheten. Det er i praksis umulig for utenlandske og norske observatører å reise til territoriet. Halve befolkningen er forvist til et hardt liv i flyktningleirer i Algerie. Ifølge FN er ernærings situasjonen for flyktningene akutt, og har vært det over lengre tid. Marokko forhindrer i tillegg FNs forsøk på å gjennomføre en folkeavstemning i territoriet. Mens Vest-Sahara forblir okkupert, fortsetter Marokko å tiltrekke seg utenlandsk næringsliv til territoriet. Dette fører til at ressursene går tapt, og det gir et inntrykk av internasjonal aksept av den folkerettsstridige annekshjonen.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
92	Internasjonalt utvalg	Sikre tiltak på et nasjonalt nivå for at studenter kan søke et klimavennlig reisestipend av Statens lånekasse og at Stortingsmeldingen «Kultur for kvalitet i høyere utdanning» (2017) sitt mål på 50% utveksling oppnås.	Arbeiderpartiet i Bergen er opptatt av miljøet og utveksling for norske studenter til utlandet. Derfor er det også viktig å legge opp til gode alternativ for å reise miljøvennlig. Dette skal bidra akademia til å utveksle ideer og tanker, samt oppmuntre og veilede til lokal kunnskap som eksisterer ved utdanningsinstitusjoner man utveksler til. I dag er det dyrere å velge tog eller buss framfor fly når man skal reise. Likevel ser vi at flere ønsker å reise alternativt til hensyn for klima og miljø. Utveksling i Europa utgjør mange flyreiser, og derfor ønsker Arbeiderpartiet til å legge til rette for at studenter velger miljøvennlig reisemåter. Høyskolen på Vestlandet har i dag 20 stipend på 2000 kroner. Vilårene for å få stipendet er da at studenten må ha fått innvilget plass gjennom utvekslingsprogrammet Erasmus+, reisen gjelder kun til og fra utvekslende utdanningsinstitusjon, reisestrekning og dato må være synlig på reisebeviset. I 2018 reiste 13 prosent av studentene ved Høyskolen på Vestlandet på utveksling. Av disse reiste det ut 60 studenter via Erasmus.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

93	Internasjonalt utvalg	Barns beste må tillegges avgjørende vekt i saker som omhandler barn, og Norges forpliktelser gjennom Barnekonvensjonen må ivaretas.	I 2021 er 82,4 millioner mennesker på flukt i verden. Det er det høyeste antallet som noen gang er registrert. Årsakene til at mennesker flykter skyldes krig og konflikter, sult, nød og politisk forfølgelse. Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge må føre en human og rettferdig asylpolitikk, som særlig ivaretar barn og sårbare mennesker. Politikken som til enhver tid føres må være i tråd med våre internasjonale forpliktelser og i samsvar med FNs høykommissær for flyktninger sine anbefalinger.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
94	Internasjonalt utvalg	Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen gjennomføre en grundig gransking av forholdene ved Trandum. Granskingen må undersøke om menneskerettigheter og grunnleggende rettssikkerhet for asylsøkerne overholdes.	Utlendingsinternatet på Trandum har fått gjentatt og vedvarende kritikk fra tilsynsmyndigheter og organisasjoner på feltet for brudd på menneskerettigheter. Arbeiderpartiet i Bergen mener det må iverksettes en omfattende og grundig gransking av forholdene på Trandum med sikte på å enten foreta de nødvendige utbedringer, eller å legge leiren ned og etablere en annen ordning som ivaretar menneskeverdet og rettssikkerheten til asylsøkere som interneres der.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
95	Internasjonalt utvalg	Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen fortsette arbeidet med strukturelle endringer i UNE. Endringene må innebære en reform som ivaretar muligheten til kontradiksjon og muntlig forklaring.	UNE har over tid blitt kritisert for i for liten grad ivareta asylsøkeres rettssikkerhet. Særlig er mangelen på kontradiksjon og mangel på muntlighet blitt fremhevet som svakheter. I 2020 fikk kun 6 prosent av asylsøkere med ordinære saker mulighet til å forklare seg muntlig for UNE. For kategorien "andre utlendingssaker", som blant annet inkluderer familiegjenforening, fikk kun 1 prosent forklare seg muntlig. På tross av regjeringen Solbergs lovnader om endringer i UNE gjennom en bedring av klageordningen er ikke rettssikkerheten for asylsøkere tilstrekkelig sikret. I henhold til Utlendingsloven skal det i saker der det foreligger "vesentlige tvilsspørsmål" gjennomføres nemdmøter. I praksis ble kun 9 prosent av sakene behandlet i nemdmøte i 2020, og kun i 6 prosent av sakene fikk den berørte asylsøkeren faktisk møte. Det store flertallet av sakene, 91 prosent, ble behandlet av nemdleder eller sekretariat alene. Praksisen innebærer at asylsøkeres rettssikkerhet og mulighet til kontradiksjon ikke ivaretas. Derfor bør en omfattende reform av UNE gjennomføres. Denne bør innebære at UNE omstruktureres til en klagedomstol som kan ivareta muligheten til muntlig forklaring og kontradiksjon.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
96	Internasjonalt utvalg	Arbeiderpartiet i Bergen mener Norge ikke bør starte arbeid med tredjelandsmottak, men isteden ta initiativ til et nytt europeisk samarbeid om behandling av asylsøknader og fordeling av flyktninger.	Arbeiderpartiets landsmøte i 2021 gikk inn for å se på muligheten for å sende asylsøkere til asylmottak utenfor Europa. Dette har bl.a. Flyktninghjelpen tidligere beskrevet som «en måte å slippe å få asylsøkere og flyktninger hit på» da slike leire gjerne bare fører til at mennesker blir sittende fast i et nytt land i påvente av behandling av asylsøknad. Arbeiderpartiet i Bergen deler denne kritikken og mener at arbeidet med en slik ordning bør stoppes og ressursene heller brukes på å sikre bedre ivaretagelse av asylsøkeres menneskerettigheter i Norge. Arbeidet bør også innebære at Norge tar initiativ til et nytt felleseuropeisk samarbeid om behandling av asylsøknader og fordeling av flyktninger.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

97	Internasjonalt utvalg	Arbeiderpartiet i Bergen ber regjeringen ta initiativ til en ordning hvor papirløse blir innvilget opphold etter en viss botid i landet.	Flere mediesaker de siste årene har satt lys på den umulige situasjonen papirløse mennesker befinner seg i. Når opprinnelseslandet ikke vil vedkjenne seg papirløse og norske myndigheter på tross av utvisningsvedtak ikke lykkes i å gjennomføre tvangsretur, blir resultatet at enkelte lever livene sine som papir- og rettighetsløse i Norge. Nylig fortalte BT om en kreftsyk papirløs mann som døde etter å ha blitt avvist av både Haukeland og Haraldsplass. Flere papirløse rekrutteres til kriminalitet og en uverdig livssituasjon som følge av manglende mulighet til arbeid og studier. Arbeiderpartiet i Bergen mener at regjeringen bør innføre en amnestiordning for papirløse slik at vi kan ta vare på disse menneskene på samme måte som våre offisielle medborgere. Allerede i 2003 prøvde UDI i samarbeid med Norsk senter for menneskerettigheter å finne en løsning for denne gruppen. Da var forslaget at opphold skal innvilges fem år etter endelig avslag dersom det ikke er tvil om identitet, og etter åtte år ved tvil. UDI pekte på at måten Norge behandler lengeværende asylsøkere utfordrer våre forpliktelser i henhold til den Europeiske menneskerettighetskonvensjonen og «respekt for den enkeltes menneskeverd». Det har nå gått 18 år siden forslaget ble fremmet og flere av de samme menneskene befinner seg fortsatt i den samme forferdelige livssituasjon. Arbeiderpartiet i Bergen mener det nå er på høy tid at det kommer en løsning som faktisk løser situasjonen. Istedenfor at man jevnlig drar igang en politisk drakamp for å få på plass engangsløsninger bør det innføres en varig ordning som ivaretar de papirløse.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
98	Internasjonalt utvalg	Regjeringen bes utarbeide en generell instruks knyttet til rettigheter og mulighet for oppholdstillatelse i Norge for lokalt personell ved fremtidige internasjonale operasjoner. Den enkeltes rettigheter ved endt oppdrag bør avklares ved inngåelse av arbeidsforhold.	3. juni 2022 ble følgende instruks sendt fra Justisdepartementet til Utlendingsdirektoratet: GI-04/2021 – Overføring til Norge av lokalt personell som har vært ansatt av Forsvaret eller Norges ambassade i Afghanistan ved avslutningen av Resolute Support Mission (RSM). Arbeiderpartiet i Bergen verdsetter innsatsen lokalt personell har gjort side om side med norske styrker og den norske ambassaden i Kabul. Sikkerhetssituasjonen for lokalt personell i konfliktområder som ansettes av norske sivile eller militære myndigheter må ivaretas også etter at operasjoner eller prosjekter avsluttes. Lokalt personell gjennomfører ofte helt nødvendige oppgaver og kan ikke uten videre erstattes med norske borgere. Et eksempel på dette er tolkene tilknyttet Resolute Support Mission (RSM) i Afghanistan. Norge har et etisk og moralsk ansvar for å ivareta sikkerheten til personer ansatt hos norske myndigheter, samt deres familier. Ved eventuelle fremtidige internasjonale operasjoner kan ikke deres sikkerhetssituasjon bli gjenstand for en langvarig politisk debatt i Norge. Det må være selvsagt fra starten av arbeidsforholdet at det innvilges opphold i Norge dersom sikkerhetssituasjonen skulle tilsi at hjemlandet er utrygt nettopp på grunn av tilknytningen til norske myndigheter.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

99	Internasjonalt utvalg	Norge må anerkjenne Palestina som selvstendig stat Norge må ta initiativ til nye internasjonale forhandlinger for å skape fred og en tostatsløsning.	Under Arbeiderpartiets landsmøte i 2019 ble følgende vedtatt om Israel/Palestina: Arbeiderpartiet støtter opprettelsen av en palestinsk stat. Vi vil ikke lenger sette en endelig avtale som premiss for å anerkjenne en palestinsk stat. Når Arbeiderpartiet får regjeringsansvar og det ikke har skjedd en reell framgang i fredsprosessen mot en tostatsløsning, og byggingen av de folkerettsstridige bosetningene fortsetter, bør Norge sette i gang en prosess for anerkjennelse av Palestina som selvstendig stat, på et tidspunkt hvor dette kan skape fremgang i fredsprosessen. Arbeiderpartiet vant valget i 2021 og det har ikke skjedd reell fremgang i fredsprosessen. Den humanitære situasjonen på Gaza er prekær, deler av Vestbredden er utilgjengelig for mange palestiniere og forhandlingene om en varig løsning på konfliktene og okkupasjonen fremstår ikke tilfredsstillende. Norge bør benytte sin viktige politiske og diplomatiske kjennskap til og tilstedeværelse i Midtøsten til å øke presset for en reell fredsprosess og arbeid for tostatsløsning. Det må tas nye internasjonale initiativ for å skape fremdrift for en forhandlet fredsøsning, med en tidsfrist. Samtidig må regjeringen anerkjenne Palestina som land, slik blant annet Sverige og nærmere 140 andre land har gjort. En enda bredere internasjonal anerkjennelse av Palestina vil i følge Norsk Folkehjelp kunne bidra til å styrke palestineres forhandlingsposisjon og dermed arbeidet mot en fredelig tostatsløsning.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
100	Bergen arbeidersamfunn	Bergen Arbeidersamfund anmoder byrådet om å planlegge og etablere en permanent ungdomsskole for Bergen sentrum skolekrets så fort det lar seg gjøre.	Bergen Arbeidersamfund mener investeringer i barn og unges oppvekst må bidra til positive arenaer og god byutvikling. Midlertidige løsninger kan bli langvarige løsninger på permanente utfordringer. Ungdommene i Bergen sentrum fortjener en ny, god ungdomsskole, ettersom Rothaugen er og har et høyere elevtall enn den er planlagt for. Den nye ungdomsskolen bør planlegges og etableres så fort det lar seg gjøre, og det bør søkes effektivt etter tomter og eventuelle aktuelle eksisterende bygg.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
101	Bergen arbeidersamfunn	Bergen arbeidersamfund mener det trengs store endringer og forbedringer i behandlingstilbudet innen psykisk helse og rusavhengighet.	Denne pasientgruppen, hvor de fleste har utfordringer innen både rus og psykiatri, faller helt utenfor alle behandlingstilbud. Mange blir endog skjøvet ut av behandlingsskøen (pga ambivalens til å motta den behandlingen som tilbys). Problemløsning rundt dette MÅ prioriteres svært høyt, og raskt, både hva økonomi og nyttenking angår.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
102	Bergen arbeidersamfunn	Bergen arbeidersamfund ber om en skikkelig renovering og samordning av dagens mange digitale journalsystemer innen helse og omsorg som ikke kommuniserer med hverandre.	At all journalført informasjon ikke kan deles mellom samtlige helseaktører som har vært/ blir involvert i behandlingen, gjør møtet med helsevesenet usikkert, og kan være til fare for pasientenes liv og helse. Rutiner og sikkerhet rundt mottak og journalføring av pasientinformasjon er også noe som bør belyses grundig.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
103	Bergen arbeidersamfunn	Bergen arbeidersamfund vil at en promenade langs sjøen på Nordnes til Nordnesparken blir vurdert	Nordnes er et underutviklet område med stort potensial for rekreasjon og opplevelse. Området langs sjøen er et sentralt punkt for å oppleve den spesielle kystnaturen og utsikten til båtliv og skjærgård utenfor Bergen by. Samtidig er det viktig å gi byens beboere eller tilreisende tilgang langs vannet rundt hele Bergen by, fra Bryggen til Laksevåg. Byer langs kysten har en spesiell mulighet for rekreasjon gjennom promenade langs vannkanten, der det er naturlige muligheter for dette. I Bergen vil dette videreføre og avlaste fotgjengertrafikk langs Bryggen og skape muligheter for kulturell vekst og næring i området.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen
104	Bergen arbeidersamfunn	Bergen arbeidersamfund ber om at Bergen kommune finner et eller flere faste egnede steder hvor interessert kan stille seg opp, daglig eller på visse dager i uken, og enten organisere seg selv, eller gjennom relevante interesseorganisasjoner.	Alle kommuner bør tilby et egent sted der kommunens innbyggere kan ha et brukmarked. Alle byer med respekt for seg selv har et spennende og dynamisk brukmarked. Hvem har ikke opplevd Montmartre eller Portobello, dersom du har vært i London eller Paris. Dessverre har vi her i Norge ikke kommet like langt i å verdsette omsetningen av årgangsobjekter og brukte ting. Dette må endres til fordel for et grønnere forbruk. Noen ganger kan det være private initiativ som starter opp organiseringen av bruktomsetning, slik vi ser det i Bergen ved Bondens marked eller Popup Carboothsalg.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AiB	Oversendes redaksjonskomiteen

105	Bergen arbeidersamfunn	Forbrukerne må få bedre beskyttelse mot telefonbasert svindel	Telefonbasert svindel, der personer ringes opp eller mottar tekstmelding fra kriminelle som utgir seg for å være fra en bank eller annet foretak, har blitt et stort problem. Dette gjelder både for de som svindles, og for bankene som svindlerne utgir seg for å representere. Et vanlig virkemiddel som svindlerne benytter seg av er såkalt «spoofing», det vil si at svindlerne får det til å se ut som at anropet kommer fra for eksempel en kjent bank. «Spoofing» er mulig fordi teleoperatørens systemer tillater at dette lar seg gjøre, eller ikke har tilstrekkelig gode systemer for å hindre at dette skjer. Det er fullt mulig å innføre tekniske løsninger hos teleoperatørene som gjør det vanskelig eller umulig å utgi seg for å være en annen enn den man er. Det må derfor innføres krav til alle operatører i det norske telenettet at de innfører en slik løsning.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
106	Årstad arbeiderpartilag	- At tilbud om fast ansettelse i offentlig sektor bør foreligge ved ansettelse i samme foretak dersom vikariatet vedvarer over ett år. Det må foreligge dokumentert grunnlag for vikariatet dersom det vedvarer over ett år, for eksempel vikar for annen arbeidstakers sykdom eller permisjon. - At den kommunale grunnbemanningen av vikarer må styrkes. - At ressurser til Arbeidstilsynet for gjennomgang av brudd på krav om fast ansettelse styrkes.	Arbeiderpartiet er godt i gang med å lansere og gjennomføre Norgesmodellen, som har som formål å stille skjerpede krav til selskap i bygg- og industribransjen som utfører arbeid på offentlige oppdrag. Ett av disse tiltakene er å forby midlertidige ansettelser på under ett års varighet, med mindre det foreligger et særskilt grunnlag for vikariatet. Bruken av vikariater på under ett års varighet er likevel utbredt også i offentlig sektor, og kanskje særlig innenfor helse- og omsorgssektoren samt skolesektoren. Helsefagarbeidere, sykepleiere, leger og lærere må ofte gå vikariater i mange år før man blir tilbudt fast stilling. For leger er det ingen krav om fast ansettelse før man er ansatt i samme helseforetak i minimum tre år sammenhengende. Slikt utstrakt og til dels overdreven bruk av vikariater gir en alvorlig svekkelse av den enkeltes stillingsvern, skaper lav tilhørighet til arbeidsplassen, økonomisk utrygghet for den enkelte samt utfordringer med å rekruttere til det offentlige fremfor private aktører. Enkelte kommuner, slik som Bergen kommune, har lokale bestemmelser for vikariater. Dette blir dessverre ofte brutt og det er manglende ressurser for å håndheve dette. Det offentliges ansvar for egne vikarer må skjerpes med blant annet økt grunnbemanning.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
107	Arbeiderpartiets universitetslag	AP i Bergen vil prioritere å avvikle de flate ABE-kuttene i forskning og høyere utdanning fra og med revidert statsbudsjett 2022.	Offentlig sektor bør styres nøkternt og kostnadseffektivt. Etter ni statsbudsjett med flate «ostehøvelkutt», er imidlertid hele effektiviseringspotensialet ved lokal omdisponering hentet ut. I store deler av offentlig sektor – eksempelvis ved universitetene og forskningsinstitusjonene – har budsjettene til enhetene krympet uten at arbeidsoppgavene har blitt redusert i tilsvarende grad. Administrative støttefunksjoner har blitt nedbemannet, og den strategiske evnen og kjerneoppgavene blir skadelidende som følge av årvisse flate kutt. Den rød-grønne regjeringen har programfestet en slutt på ABE-kuttene, og dette skal prioriteres for revidert statsbudsjett 2022.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
108	Arbeiderpartiets universitetslag	AP i Bergen vil at treprosentmålet for forskning og høyere utdanning skal nås i inneværende stortingsperiode. Grunnforskning må være høyt prioritert. Veksten i sektoren må fortrinnsvis skje gjennom økte grunnbevilgninger til universiteter og høyskoler, for å sikre faglig kvalitet og uavhengighet.	Statsbudsjettet 2022 inneholder en nedprioritering og et betydelig kutt i forskning og høyere utdanning, som særlig rammer de tradisjonelle, forskningstunge breddeuniversitetene. AP i Bergen ønsker å reversere disse kuttene senest i revidert statsbudsjett, for å begynne å innfri løftene om en betydelig satsning på forskning og utdanning. Kuttene ved universitetene og den synkende grunnforskningsandelen er særlig bekymringsfulle, fordi det styrker en allerede eksisterende trend hvor forskerne bruker mindre tid på kjerneoppgavene forskning og undervisning, og mer tid på administrative arbeidsoppgaver. De tradisjonelle breddeuniversitetene er der forskningen som flytter kunnskapshorisonten finner sted, og brorparten av de norske studentene får undervisning. Forskningsbasert undervisning av høy kvalitet er betinget av kontaktflaten mellom studenter og aktive forskere. Denne blir skadelidende av kuttene ved universitetene.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

109	Arbeiderpartiets universitetslag	Forskning i det vitenskapsbaserte velferdssamfunnet AP i Bergen ønsker å trappe opp forskningen slik at vi når det mangeårige 3%-målet. Høyere utdanning og forskning i Norge skal styrkes på en langsiktig og kvalitetsorientert måte ved å øke basisfinansieringen til Universitetene og høyskolene. Fremragende, internasjonalt orientert forskning, især grunnforskning som flytter forståelseshorisonen vår fremover, er helt nødvendig for at det norske folkestyret og velferdsstaten skal blomstre på lang sikt, og må derfor være høyt prioritert.	Dette er konkrete valgløfter fra den lange valgkampen forut for stortingsvalget 2021, og kommer dels til uttrykk i stortingsvalgprogrammet, dels i APs forskningsplattform. Det er viktig politikk. Vi vil særlig peke på farene ved at forskningen i Norge har blitt stadig mer målstyrt, og at grunnforskningsandelen allerede har vært synkende i en årrekke, selv før Støre-regjeringens kutt. Konsekvensen av kuttene i budsjetttrammene for forskning og høyere utdanning er at akademia blir mer avhengig av ekstern finansiering i form av Forskningsrådsstøtte og oppdragsforskning fra departement og næringsliv. Slik får markedets og statens behov definere utviklingen av ny kunnskap, og at motepregete temaer blir lettere å få finansiert forskning på enn forskningen som kan bevege kunnskapshorisonten fremover. Forskningen blir dessuten i større grad løskoblet fra undervisningen, og de grunnleggende metode- og ferdighetsbehovene som norske studenter bør lære ved universitetene blir nedprioritert til fordel for faglige agendaer definert utenfor akademia.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
110	Arbeiderpartiets universitetslag	Prioriter studentenes utdanning og helse Arbeiderpartiet i Bergen vil at Regjeringen skal kartlegge konsekvensene COVID-19-tiltakene har hatt for studenter og stipendiater, og fremme tiltak som sikrer deres læringutbytte og helse i slutten av pandemien og i tiden etter.	Studenter og midlertidige vitenskapelige ansatte har vært tungt rammet av koronapandemien. Tiltakene har ført til at lite eller ingenting av ordinær undervisning har kunnet bli gjennomført. Dette vet vi har gått ut over både studentenes læringsutbytte og fysiske og psykiske helse. Grunnlaget for studentenes yrkesliv – og landets framtidige kompetanse legges i studietiden. Det alarmeres om manglende motivasjon til å følge skjeermundervisning, frafall og mental trøtthet med psykiske utfordringer for mange. Regjeringen må kartlegge de negative konsekvensene for dem som har blitt rammet av tiltakene og komme med målrettede tiltak for å sikre kandidatenes faglige kvalitet og helse.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
111	Arbeiderpartiets universitetslag	Lektorsatsningene og disiplinlagene AP i Bergen mener de integrerte lektorprogrammene ved universitetene skal finansieres på lik linje med profesjonsstudiene for allmennlærere. Dette er viktig for å sikre faglig sterke faglærere på ungdoms- og videregående skolenivå.	Fagdisiplinære ferdigheter og kunnskap, og fagspesifikk didaktikk, er svært viktig for at lærerne i norsk skole skal kunne gi kunnskapsbasert undervisning av høy kvalitet, særlig på de høyere og videregående klassetrinnene. I dag er lektorprogrammene og fagdisiplinene vesentlig dårligere finansiert enn tradisjonelle lærerstudier. Ved å heve lektorprogrammene til samme finansieringskategori som profesjonsstudiene for allmennlærere, vil man kunne gi grunnlag for samme undervisningsintensitet som ved lærerstudiene, men samtidig ivareta fagdisiplinenes forskningsbaserte undervisning og faglige særpreg. Det vil gi flere gode lærere i årene som kommer.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
112	Arbeiderpartiets universitetslag	Skolen skal være et solidarisk kunnskapsfellesskap AP i Bergen vil styrke skolens allmenndannende oppdrag. En revisjon av fellesfagene i de studieforberedende linjene i den videregående skolen som legger tyngre vekt på felles kunnskap om vår felles historie, språk og kultur må derfor til. Innholdet i skolen skal skape det solidariske kunnskapsfellesskapet som trengs for at folkestyret skal kunne møte de store utfordringene i en tid med fragmenterte medier, voksende politisk uro, masse migrasjon og klimaendringer.	Skolen har mange oppgaver, men hovedmålet er og skal være at den skal gi oss grunnlaget til å være gode medmennsker som kan delta på lik linje i vårt demokrati. For å kunne sikre dette målet må skolens allmenndannende oppdrag styrkes. På bakgrunn av internasjonale måleverktøy har de siste års læreplaner fokusert mer på instrumentell tilnærming til skolens innhold. Allmenndannende kunnskap som kunnskap om vår felles historie, språk og kultur har derfor blitt nedprioritert og nylig også blitt foreslått degradert til valgfag. Dette vil medføre at skolen ikke lenger kan sikre at alle kan delta i demokratiet på lik linje. Uten felles kunnskap om hvem vi er og hvorfor vår kultur er slik den er, så vil samfunnet bli fragmentert. Uten forståelse for hvordan kunnskap dannes, vil vi ikke være i stand til å tenke kritisk og samfunnet vil være sårbart for demagoger. Vi må derfor sende et klart budskap om skolens oppdrag og kreve at dette reflekteres i læreplanene.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
113	Arbeiderpartiets universitetslag	Økt satsing på kortreist bærekraftig bioenergi AP i Bergen mener at biogass fra matavfall og tilsvarende bør likebehandles med nullutslippsteknologier som elektrisitet og hydrogen. Bærekraftig biogass bør få fritak som lavutslippskjøretøy i bomringer og Enova bør støtte omlegging skip og tungtransport til bruk av biogass. Det forutsetter infrastruktur bygges, spesielt langs de viktigste godslinjene både til lands og sjø.	Biogass produseres av organisk avfall og husdyrgjødsel og består i hovedsak av metan. Ved forbrenning dannes CO2 og vann. Biogass kan utnyttes til å produsere strøm, varme og drivstoff og biogassbransjen i Norge har en ambisjon: 10 TWh på 10 år. I et livssyklusperspektiv er biogass bedre enn nullutslipp, og må derfor sidestilles med nullutslipps energibærere som elektrisitet og hydrogen i offentlige dokumenter, anbud og prioriteringer. Biogassanlegg blir stadig mer effektive, men det vil fortsatt være behov for investeringsstøtte i en tid fremover (ENOVA). Markedet for biogass er overmodent for tungtransport og deler av skipstrafikken, men mangler fylleinfrastuktur. Det er fortsatt behov for økonomiske insentiv for å velge biogass framfor fossilt drivstoff for å kompensere for merkostnader ved investering. Matavfall fra Vestlandet, og fiskeensillasje fra norsk fiskeribransje, blir i dag fraktet til Danmark og Sverige for behandling i biogassanlegg der. For at biogassanlegg skal kunne ta imot matavfall må matavfallet igjennom et forbehandlingsanlegg for bl.a. fjerning av plast. Fiskeensillasje kan behandles direkte i et biogassanlegg.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

114	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen vil gi større myndighet til NAV lokalt for å hjelpe folk med sammensatte utfordringer. Folk med behov for bistand i mer komplekse saker må få møte et NAV som ser helheten, kan utøve et skjønn og sammen med den det gjelder finne løsninger som gir størst mulighet til videre tilknytning til arbeidslivet og god livskvalitet. NAV må derfor få økt myndighet til å avklare slike saker lokalt. Kommunen bør få mer midler for å få folk uten dagpengerettigheter i arbeid. Mer av etter- og videreutdanning bør skje i virksomhet.	Noe av det mest grunnleggende for vår politikk er et velferdssamfunn som sikrer folk en forsvarlig livskvalitet, kontroll over eget liv og trygghet for arbeid, helse og bolig. Velferdssystemet er avhengig av bred aksept og legitimitet i befolkningen. NAV har distansert seg fra folk, og vi ser at de bruker «likebehandling» som argument for at mange saker og klagebehandling er sentralisert til ulike steder i landet. Det fungerer for standardsaker som dagpenger, sykepenger, barnetrygd, pensjon osv, men ikke for personer som trenger bistand i mer komplekse saker som uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, osv. og for de som sliter å komme i arbeid. Komplekse saker bør i større grad avgjøres lokalt av myndige saksbehandlere som i dialog med den det gjelder kan se helheten. For å sikre likebehandling kan man bruke komparative metoder/analyser, slik man gjør innen helse. NAV bør i mindre grad styres ut fra antall på tiltak og heller måles ut fra andel i varig arbeid/aktivitet og kommunene bør få mer midler til arbeids- og kvalifiseringstiltak – spesielt for de uten dagpenge rettigheter som ofte er ungdom og innvandrere. Det er også behov for tettere kobling mellom videregående opplæring og arbeidsmarkedstiltak. Spesielt for ungdom som ikke har bestått videregående. Tidlig innsats er avgjørende. Mer av kvalifiseringstiltakene bør også skje i virksomhet, spesielt rettet mot ufaglærte/etter- og videreutdanning. Opplæring i eget miljø med utdanningsinstitusjonene som reiser ut og tilpasser opplæringen til virksomheten.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
115	Arbeiderpartiets universitetslag	AP i Bergen vil avvikle prøveordningen som ble gjennomført av Høyre regjeringen fra september 2021, med nedleggelse av Husbankens kontorer i vest og nord, Bergen og Bodø. AP vil styrke Husbanken som boligpolitisk verktøy med utvidet mandat og rammer. Husbanken skal være garantisten for at folk flest, ungdommer, barnefamilier og pensjonister skal kunne skaffe seg bolig, uten stor egenkapital eller familie som kan betale eller garantere for lån i et opphetet boligmarked.	En undersøkelse av forsøket fra Menon, høsten 2021, viser at aktørene i boligmarkedet, både bransje, utvalgte brukerorganisasjoner og kommuner, oppfatter nyordningen som tappende for et tidligere sterkt fagmiljø i Husbanken. Det advares mot regionale forskjeller og mindre treffende veiledning og råd til kommuner og brukere. Like siden opprettelsen i 1946 har Husbanken blitt bygget opp og ned, alt etter om venstre- eller høyresiden har hatt regjeringsmakt. Under Erna Solbergs styre ble Husbanken på sitt aller smaleste når det gjaldt oppgaver og grupper som kan få støtte. Husbanken har vært det viktigste boligpolitiske verktøyet i etterkrigstiden og finansiert mer enn halvparten av alle boliger som er bygget. I dagens opphetede boligmarked er det umulig for ungdommer som ikke har foreldre som kan betale den første boligen, å komme seg inn på boligmarkedet. En regjering trenger et kunnskapsrikt og aktivt instrument i boligpolitikken – ut over sosialpolitikken. Det må utvikles en ny og offensiv boligpolitikk som er en del av areal- og transportpolitikken og som skaffer hjem til folk uten stor egenkapital og ut over det markedet i dag tilbyr. En bolig skal først og fremst være et trygt hjem – ikke et investeringsobjekt for folk med ekstra penger i lommeboka.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
116	Arbeiderpartiets universitetslag	Ap i Bergen vil ha et nasjonalt museumsloft, både til investeringer og drift. Museene skal istandsettes til å ta vare på gjenstander og framskaffe og formidle kunnskap om vår historie. Kulturlandskapet i innlandet og langs kysten, med sjøhus og kystlandskap skal ivaretas og fartøyvernet skal styrkes økonomisk. Ap vil utforme en ny nasjonal politikk for arkitektur og landskap, som tar vare på miljø og klima, som både ivaretar gammel byggeskikk og fremmer artistisk og nyskapende formspråk.	Bergen og Vestland er en særlig rik museumsregion. Museene har i mange år hatt stramme rammer, både til drift, magasiner, utstillinger og de mange verneverdige bygninger som er en del av den kulturarven museene forvalter. I den siste statlige museumsmeldingen «Musea i samfunnet», fra 2021, stilles det store krav til museene, også om forskning, uten at midler følger med. Kulturminneplaner er utviklet i mange av landets kommuner, behovet er stort for å prioritere ikke bare de nasjonalt betydningsfulle kulturminnene, men også regionale og lokale kulturminner. Vestland har med sin lange kyst et særlig ansvar for å ta vare på kystkulturen med sjøhus, kulturlandskap og flytende kulturminner. Vestlandet har landets største flåte av veteranskip og staten bør følge opp fylkeskommunal og kommunal satsing. Det såkalte Arkitekturopprøret har fra 2014 spredt seg fra Sverige til Norge, Danmark, Finland, Estland, Polen, Tyskland, Frankrike, Storbritannia og USA, et opprør mot manglende estetikk i det nye som bygges og ønske om tradisjonsorientert arkitektur. Dette viser et stort behov for en sterk satsing på kvalitet, både med en bevisst steds- og byforming som tar hensyn til en menneskelig målestokk og tilpasses omgivelsene og en kobling mellom arkitektur, klima og kunst som fremmer et miljøriktig byggeri og gir energi i utformingen av vakre og nyskapende bygningsmiljø.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

117	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen (AiB) vil jobbe for å gjenreise tilliten til folkevalgte på lokalt og nasjonalt nivå. For dette formålet vil AiB sette ned et utvalg som kan gjennomgå betingelsene til folkevalgte på kommune- og fylkesnivå, og komme med forslag til endringer. AiB vil også gjennomgå bruken av konsulenter i partiet og jobbe for å øke rekrutteringen av tillitsvalgte som har erfaring utenfor det politiske miljø.	Den siste tids utvikling har gitt opphav til en politikerforakt som Arbeiderpartiet må ta på alvor. Økonomisk kompensasjon er en viktig del av dette bildet. Avsløringer om utstrakt misbruk av ordninger knyttet til etterlønn, reiseregninger og pendlerbolig på Stortinget har skapt en politisk tillitskrise som er uten parallell i nyere tid. Inntrykket som er etterlatt, er at stortingspolitikere bevilger seg selv og utnytter økonomiske fordeler. Det er også klare tendenser til at antallet som henter sitt levebrød fra politisk arbeid, har økt, ikke bare nasjonalt, men også i kommuner og fylker. For å gjenreise tilliten til våre folkevalgte lokalt bør det snarest mulig settes ned et utvalg som kan gjennomgå betingelsene til folkevalgte på kommune- og fylkesnivå, og komme med forslag til endringer. Utvalget bør også gjennomgå bruken av faglige konsulenter i partiorganisasjonen. Utvalget bør legge frem sine forslag til behandling i relevante representantskap før programarbeidet for kommune- og fylkestingspartiet starter opp. Det bør videre jobbes mot å rekruttere flere tillitsvalgte med erfaring fra yrker utenfor det politiske miljø, blant velgersegmenter som Arbeiderpartiet har gjort seg til talerør for.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
118	Arbeiderpartiets universitetslag	Demokratiet trenger åpne biblioteker og arkiver Tilgang på kunnskap er grunnleggende for demokratiet og en allmenn rettighet AP har kjempet for. Digitalisering av bibliotekressurser og arkivmateriale har paradoksalt nok ikke ført til åpen tilgang for folk flest. AP i Bergen ber kulturministeren legge føringer for Nasjonalbiblioteket, universitetsbibliotekene og Arkivverket og sørge for ressurser som gir åpen tilgang til kunnskap. Såkalt pliktavlevert materiale skal kunne lånes av alle uten omfattende søknadsprosedyre.	Norge er et land med omfattende bruk av kildemateriale og forskningslitteratur for en bredere del av befolkningen enn de som er ansatt eller studerer ved universitet og høyskoler. Det er mellom annet over 600 historielag i Norge, med over 100 000 medlemmer. Lærere i videregående skole, som ønsker å fremme kunnskap hos elevene og selv være oppdatert på nyere forskning, har ikke tilgang til nødvendige publikasjoner gjennom bibliotektenestene. Dette gjelder også museene, som gjennom siste statlige museumsmelding avkreves økt forskning. Fra første januar 2022 ble såkalt pliktavlevert materiale sentralisert til Nasjonalbiblioteket, som har innført en byråkratisk og ressurskrevende søknadsprosedyre. Det gis tilgang til ansatte forskere i UH-sektoren. Studenter og en del andre grupper får bare åtte timers tilgang etter søknad som blir bekreftet brukt til forskning og dokumentasjon. Hvordan tenkes hjemmeeksamener over flere dager gjennomført, og hva med alle dem som vil lese siste års norske publikasjoner, både faglitteratur og skjønnlitteratur, bare på grunn av kunnskapstørst og leseglede? Hva med journalister som daglig har bruk for ferskt grunnlagsmateriale? Kunnskap skaper undring – og gir endringskompetanse. En vitebegjærlig befolkning er grunnleggende for både innovasjonskultur og demokratiet.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

119	Arbeiderpartiets universitetslag	Topris-system for strøm Arbeiderpartiet i Bergen vil at det innføres et permanent topris-system for salg av strøm som skjermer vanlige husholdninger fra de verste pris-svingningene: Hvis strømprisen går over 60 øre/kWh, dekkes 80 prosent av staten for et basisforbruk (for eksempel inntil 2000 kWh i vintermånedene og 1000 kWh om sommeren).	Fornybar energi vil være en begrenset ressurs i overgangen til det grønne skifte og markedsprisen på strøm bør derfor noenlunde gjenspeile kostnaden ved å bringe fram ny energi. Det vil gjøre det mulig å bygge ut kraft uten subsidier. Dette gir også rette insentiver til strømsparing, energieffektivisering som etterisolering, bytte vinduer, varmepumper, og investere i solenergi og mye annet. Eksport av overskuddskraft gir gode inntekter til fellesskapet og kan ha en viktig klimaeffekt, hvor 1 TWh vannkraft som erstatter kullkraft kan gi en utslippsreduksjon opp mot 1 million tonn CO2. Samtidig må befolkningen ha en viss forutsigbarhet mot høye strømreregninger. For å ivareta de beste sidene ved et markedsbasert kraftsystem er det derfor nødvendig å innføre ordninger som skjermer vanlige husholdninger i stor grad fra de verste pris-svingningene. Et toprissystem for strøm innebærer at man kan få et «basisforbruk» til en relativt rimelig penge, mens man for den siste strømmen må betale full markedspris. Da beholder man de gode insentivene for forbrukere og produsenter som et markedsbasert system har, samtidig som husholdningene til en grad kan skjerms. Innslagsprisen bør være såpass høy som 60 øre/kWh, siden et grønt skifte krever store mengder ny energi og vi må være forberedt på å ta i bruk kraft som koster 60 øre eller noe mer å produsere. Dagens strømtøtte går til 5000 kWh, som er et svært høyt strømforbruk. Det kan være i orden i en situasjon som oppleves som en uventet krise, men som en permanent støtteordning gir dette for svake insentiver til strømsparing, siden de aller fleste får subsidiert all strøm som brukes og aldri blir stilt ovenfor den reelle strømprisen. Med en grense på 2000 kWh i vintermånedene vil en del oppleve at all strøm de bruker er subsidiert, for eksempel de som bor i små blokkeiligheter. Det er en akseptabel side av systemet, siden mulighetene for strømsparing antakeligvis er større i en enebolig enn en liten leilighet.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
120	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen vil at den bebudede energikommisjonen gis mandat til å utrede alle prinsipielle og praktiske sider ved kraftmarkedet, herunder blant annet - graden av markedsliberalisering og nasjonal styring, - prisstruktur (transparens i prisfastsettelsen, finansiering av infrastruktur, avgiftsnivå), - regulering av fyllingsgrad i norske vannmagasin, samt hvilke kriterier som skal legges til grunn for prioritering når det er regional ubalanse mellom tilbud og etterspørsel, og - forsyningssikkerhet Formålet med fremtidige endringer i kraftmarkedet må være å skape et system som sikrer rettferdig fordeling og fellesskapets kontroll, og ikke bare effektivitet i markedet.	Gjennom den pågående strømkrisen i Norge og Europa har den norske befolkningen for alvor måtte ta konsekvensene av en feilslått politikk når det gjelder strøm- og energiforsyning i møte med det grønne skifte. Det er prisverdig at regjeringen har kommet med raske tiltak for å kompensere høye strømpriser – inklusiv ulike sosiale støtteordninger. Men denne tilnærmingen representerer bare midlertidige tiltak for å bøte på situasjonen - tiltak som også fører til en økt grad av klientifisering av økonomisk utsatte grupper i samfunnet vårt. Regjeringen bør derfor kritisk vurdere den markedsliberaliseringen som har skjedd innen elforsyning og snarest mulig finne ordninger for en sterkere nasjonal styring og politisk regulering av pris i strømmarkedet, både for norske husholdninger og industri/næringsvirksomhet. I dette bildet vil toprisordning og fastsatt makspris/grunntariff pr. kWh kunne være to viktige bidrag for å sikre husholdningene en mer stabil økonomi. Selskapenes profittthensyn i et europeisk strømmarked kan ikke være styringsprinsipp for norske strømprodusenter. Derfor bør det fastsettes klare retningslinjer for og krav til regulering av fyllingsgraden i norske vannmagasin.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
121	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen mener det er viktig at Norge nå kommer i gang med utbygging av havvind i stor skala. Prosjektene i Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord bør derfor forseres. Samtidig må disse prosjektene brukes til å vinne erfaring både om miljøvirkninger og om økonomiske og regulatoriske grep som kan sikre en sunn utvikling av denne næringen og skaffer norske arbeidsplasser og vesentlig mer strøm til elektrifisering og ny industri.	Skottland har nå åpnet for prosjekter som vil kunne få en årsproduksjon tett oppunder Norges samlede vannkraftproduksjon, og de andre Nordsjølandene følger på. Havforskningsinstituttet har ut fra dagens begrensede kunnskapsnivå frarådd at man bygger havvind i sårbare områder, spesielt gytefelt og korallrev. Solberg-regjeringen åpnet derfor Sørlege Nordsjø II og Utsira Nord for havvind i disse områdene vil ha relativt små konsekvenser for gyteplasser og andre miljøforhold. Utbygging her, vil sammen med undersøkelser i andre lands sektorer i Nordsjøen gi nødvendig kunnskapsgrunnlag om miljøkonsekvenser av havvind. Utbyggingen må også framskaffe erfaringer, og gjerne prøve flere modeller for finansiering og regulering. Det er stor interesse for privat finansiering og utbygging, men staten bør også sikre nasjonal kontroll og eierskap. Verftsindustrien vil kunne få svært omfattende oppdrag ved havvindsatsing, og ta en ledende internasjonal rolle. Havvind byr på langt større muligheter for norsk industri enn landvind og solkraft, og potensialet for energiproduksjon er også større.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

122	Arbeiderpartiets universitetslag	Korrigerer det tekniske pensjonskuttet AP i Bergen ønsker å korrigere de ekstraordinære, tekniske pensjonskuttene i forskning og høyere utdanning i tråd med intensjonen i statsbudsjettet, slik at de er budsjettneutrale for de enkelte universiteter og høyskoler.	Begrunnelse: Forsknings- og høyere utdanningsinstitusjoner i Norge har fått et ekstraordinært kutt i form av en justert pensjonssats som fører til et bortfall av overføringer over statsbudsjettet på mer enn 600 millioner kroner. Som Universitets- og Høgskolerådet har vist, er dette kuttet vesentlig større enn det varslede kuttet fra departementet, og utgjør den største reduksjon i finansieringen av forskning og høyere utdanning i norsk historie. Det trekker ned basisfinansieringen av universitetene, og innebærer et betydelig tap av faste stillinger i en sektor med eksepsjonelt høy midlertidighet.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
123	Bergen AUF	· Justere særskatten for vannkraft slik at det blir lønnsomt å oppgradere vannkraftverk. · Endre innslaget for særskatten slik at kraftverk ikke produsere kunstig lite strøm for å unngå skatten. · Ikke illegge grunnrenteskatt på kraftproduksjonen fra pumpekraftverk	For å sikre at vannkraften kommer hele folket til gode, har vi en grunnrenteskatt på den. Dessverre er denne skatten innrettet slik at det ofte ikke er lønnsomt å oppgradere vannkraftverk. Det er kun ved å bygge ut mer fornybar kraft at vi kan unngå at vi igjen opplever så høye strømpriser som i vinter. Av alle muligheter for å øke kraftproduksjonen så er oppgradering av vannkraftverk, den lavest hengende frukten.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
124	Bergen AUF	Styrke overføringskapasiteten i strømmettet for å utjevne regionale forskjeller i strømprisen.	Vinterens høye strømpriser har klargjort de store svakhetene i dagens strømmett. Det har vært enorme prisforskjeller mellom landsdelene, ettersom overføringskapasiteten ikke har vært tilstrekkelig. Når vi vet at behovet for strøm vil øke drastisk fremover, så kan vi ikke sitte her og ikke gjøre noe. Vi må derfor raskest mulig utbedre strømmettet slik at prisforskjellene mellom landsdelene blir utjevnet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
125	Bergen AUF	Jobbe for å oppmuntre og få flere menn inn i sykepleieryrket, og ønsker derfor kjønnspoeng for gutter ved sykepleierutdannelsen så lenge gutter er i betydelig mindretall på studiet • Aktivt jobbe for et bedre psykisk helsetilbud ved å gjøre det tilgjengelig på skolen, blant annet ved at psykiske helse utgjør en større del av læreplanen • Sørge for trygge og lett tilgjengelige kilder til informasjon til ungdom om psykisk- og somatisk helse • Aktivt jobbe for å fjerne tabuen over psykisk helse, blant annet ved mer åpenhet i samfunnet	Det er for dårlig tilgang til helsesykepleiere på skolen. Dette resulterer til dårligere tilgang til hjelp for ungdom når det kommer til områder som psykisk helse, kropp og annet. Det er ofte tabubelagt for gutter å snakke om psykisk helse. Derfor kan det å ha tilgang til en mannlig sykepleier gjøre det lettere for enkelte. Om man har både tilgang til en mannlig og kvinnelig sykepleier vil det dekke behovet for flere ungdommer. Det vil også gjøre det lettere å ha en sykepleier til stede flere dager i uken.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
126	Bergen AUF	• Arbeide for at BUP får økt kompetanse rundt spiseforstyrrelser og andre sykdommer som har økt under pandemien, kortere ventetid og et tryggere miljø for ungdommer. • Skape flere og større lavterskeltilbud for ungdom som sliter psykisk. • Skape arenaer hvor ungdom kan møtes. • Aktivt formidle om hvor viktig psykisk helse er og hvorfor man bør snakke om det. • Arbeide aktivt for å fjerne tabuen med å søke hjelp. • Aktivt jobbe for å ha flere forebyggende faktorer og tilbud. • Øremerke midler for E-helse pakke i alle fylkesbudsjett • Innføre kjønnspoeng for menn på helsesykepleierstudiet • Styrke ordningen ved kjønnspoeng for menn på profesjonsstudiet i psykolog • Sette en ramme på maksimum 3 uker ventetid før psykisk helsehjelp • Opprette en ordning for akutt psykisk helsehjelp • Få inn mer kunnskap om psykisk helse læreplanen fra og med barnehagen • Styrke studentsamskipnadens midler for prosjekter for psykisk helse • Mål om å ha sosiale arenaer for ungdom mellom 13-25 år i alle kommuner, slik som eksempelvis fellesverket av røde kors • Styrke gratisprinsippet i barneidretten, med mål om gratis barneidrett	Den psykiske helsen blant ungdom har endret seg drastisk og tilbudene strekker ikke opp mot problemet. Det er få lavterskeltilbud og minimalt med steder hvor ungdom kan møtes.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
127	Bergen AUF	Erstatte eksamen med andre vurderingsformer som mappevurdering	I dag er det som skal avgjøre standpunkt karakteren til en elev en 5 timers skriftlig eksamen. Denne eksamenen tar ikke hensyn til personlige plager, dødsfall i familien, eller om du rett og slett har en dårlig dag. En ordning som mappevurdering vil gjøre at elever kan bestemme selv hva arbeid som skal tas med i den endelige vurderingen, som har blitt jobbet med hele semesteret, istedenfor å bli vurdert på ett enkeltstående arbeid. Bergen AUF vil at dagens eksamensordning skal erstattes med en mappevurdering, sånn at det blir innsatsen til eleven gjennom hele semesteret som skal avgjøre standpunkt karakteren, ikke en 5 timer lang prøve.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

128	Bergen AUF	· Fjerne all kommunal, fylkeskommunal og statsstøtte til private barneskoler, ungdomsskoler og videregående skoler	Utdanning ligger under fellesskapets ansvar, og det skal være opp til fellesskapet å avgjøre hvordan fellesskolen skal videreutvikles. Vi vet fra før av at privatskoler gir høyere standpunkt karakterer i motsetning til den offentlige skolen (sammenlignet med eksamens karakter). Vi har sett at privatskoler gjentatte ganger har brutt loven; for å tjene penger på unges utdanning. Bergen AUF mener at ingen skal kunne betale seg til bedre karakterer og la seg bli utnyttet av griske skoleiere. Derfor vil Bergen AUF kutte i all statsstøtte til privatskoler slik at vi kan bruke alle ressursene på å gjøre fellesskolen bedre.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
129	Bergen AUF	· At det skal settes mer fokus på programfag i den videregående skole · Begynne med programfag i den videregående skole allerede fra VG1 · Øke antall timer med valgfag i ungdomsskolen · Sikre at alle ungdomsskoler og videregående skoler har best mulig tilbud av program- og valgfag · Sikre at skolene har tilbud av praktiske valgfag	Valgfag på skolen motiverer elevene, og det gjør skolehverdagen til flere elever gøyere. Det å ha ett unntak fra obligatoriske fag er godt for elevene, slik at de får mer valgfrihet. Vi vet også at de teoretisk svakeste er de som oftest liker valgfag minst, ofte fordi det er dårlig med tilbud av praktiske valgfag. Bergen AUF mener at alle videregående- og ungdomsskoler skal ha et godt praktisk tilbud av valgfag og at vi skal øke antall timer valgfrie fag, og minske antall timer obligatoriske fag.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
130	Bergen AUF	· At Vestland fylkeskommune skal gjeninnføre gratis skolesekk for videregående elever	På videregående blir elever ofte mer opptatt av utseende; spesielt hva man går med. Mange velger å kjøpe inn dyre skolesekker, og andre har ikke råd til det. Skolesekk er noe man skal gå med hver dag, og man hører iblant fra elever i Vestland fylkeskommune som savner de gamle skolesekkene, gjerne fordi de var «kule» og «enkle». Om skolene deler ut gratis skolesekk senker det «motepresset» i den videregående skolen og gjeninnfører ett tidligere populært tilbud. Bergen AUF vil at Vestland fylkeskommune skal gjeninnføre gratis skolesekk.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
131	Bergen AUF	· Se på muligheten for å innføre kjønns poeng i den videregående skole	Norge er blant OECD landene med lavest andel kvinner i yrkesfaglig opplæring i den videregående skole. Eneste landet som «slår» oss er Island. På elektro, mekaniske fag og bygg- og anleggsfag er andelen kvinner kun 8%, og på helse- og sosialfag er andelen 83%. Vi vet at det å ha både kvinner og menn på en arbeidsplass, bidrar til å gjøre arbeidsmiljøet bedre. Kjønnsblandet arbeidsmiljø er bra, fordi kvinner og menn kan utfylle hverandre. Det må gjøres kraftige tak for å skjerpe likestillingen på yrkesfaglige linjer, og derfor vil kjønns poeng sørge for at flere elever med gjerne lavere karaktersnitt kommer seg inn på det utdanningsløpet som de ønsker. Bergen AUF vil se på muligheten for å innføre kjønns poeng på linjer i den videregående skolen for å sørge for at det blir høyere andel av underrepresenterte kjønn på yrkesfaglige linjer.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
132	Bergen AUF	• Studentboliger skal inkluderes som et eget arealformål i plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter.	Samskipnadene er avhengig av byggeprosesser som gir dem mulighet til å bygge for etterspørselen av studentboliger i hele landet. Ofte blir man stoppet med krav som er urimelige for boliger med studentboligformål, slik som parkeringsplasser og krav til stilleside på alle boliger. Ved at studentboliger blir et eget formål vil det være lettere å sikre raskere saksbehandling og dermed øke byggetakten. Å øke byggetakten er signalisert ønsket fra regjeringen sin side.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
133	Bergen AUF	• Tilskuddsordningen for studentboliger må endres slik samskipnadene kan søke tilskudd til oppgradering av studentboliger som har nådd teknisk levealder. • Ha en større miljøvennlig satsing på studentboliger. • Sikre at leieprisene kan holdes på et nivå som skaper en bedre studentøkonomi.	For å nå målet med 20% dekningsgrad på studentboliger må man bygge flere nye boliger enn det som rives eller selges. Studentsamskipnadene over hele landet vurderer hva de skal gjøre med de utdaterte byggene fra 60- og 70-tallet. Oppgraderingene som må gjøres koster mye og dersom videre satsing kun inkluderer nybygg er vanskelig for samskipnadene å beholde eldre boligene og leie dem ut til studenter. Slik er det for de aller fleste studentsamskipnadene i Norge. Studentene er en prissensitiv gruppe med en sårbar økonomi. Studentsamskipnadene forsøker å holde leieprisene så lave som mulig, men når de må dekke hele oppgraderingen vil en måtte øke husleien. Dette går utover en allerede trang studentøkonomi, og går imot formålet med studentboligsatsingen. Oppgradering av studentboliger skaper muligheter for mer miljøvennlige løsninger og effektiv energi- og arealbruk. Det er også en miljøgevinst knyttet til rehabilitering av eldre bygg kontra å rive byggene for å bygge de opp igjen, men slik ordningen med tilskudd til studentboliger er tilrettelagt i dag, er det mer lønnsomt å rive byggene for å så sette de opp igjen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

134	Bergen AUF	• Jobbe for å redusere reisetiden med tog mellom Bergen og Oslo med hjelp av hurtigtog – både for gods og passasjertrafikk. • Jobbe for at det utredes for nye intercity forbindelser mellom de andre byene på Vestlandet. Satsingen skal ikke få konsekvenser for jernbanestrekningen Bergen (Arna - Voss), som må få høy prioritet og inngå i et nytt jernbanekonsept.	Jernbanen er ferdigutviklet for elektrisk drift og har høyere kapasitet og mindre energi og arealbruk enn firefelts motorveier. Store deler av vareførselen østover og til Europa vil kunne kanaliseres til jernbanen på en energieffektiv måte, inklusive vareførsel som til nå har måtte gå via flytrafikk som følge av behov for rettidighet. En satsing på moderne jernbane mellom landsdelene og til våre naboland vil understøtte reise- og frakttider som vil være konkurransekraftige i forhold til både fly- og veitrafikk. Et flerbrukskonsept for langdistanse-, regional-/Intercity- og godstrafikk må legges til grunn. Denne må på en måte som inkluderer differensierte stopp på lokale stasjoner for å redusere avstandsulemper, gir større bo-, arbeids- og kompetanseområder, og slik styrke både by og land, nærings- og samfunnsliv.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
135	Bergen AUF	Innføre generasjonsskatt på arv, og legge til grunn et høyt bunnfradrag	Skattesystemet skal utjevne forskjeller og skape likhet i samfunnet. Små forskjeller er en viktig forutsetning for et samfunn bygget på tillit, trygghet og frihet for alle. skattesystemet må være progressivt, sik at alle yter etter evne og kan få etter behov. Når over halvparten av Norges rikeste har arvet pengene sine, er det naturlig at disse i større grad bidrar til fellesskapet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
136	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet ønsker at det settes i gang planarbeid for oppgradering og videreutvikling av Ortuparken.	Man kan nå begynne å se resultatene av oppgraderingen av Lynghaugparken som vi i Arbeiderpartiet har arbeidet lenge for. Det har tidligere vært lovet en plan for oppgradering av også Ortuparken, med forbedringer av blant annet gangvei, gangbro, belysning, lekeplass og mulighet for hundeluftegård.	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen
137	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet krever at bussholdeplassene som betjenes av stamlinjer oppgraderes slik at de tilfredsstiller krav til universell utforming	De fleste bussholdeplasser som betjenes av stamlinjer er oppgradert slik at de blant annet er universelt utformet med kantstein, bedre bredde og digital holdeplassinformasjon. Dette er blant annet ikke gjort på holdeplassene mellom Oasen og Møhlenpris som betjenes av stamlinjene 4 og 5. Å benytte seg av disse holdeplassene med rullator, rullestol og barnevogn er en utfordring.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
138	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet ber kommune, fylke og Statens vegvesen gå sammen for å finne bedre løsninger som sørger for færre tunnelstengninger og som bedrer omkjøringsveiene når Løvestakktunnelen er stengt.	Til tross for bedre varsling i forkant av tunnelen er det fortsatt slik at kjøretøy som er for høye stadig tar oppi høydebegrensningskilt slik at tunnelen må stenge. Med byggearbeider på Gyldepris/Damsgård, i tillegg til en allerede smal vei over Melkeplassen, gjør dette at omkjøring tidkrevende, spesielt for kollektivtrafikk.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
139	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet mener utvidelse av Varden skole må settes i gang så snart som mulig for å sørge for at bydelens unge får plass på nærskolen. Vi er også bekymret for hvordan en generell økning i elevtall i bydelen vil påvirke barneskolene som nå er bygget om til oppveksttun.	Med nybygging på Knappen, diverse utbyggingsplaner og generasjonsskifte i Fyllingsdalen er det viktig at kommunen tar høyde for økte barnekull på bydelens grunnskoler. Varden skole opplever nå flere elever enn skolen er bygget for, Ortun nærmer seg grensen.	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen
140	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet vil at Bergen kommune går i dialog med fylkeskommunen for å få fortgang på etablering av den planlagte innfartsparkeringen på Skarphaugen i Fyllingsdalen.	Det har lenge vært planlagt innfartsparkering på en tomt i tilknytning til Knutsen-kvartalet i Fyllingsdalen. Dette er en god løsning med god tilgang til både bybane og buss. Fyllingsdalen er en stor bydel med spredt bebyggelse hvor tilgang til kollektivnettet varierer. En godt plassert innfartsparkering vil bidra til at flere vil og kan bruke offentlig kommunikasjon	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen
141	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Det må bygges ut et nett som gjør at Norge blir ett rike på strøm. Dette gir både leveringssikkerhet og rettferdige priser. Kanskje staten skal bidra for å sikre dette løftet. Det må i størst mulig grad bygges uten å ødelegge urørt natur.		Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
142	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	1. Vindkraft på land bygges ut der lokalsamfunnet støtter og urørt natur ikke blir bygget ned 2. Elektrifisering av oljeinstallasjoner skal primært skje med havvind. 3. Vestland må sikres tilstrekkelige leveranser av strøm slik at vi kan utnytte vår kompetanse og ta ledelsen i det grønne skiftet.		Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
143	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet foreslår at kommunen tar kontakt med sentrale aktører på Spelhaugen og Oasen for sammen å utvikle en helhetlig plan som dekker samferdsel, arbeidsplasser, boliger og grønne områder. Vi mener det er avgjørende viktig at Fyllingsdalen forblir en grønn bydel og at det er sammenhengende løsninger for både syklist og gående.		Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen

144	Fyllingsdalen arbeidersamfunn	Arbeiderpartiet i Bergen mener at for å oppnå fred i Europa, må norsk utenrikspolitikk bidra til å bygge ned spenninger, og heller skape dialog på tvers av grenser. Arbeiderpartiet i Berge tar sterk avstand til at den nye baseavtalen inngås, og ber Arbeiderpartiets gruppe på Stortinget gå imot denne når den skal behandles til våren.	Til våren skal Stortinget behandle en ny baseavtale med USA. Avtalen innebærer: USA skal kunne disponere 4 baser på norsk jord, og sette opp sin egen infrastruktur der. Avtalen legger opp til at amerikanerne skal få vide fullmakter på disse områdene. Norge vil i praksis frasi seg nasjonal suverenitet over disse områdene Vi vil ikke ha mulighet for å kontrollere hvilke våpen som lagres der. Denne avtalen representerer en helt ny kurs i norsk basepolitikk, en kurs som ble lagt allerede i 1949 da Norge sto i ferd med å melde seg inn i NATO, og som har vært opprettholdt av skiftende regjeringer siden da. Som svar på en note fra Sovjetsamveldet, forsikret vi at Norge ikke ville åpne for fremmede maktters stridskrefter på norsk jord. I tillegg skal ikke allierte skip som fører atomvåpen ha adgang til norske havner. Arbeiderpartiet har holdt fast ved denne avtalen i alle år fra 1949 til 2013. Russland har en militær slagkraft som er vesentlig mindre enn NATO's. Det er hevet over enhver tvil at dersom denne nye baseavtalen trer i kraft, vil Russland føle seg ytterligere truet, og vil svare med en massiv styrkeoppbygging i nord.	Forslaget vedtas, oversendes Storingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
145	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener at privatist ordningene i de ulike fylkene må likestilles over hele Landet.	Privatist ordninger Forutsetningene for et godt opplæringsløp og for å bestå eksamineringen er at grunnlaget for det ligger til rette for at den enkelte privatist består prøven. Da kan det ikke være slik at noen fylker gjør det enklere/vanskeligere enn andre fylker. Dette gjør at bedriftene velger å gå til andre fylker enn det de tilhører. Arbeiderpartiet sitt partiprogram på side 14-15 under «Det kompetente arbeidslivet: storsatsing på livslang læring i regi av partene» sier bla: - «Sikre bedre muligheter til å ta høyere utdanning over hele landet, basert på lokale kompetansebehov, gjennom en satsing på lokale utdanningsentre over hele landet med statlig finansiering og som hovedregel er eid av fylkene eller gjennom partnerskap med etablerte studiesentre.» Det oppleves i dag at de ulike fylkene har ulike ordninger innenfor yrkesfaglig utdanning, der noen fylker er bedre/dårligere enn hva andre fylker er.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
146	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener at privatister som tar fag-/svennebrev må sikres tettere oppfølging av læreplassene/ bedriftene og må få testet sine ferdigheter ved prøvefagprøver gjennom hele læreløpet.	Fag- /svennebrev som Privatist Voksne arbeidere som i dag vil ta fagbrev går ikke gjennom det samme som en lærling, noe som gjerne er naturlig. Privatister bør derfor få mer tilrettelegging av bedriften som i utgangspunktet er en opplæringsbedrift, samt at fylkene bør legge press på bedriftene slik at de følger opp privatistene i løpet av 5 års løpet, spesielt de siste 12 månedene for å sikre at de fullfører og består eksamen. Arbeiderpartiet sitt partiprogram på side 14-15 under «Det kompetente arbeidslivet: storsatsing på livslang læring i regi av partene» sier bla: - «Styrke arbeidet med vurdering av realkompetanse i grunnopplæring, yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning.»	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
147	Laksevåg arbeidersamfunn	Laksevåg Arbeidersamfund mener det må utarbeides en ny kraftpolitikk som gjør staten i stand til å ta kontroll og styring med strømproduksjon og strømekспорт for å sikre egen befolkning og industri stabil kraftforsyning og forutsigbar pris. Strøm og innenlands strømproduksjon er et så viktig fellesgode, at dette bør kontrolleres mye sterkere av offentlige myndigheter enn tilfellet er i dag. Det bør innføres en utjevningsmekanisme for å sikre lik spotpris på strøm i hele landet.	ØKT STATLIG KONTROLL OVER KRAFTMARKEDET Den pågående strømkrisen har avdekket hvor sårbart og uforutsigbart tilgangen til en stabil strømløp er til en fornuftig pris, er. Krisen har også avdekket en forsømmelse av tidligere regjeringer i å sikre nok overføringskapasitet mellom regionene innenlands. Dette har f.eks medført at spotprisen på strøm sør for Sognefjorden nå over lang tid har vært mellom 5 til over 8 ganger høyere enn nord for Sognefjorden. Det bør innføres en utjevningsmekanisme for å sikre lik spotpris i hele landet. Staten må ha mulighet til å regulere pris og eksportkapasitet, samt å kunne regulere produksjon sett opp mot nasjonale behov av fyllingsgrad i magasinene. Kraftutveksling med utlandet er viktig, men må ikke gå på bekostning av en stabil kraftforsyning til en stabil og forutsigbar pris innenlands. Derfor må kraftavtalene med utlandet revideres, slik at en ikke risikerer å gå med kraftunderskudd innenlands. Markedskreftene, som i dag styrer kraftmarkedet og pris, har visst seg å være utilstrekkelige.	Forslaget vedtas, oversendes Storingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

148	ASTUD	Overskrift: Nå er det studentene sin tur Studiestøtten må reflektere studenters reelle utgifter, og knyttes til grunnbeløpet i folketrygden, slik at vi sikrer at alle får muligheten til å studere - uansett bakgrunn. Arbeiderpartiet i Bergen mener at.. • Studiestøtten skal økes, og knyttes til 1.5 G • Studiestøtten skal fordeles over 12 måneder • 40% av studielånet skal omgjøres til stipend	Under høstens valgkamp mobiliserte vi studentmassen med kampanjen «nå er det studentenes tur». Vi i Arbeiderpartiets studentlag hører fra stadig flere skuffede Ap-velgere blant studentmassen, som hadde håpet at regjeringen skulle følge opp på sine valglofter om en økning av studiestøtten. Vi risikerer å blø velgere under neste valg, om vi ikke sikrer en bedre studentpolitikk. Som fulltidsstudent i dag får man utbetalt vel 126 357kr i lån og stipend fra Lånekassen i året. Dette utgjør en månedlig støtte på 8 616kr i måneden. Tall fra SIFO sitt referansebudsjett og SSB sin levekårsundersøkelse for studenter, samt NSO (Norsk Studentorganisasjon) sin leiemarkedsundersøkelse viser at dagens nivå på studiestøtten ikke strekker til. En student går i gjennomsnitt 5084kr i minus, hver måned. Man er da helt avhengig av å ha en deltidsjobb ved siden av studiene, eller få økonomisk hjelp hjemmefra. Dette øker forskjellene. Med en økning av støtten til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden, vil studentene fortsatt gå litt over 2000kr i minus i måneden. NSOs oversikt over utviklingen i studiestøtten fra 1976 til i dag viser at studentenes kjøpekraft er redusert, fordi studiestøtten ikke har fulgt konsumprisindeksen de siste årene.. Samtidig øker også grunnbeløpet i folketrygden mer enn det studiestøtten fra Lånekassen gjør.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
149	ASTUD	Overskrift: Studenter er også skattebetalere – gi oss retten til dagpenger! Studenter er vanlige folk, og vanlige folk har i Norge rett på dagpenger når de blir permittert. Studenter betaler, i likhet med vanlige folk skatt av inntekten fra deltidsjobber. Da er det bare rett og rimelig at også studenter, med de begrensede midlene de har til rådighet gjennom Lånekassen har rett til et sikkerhetsnett. Arbeiderpartiet i Bergen mener at.. • Det skal opprettes en egen, fast ordning i Lånekassen som sikrer lønnskompensasjon til permitterte studenter	Studenter er, med dagens nivå på studiestøtten helt avhengig av en ekstra inntekt, i tillegg til støtten fra Lånekassen. De aller fleste løser dette ved å jobbe deltid på siden av studiene. Men om en student i en slik deltidsjobb blir permittert, har vedkommende ingen rett til dagpenger. Kollegaer i fulltidsjobb som blir permittert av samme arbeidsgiver har derimot full rett til enten dagpenger eller annen økonomisk støtte fra NAV. Regelverket i dag sier at dagpenger kan gis til personer som har fått redusert arbeidstiden sin med minst 50 prosent som følge av arbeidsledighet, og som har fått redusert inntekt på grunn av dette. Arbeidsledige kan få dagpenger i inntil 52 uker dersom tidligere inntekt var under 239.398 kroner, og ellers i inntil 104 uker. Dagpenger blir beregnet ut ifra grunnlag av inntekten de siste tolv avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet, eventuelt gjennomsnittet av de siste 36 avsluttede kalendermånedene før søknadstidspunktet dersom det gir bedre uttelling. I dag er det altså slik at om du som student trenger dagpenger, må du være villig til å avbryte utdanningen din ved eventuelle jobbtillbud. Ordningen i dag gjør at man som permittert deltidsansatt må studere uten ekstraintekt. Man er da helt avhengig av hjelp fra ressurssterke foreldre. Studentene står på bar bakke, og mange har måttet flytte hjem fra studenthyblene sine da de ikke har nok midler fra studiestøtten til å engang dekke husleien.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

150	ASTUD	Overskrift: Hybelkaniner over bolighaier! Arbeiderpartiet i Bergen mener at.. • Det skal bygges minst 3000 studentboliger i året, for å nå målet om en nasjonal dekningsgrad på 20% • Husbankens utlånsrammer skal økes og mandatet utvides, med mål om å hjelpe særlig unge inn på boligmarkedet • Husleiemarkedet skal reguleres ytterligere for å sette krav til mektige bolighaier • Studentboliger ikke bare skal bygges, men også rehabiliteres og holdes vedlike slik at fremtidens boligstandard sikres	For studenter er husleia utvilsomt den største utgiftsposten i måneden, og boligprisene stiger stadig både i det offentlige og private boligmarkedet. I de større byene er husleien altfor høy, og dekningsgraden på studentboliger lav. Tilgang til studentboliger kan dessverre ofte være en forutsetning for om man har råd til å studere eller ikke. Vi trenger flere studentboliger i regi av studentsamskipnadene, da studentboliger er et konkret og målrettet virkemiddel for å sikre lik rett til utdanning. Samtidig vil vi aldri kunne dekke studentbolig for alle, og de fleste studenter leier bolig fra det private boligmarkedet. Derfor trenger vi målrettede tiltak også for det private markedet, som bidrar til å sette krav til både utleiere og boligmarkedet generelt. Finn.no-tall fra juli-august 2021, månedene da de fleste studenter så etter et sted å bo i studiebyene viste at leieprisen i snitt lå på 9 209,- i Bergen. I Oslo lå snittprisen på 12 395,-. Ettersom studiestedene tar inn stadig flere studenter, er også kampen om studentbolig tøffere. I det private leiemarkedet er det ingen reguleringer eller kriterier for hva en bolig på 6 000,- i måneden skal inneholde, kontra en på 4 000,-. Erfarne utleiere vet dessverre å utnytte dette.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
151	Arbeiderpartiets universitetslag	Satsning på lære- og lesebøker AP i Bergen ønsker en ny satsing på felles fysiske lære- og lesebøker i norsk skole, i begge målformer og samisk. Nye læreverk for norsk skole bør godkjennes av departementet og fagfelle vurderes av uavhengige fagautoriteter.	Forskning har demonstrert at fysiske læremidler fremmer læring og er mer effektive enn digitale flater. Dette alene tilsier at skolene må prioritere at fysiske læreverk er tilgjengelig. Fysiske læreverk som deles ut på skolen er også sosialt utjevnende, og sikrer at alle barn har læremidlene umiddelbart tilgjengelig. Endelig gjør fysiske læremidler det lettere å integrere lengre tekster i undervisningen. En ny samlet godkjenningsmyndighet og uavhengig fagfelle vurdering bidrar til å sikre målet om et kunnskapsfellesskap i skolen, og et minstemål av faglig kvalitet i læreverkene.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
152	Arbeiderpartiets universitetslag	AP i Bergen vil i inneværende planperiode av NTP prioritere Bybanen til Åsane, Nordhordlandstunnelen (Ringvei Øst del nord) og E16/Bergensbanen Arna-Voss foran andre prosjekter i Hordaland. Ringeriksbanen har også stor betydning, og bør bygges i tråd med planlagt byggestart i 2024.	De viktigste regionsbyggende samferdselsprosjektene i Hordaland/Vestland er: - E16 og Bergensbanen Arna-Voss - E39 nordover fra Bergen, med hovedvekt på Nordhordlandstunnelen/Ringveg Vest del Nord og rassikring av utsatte områder. Vi vil for øvrig understreke at Arbeiderpartiets politikk er å tilføre ytterligere statlige midler til Bymiljøavtalene, slik Arbeiderpartiet har gjort i alternativt statsbudsjett i en årrekke. Bybanen mot vest og nord er klima- og samferdselstiltak av nasjonal betydning, og bør derfor fortrinnsvis finansieres av staten. Det er også viktig å prioritere forkortet reisetid på Bergensbanen. Dette kan best realiseres ved å bygge ut Ringeriksbanen i henhold til planen.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
153	Arbeiderpartiets universitetslag	AP vil at Bergen havn skal fortsette sin positive utvikling som internasjonal foregangshavn for miljø og det grønne skiftet, med alt fra landstrømmanlegg til ny og utslippsfri godshavn på Ågotnes – som skal etableres som en attraktiv havn for transportører, og får nye til å velge sjøtransport. AP vil at areal fremdeles skal være avsatt i Bergen sentrum for bærekraftig cruisetrafikk, forskning, passasjertrafikk og godslevering, veteranskipflåten, samt sjønært næringsareal og dypvannskaier.	Havnen grunnla Bergen som by og er viktig infrastruktur for internasjonalt og regionalt rettet næringsliv. Bergen Havn er den nest største havnen i Norge og en av de største Cruise havnene i Nord-Europa og en viktig Beredskapshavn. Eierne av Bergen Havn må støtte opp om globale og nasjonale mål om å få mer godstransport over på sjø. Flyttingen av godshavnen til Ågotnes er en forutsetning for å gi plass til ny sentrumsutvidende byutvikling med 250 dekar på Dokken. AP må sørge for at dette arbeidet prioriteres, slik at også ny byutvikling på Dokken, kan realiseres. Arbeiderpartiet ønsker fortgang i samarbeidet mellom havnene fra Stavanger til Ålesund for å skape en bærekraftig kystallianse i samarbeid mellom byer, kommuner og fylkeskommuner. Arbeiderpartiet vil arbeide for at det etableres samarbeid mellom Bergen Havn og Vestland Fylkeskommune for å bidra til best mulig finansieringsløsninger og forretnings- og driftskonsept for utviklingen av godshavnen på Ågotnes. Forslaget bør oversendes bystyret og fylkestingsgruppen og stortingsgruppen.	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen	Forslaget vedtas, oversendes bystyregruppen

154	Arbeiderpartiets universitetslag	AP vil prioritere et nytt kulturløft for å styrke profesjonelt kunst- og kulturliv, amatørkultur og kunstnernes vilkår. AP vil stå ved løftet om en prosent av BNP til kultur. AP vil fremme skriftkultur, åpen tilgang til bibliotekressurser, styrke museum og kulturminnevern og se på kompensasjon for avvikling av gaveforsterkingsordningen. AP vil motvirke nasjonal skeivdeling ved å fremme Bergen som by nr. 2 innen kunst, m.a. ved å styrke finansieringen av Bergen Nasjonale Opera og realisere Griegkvartalet.	Et variert og levende kulturliv er en premisse for et godt og innovativt samfunn, og AP ser behov for ytterligere tiltak både under Korona og på lang sikt. Det er viktig at den akutte situasjonen med Korona ikke stopper den langsiktige og framtidsrettede oppbyggingen av kulturinstitusjoner. Uten kunstnere og frivillige, ingen kunst og kultur. I det nye Kulturløftet er det viktig at kunstnerøkonomi og frivillige organisasjoners vilkår blir styrket. Vestland fylkeskommune er en av landets ledende kulturregioner, og Bergen er en spydspiss innen profesjonell kunst som by nr. 2, ved siden av hovedstaden. Bergen bør ha rammer for sine ledende kunstinstitusjoner til å fronte nasjonalt kunst- og kulturliv internasjonalt. Staten har ved å snu regionreformen innen kultur pådradd seg et særlig ansvar, også for kultur- og kunstinstitusjoner utenfor Oslo. Ap har programfestet å avvikle gaveforsterkingsordningen. Bare for Kultur Vests medlemmer i 2021 betyr dette årlige tap samlet på 8.5 millioner. AP ønsker derfor en evaluering og vil vurdere kompensasjonsordninger eller andre virkemidler for å stimulere private givere. Forslaget bør oversendes årsmøtet i Vestland Ap, bystyregruppen, fylkestingsgruppen, stortingsgruppen	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
155	Arbeiderpartiets universitetslag	Ap i Bergen vil ha et nasjonalt museumsloft, både til investeringer og drift. Museene skal istandsettes til å ta vare på gjenstander og framskaffe og formidle kunnskap om vår historie.	Bergen og Vestland er en særlig rik museumsregion. Museene har i mange år hatt stramme rammer, både til drift, magasiner, utstillinger og de mange verneverdige bygninger som er en del av den kulturarven museene forvalter. I den siste statlige museumsmeldingen «Musea i samfunnet», fra 2021, stilles det store krav til museene, også om forskning, uten at midler følger med. Kulturminneplaner er utviklet i mange av landets kommuner, behovet er stort for å prioritere ikke bare de nasjonalt betydningsfulle kulturminnene, men også regionale og lokale kulturminner.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
156	Arbeiderpartiets universitetslag	Ap vil utforme en ny nasjonal politikk for arkitektur og landskap, som tar vare på miljø og klima, som både ivaretar gammel byggeskikk og fremmer artistisk og nyskapende formspråk. Kulturlandskapet i innlandet og langs kysten, med sjøhus og kystlandskap skal ivaretas og fartøyvernet skal styrkes økonomisk.	Vestland har med sin lange kyst et særlig ansvar for å ta vare på kystkulturen med sjøhus, kulturlandskap og flytende kulturminner. Vestlandet har landets største flåte av veteranskip og staten bør følge opp fylkeskommunal og kommunal satsing. Det såkalte Arkitekturopprøret har fra 2014 spredt seg fra Sverige til Norge, Danmark, Finland, Estland, Polen, Tyskland, Frankrike, Storbritannia og USA, et opprør mot manglende estetikk i det nye som bygges og ønske om tradisjonsorientert arkitektur. Dette viser et stort behov for en sterk satsing på kvalitet, både med en bevisst steds- og byforming som tar hensyn til en menneskelig målestokk og tilpasses omgivelsene og en kopling mellom arkitektur, klima og kunst som fremmer et miljøriktig byggeri og gir energi i utformingen av vakre og nyskapende bygningsmiljø.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
157	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen vil at utnevnelsen av alle offentlige råd, utvalg og nemnder skal begrunnes offentlig. Faglige utredninger og ekspertråd som utgjør beslutningsgrunnlag for politiske avgjørelser, må være uavhengige og omfatte alle relevante faglige perspektiver. Sammensetningen av utvalg bør derfor begrunnes offentlig, og det bør være synlig hvilken faglig bakgrunn og institusjonell tilhørighet medlemmene har.	Politisk saksbehandling må være faglig informert. Ulike fag og perspektiver kaster ulikt lys over beslutningene som fattes, og har stor definisjonsmakt over offentlige beslutninger. For å sikre tilstrekkelig gode grunnlag for viktige beslutninger ønsker vi derfor å sikre at det gjøres en grundig vurdering av sammensetningen av offentlige råd, utvalg og ekspertnemder. Det gjøres best ved at sammensetningen blir begrunnet offentlig og er etterprøvbart. Forslaget oversendes bystyregruppen, fylkestingsgruppen og stortingsgruppen.	Forslaget vedtas, oversendes fylkestingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen

158	Arbeiderpartiets universitetslag	Arbeiderpartiet i Bergen vil sikre at privatpraktiserende spesialister blir en del av vår felles helsetjeneste.	Privatpraktiserende spesialister med avtalehjemmel er en del av spesialisthelsetjenesten. Det er helseforetakene som har best kunnskap om pasienter og tetttest dialog med kommunene om det helhetlige helsetilbudet til befolkningen. Helseforetakene som Helse Bergen bør derfor få ansvaret for - eller langt større innflytelse på - oppfølging og ansettelse av nye avtalespesialister slik at de supplerer eksisterende kompetanse og sørger for rett prioritering opp mot behov for helsehjelp. Det må også stilles krav om at privatpraktiserende avtalespesialister er mer transparente med hensyn til ventelister, varighet av behandling og beskriver type behandlingstilbud de kan tilby. Dette vil gi helseforetakene bedre mulighet til å følge opp pasientene og at pasientene får et bedre grunnlag for valg av behandling. I dag er det Helse Vest som følger opp avtalespesialistene og ansetter nye. Det gjør det svært utfordrende for helseforetakene å sikre sammenhengende pasientforløp og at ressursene blir brukt rett. Helseforetakene har også opplevd at det er tildelt hjemler som ikke samsvarer med regionale behov. Innen psykisk helse har det vært spesielt utfordrende å ha oversikt over behandlingsforløpene og om de med størst behov blir prioritert.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
159	Arbeiderpartiets universitetslag	Ap i Bergen støtter ikke en reversering av domstolsreformen i den utstrekning dette vil bidra til å svekke rettsikkerheten.	Faglig sterke domstoler er avgjørende for rettsikkerheten og kontroll av de politiske myndigheter og dermed demokratiet. For å ivareta ønsket nærhet bør det kreves et tett samarbeid mellom de store og mindre tingretter slik at folk og aktører blir behandlet ut fra de beste fagmiljø, slik Hordaland tingrett har tilrettelagt for. Rundt en tredel av sakene som går for landets tingretter gjelder barn og unge. Ofte handler det om barnefordelingssaker. Å reversere domstolsreformen styrker ikke rettsikkerheten, man svekker rettsikkerheten, og særlig for barn og unge.	Forslaget vedtas, oversendes Stortingsgruppen	Oversendes redaksjonskomiteen
160	Fagbevegelsens partilag	Arbeiderpartiet krever snarlig realisering av E39-tunnelen fra Åsane til Nordhordlandsbroen. Ferdigregulering av denne strekningen må prioriteres for raskest mulig oppstart.	Fagbevegelsens partilag er opptatt av god infrastruktur i vår nordre bydel. For lenge har arbeidsplasser og beboere langs E39 mot Nordhordland vært tyngt ned av for mye trafikk på for dårlige veier. Vi krever at tunnel blir bygget så snart råd og en slutt på utsettelse. Det vil sikre nyttetransporten til og fra Bergen og nordover, samt øke mulighetene for god bo- og næringsutvikling langs eksisterende e39. Det er helt avgjørende at Ap i regjering sikrer framdrift og realiserer dette prosjektet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
161	Fagbevegelsens partilag	Arbeiderpartiet krever en satsning på heltidskultur hos offentlige arbeidsgivere. Der hvor det er formålstjenlig opprettes det bemanningssenter etter modell fra Bergen kommune og Helse Bergen. Vi vil også utvide modellen til å omfatte flere yrkesgrupper.	Det offentlige setter en viktig standard på hvilke arbeidsbetingelser vi ønsker i arbeidslivet. Mange arbeidsgivere innenfor privat næringsliv ser til det offentlige for å se hva som er vanlig og mulig å avtale med sine ansatte. Derfor er det viktig at offentlige arbeidsgivere er sitt ansvar bevisst og utviser en god arbeidsgiverpolitikk. Vi i fagbevegelsens partilag heier på Bergen kommunes tiltak for å øke heltidskulturen i kommunen. Heltid og faste stillinger må være hovedregelen. Bergen kommune er en stor arbeidsgiver og det er stadig et midlertidig behov for vikarer som må dekkes. Ved god planlegging og internt samarbeid så kan man redusere bruken av ufrivillig deltid. Bemanningstjeneste som har vært i drift i 2 år er også et viktig virkemiddel for å realisere heltidsstillinger for flere ansatte. Vi er opptatt av at dette arbeidet og dette tiltaket må styrkes i fortsettelsen. Opprettelsen av interne vikartjenester som Bemanningstjenester er et godt virkemiddel som flere statlige, fylkeskommunale og kommunale arbeidsgivere kan la seg inspirere av.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
162	Fagbevegelsens partilag	-Arbeiderpartiet vurderer en regulering av makspris for å sikre forutsigbare kraftpriser i langsiktig kontrakter til industrien og næringslivet - Arbeiderpartiet vurderer toprissystem til husholdningene, for å belønne lavt forbruk/straffe overforbruk. Denne må settes til et nivå som er rimelig vanlige folk. - Investere og oppgradere stamnett og eksisterende kraftanlegg	Vi i fagbevegelsens partilag opplever konsekvensene fra strømpriskrisen i vinter meget alvorlig. Alvorlig for vanlige innbyggere, alvorlig for industri og arbeidsplasser og ikke minst alvorlig for tilliten til systemet. Over tid vil dette knekke økonomien til folk og arbeidsplasser – ulikheten vil øke og tilliten til politikerne og Arbeiderpartiet vil svekkes. I flere måneder har vi fått forklart hvorfor prisene er historisk høye. Lite har vi fått gode løsninger på hvordan vi skal unngå slike utslag fremover. Vi i fagbevegelsens partilag mener Regjeringen ved Olje og energiminister Marte Mjøs Persen har tatt krisen på alvor og hurtig innført tilskudd og ordninger for å bøte på prisbyrden til vanlige folk. Regjeringen har også vært lyttende og økt ordningen når den ikke har vist seg å være tilstrekkelig. Slik kan vi ikke fortsette. Vi trenger strukturelle endringer.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

163	Fagbevegelsens partilag	- Styrke Statnett og statkrafts samfunnsoppdrag. Sikre god stabil strømtilgang med rimelige priser til norske husstander og arbeidsplasser, uavhengig av utenlandsk prisnivå. - Bygge ut havvind. - Ikke bygge flere utenlandskabler, ei heller hybridkabler.	Krafta må forstås som en viktig strategisk innsatsfaktor for industrien og en livsnødvendig tjeneste for husholdningene. Vi har ikke en strømkrise, men en strømpriskrise. Dette fordi vår eksponering mot det europeiske energimarkedet er økt gjennom utenlandskabler. Vi vil få underskudd på egen kraftproduksjon fremover med den industrielle utviklingen som er planlagt og med økt elektrifisering av sokkelen og økning av bruk som eks. el-biler. Dette må møtes med en fremoverlent strategi. Vi bør utnytte det enorme potensiale havvind i Nordsjøen kan gi oss og utnytte kablene som legges for å elektrifisere sokkelen. Statnett og Statkraft må få sterkere formulert samfunnsoppdrag – sikre god og stabil strømtilgang med rimelige priser uavhengig av europeisk prisnivå. Det må pålegges å investere og oppgradere stamnett og eksisterende anlegg for sikre god strømutveksling innad i Norge og bedre utnyttelse av eksisterende vannkraftanlegg. Vi må ikke eksponeres ytterligere mot utlandet gjennom å bygge flere kabler, ei heller hybridkabler ifm havvind/elektrifisering av sokkelen. Vi må vurdere langsiktig regulering av kraftprisene for å sikre større forutsigbarhet i kraftkontraktene til industrien. Til sist bør vi vurdere topris system for husholdningene for å motivere til å spare strøm.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
164	Fagbevegelsens partilag	- Vi krever en plan for å styrke offentlig arbeidsformidling - Vi krever en styrking av lovverket angjeldende å være fast ansatt.	I lang tid har fagbevegelsen kjempet mot useriøse aktører og sosial dumping. En stor del av disse har vært organisert som bemanningsbyrå. Over et tiår har vi sett doble kontrakter, utnyttelse av arbeidere og arbeidsmiljøkriminalitet florere med slike firma som selskapsform. Det er lettere å skalte og valte med arbeidsfolk når de har en løs tilknytning til arbeidet de utfører. Slik er det i et bemanningsbyrå. Det er heller ikke lett å hevde sine rettigheter når man er avhengig av en arbeidsgiver som vilkårlig gir deg arbeidsoppdrag. I lang tid har man forsøkt å stramme inn i lovverk og anbudsregimer, det har ikke gitt gode nok resultater.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
165	Fagbevegelsens partilag	- Vi krever at regjeringen forbyr bemanningsbransjen innenfor bransjer er rammet av sosial dumping og arbeidsmiljøkriminalitet - Vi krever at bemanningsbransjen reguleres for øvrig så strengt at den ikke kan fortrenge faste ansatte.	Det er en ren nødvendighet å ha en tilknytning til arbeidet for å kunne utvikle seg som arbeidstaker, få medbestemmelse over egen arbeidshverdag og utvikle sin kompetanse. Det er også en ren nødvendighet for at arbeidsgiver skal kunne oppfylle sine plikter og formål i henhold til politiske og lovmessige mål. Skal man satse på faste ansettelser og kompetanseheving så er man avhengig av eierskap til arbeidet som skal utføres. Skal man ivareta sine omsorgsplikter som arbeidsgiver er man avhengig i å ha eierskap i arbeidsoppgavene. Skal det politiske kravet om fast ansettelse som hovedregel være oppnåelig må man fjerne muligheten til å omgå det. Derfor heier vi i fagbevegelsens partilag på regjeringens forslag om å forbyr bemanningsbransjen innenfor bygg i Oslo-området. Dette må gjøres i flere byer og innenfor flere bransjer.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
166	Fagbevegelsens partilag	Forsøksprosjektet om å overføre Husbankens veilednings - og rådgivningsoppgavene til statsforvalteren og nedleggelsen av Husbankens regionskontorer i Bergen og Bodø avsluttes og de to regionskontorene reetableres snarest.	Fagbevegelsens partilag er opptatt av en gjenreisning av sosial boligpolitikk. Et viktig virkemiddel i dette er Husbanken. Vi er opptatt av å gjenreise husbanken som virkemiddel. Regjeringen Solberg vedtok et forsøksprosjekt fra 1. september 2021 der rådgivnings og veiledningsoppgaver ved Husbankens regionskontorer i Bergen og Bodø ble overført til statsforvalteren i Rogaland, Vestland og Nordland. Prøveprosjektet skal vare i tre år og deretter evalueres. I den forbindelse ble Husbankens regionskontorer i Bergen og Bodø nedlagt og oppgavene overført til eget nasjonalt kontor i Husbanken. I Hurdalsplattformen om boligpolitikk står det at regjeringen vil gi Husbanken en større rolle enn i dag og et bredere samfunnsoppdrag for at alle skal bo godt og trygt. Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om helhetlig boligpolitikk, der kommunene vil få en styrket rolle i arbeidet med å utjevne sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet. Regjeringen vil også styrke Husbankens distriktsrettede arbeid. I arbeiderpartiets program for 2021-2024 står det også at man ønsker å styrke Husbankens oppgaver. I et slikt bilde er det en dårlig ide å legge ned regionskontorene. Et fortsatt regionskontor i Bergen styrker vår region, ikke minst er det viktig for nærheten til Husbankens samarbeidspartnere og kunder.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
167	Fagbevegelsens partilag	Omstillingen i næringslivet krever et kraftig kompetanseløft nå!	Vi skal møte den teknologiske utviklingen og det grønne skiftet med de beste fagarbeiderne. Alle jobber påvirkes av digitaliseringen, automatiseringen og robotiseringen. Det er ikke et forbigående fenomen. Det er derfor nødvendig at vi alle tilegner oss den nødvendige kompetansen inn mot fremtidens digitale arbeidsplasser. For å få til det, må det utvikles relevante og tilgjengelige etterutdanningsstilbud i stor skala, samtidig som vi ruste opp yrkesskolen. Dette vil kreve ressurser både i form av penger og tid, og det må skje gjennom et spleiselag i trepartssamarbeidet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

168	Fagbevegelsens partilag	For å løfte hele arbeidstokken i kompetanse, slik at vi kan møte fremtidens utfordringer, mener Fagbevegelsens partilag at vi trenger en kraftfull reform for etter- og videreutdanning for de mange og ikke for de få. Denne reformen må tilrettelegges med utvikling av arbeidslivstilpassede etterutdanningstilbud.	Utdanningstilbudene må utvikles slik at de blir arbeidsrelevante og mest mulig effektive å gjennomføre. Terskelen for gjennomføring skal være lav, men samtidig må kvaliteten på tilbudene være god og motiverende. Vi har stor tro på at en oppskalering av bransjeprogrammet er den rette veien å gå. Gjennom utvikling av tilbud for byggenæringen og industrien, har vi allerede høstet gode erfaringer som kommer noen av våre medlemmer til gode. Her har Fellesforbundet, både sentralt og gjennom tillitsvalgte, vært med å utvikle skreddersydde moduler på tekniske fagskoler over hele landet. Dette må vi bygge videre ut, slik at alle skal få et tilbud. Det offentlige må bidra gjennom øremerkede bevilgninger på statsbudsjetter. I tillegg må grunnfinansieringen til relevante tilbydere av utdanningstilbud bli kraftig styrket. I dag får fagskolesektoren tilført ca. én milliard i grunnfinansiering, mens UH-sektoren (universitetene og høyskolene) får 30 milliarder kroner. Vi forventer nå at det blir gjennomført en kompetansereform der vårt viktigste bidrag blir å sette av tid til skoling for alle. Ved tidligere kompetansereformer har de som allerede har mye formell utdanning, fått enda mer utdanning. Samtidig har de som trenger det mest – fagarbeiderne - blitt taperne. Vi må sikre at dette ikke skjer denne gangen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
169	Fagbevegelsens partilag	Yrkesutdanningen må få mye større oppmerksomhet i utdanningssystemet og i samfunnet som grunnleggende forutsetning for verdiskapingen.	En måte å løfte yrkesutdanningen på er å skille den tydeligere ut fra den videregående opplæringen som en egen profesjonsutdanning. Yrkesfagene skal rekruttere alle mennesker, både unge og voksne, og ikke minst fra alle kjønn. Alle skal sikres gode forutsetninger for å kunne gjennomføre til fag-/svennebrev. Det norske fag- og svennebrevet = kvalitet, og det må opprettholdes. Vi ser at fagbrevet er truet av politikere som utvikler fleksible løp til sluttkompetanse som kan hule ut kravene og svekke kvaliteten. Fagbrevet skal ikke være et verktøy for å inkludere flest mulig i arbeidslivet ved å sikre dem formell kompetanse. Fagbrevet og yrkesfaglige kvalifikasjoner skal heller ikke være redskap for å pynte på statistikken for gjennomføring i videregående opplæring. Fagbrevet skal dokumentere en kvalifikasjon som arbeidslivet trenger og som skal sikre en faglig god, innovativ og sikker produksjon. Håndverk og teknologi må bli et reelt tilbud på alle skoler. Til det trengs skoleverksteder, lærere med vilje og evne til å bruke verktøy og teknologi i undervisningen, samt budsjetter til nødvendig materialer. Det er på høy tid at det kommer på plass attraktive og moderne utstyrsparker som gjenspeiler virkeligheten i produksjonen. Lærerhospitering i bedrift må bli en norm for yrkesfaglærere. Dette må prioriteres i kommende statsbudsjetter.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
170	Fagbevegelsens partilag	Økt produksjon av klimakritiske mineraler: - Ha en stortilt satsning på økt produksjon av mineraler. - Etablere et statlig mineralselskap.	De mest gjenvinnbare stoffene vi omgir oss med er metaller. Mens andre stoffer brytes ned og blir til søppel, kan metaller gjenvinnes omtrent til evig tid. Metallene er helt sentrale, dersom vi skal løse klimakrisen ved å gå over til fornybar energi og industri. Dersom verden skal over på kun fornybar energi, trenger vi 90 ganger mer aluminium, og 50 ganger mer jern, kobber og kvarts. For å bare henge med på dagens etterspørsel for stål, aluminium og kobber må vi tredoble dagens produksjon. Ifølge EU er det 25 mineraler som anses som kritiske for å henge med på den teknologiske utviklingen. Europa forbruker i dag 20 % av verdens metaller. Samtidig produserer det under 1,5 % av verdens jern og aluminium, og 6 % av verdens kobber, i Europa. Kina alene kontrollerer langt over halvparten av alle mineralene Europa trenger.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

171	Fagbevegelsens partilag	Økt produksjon av klimakritiske mineraler: - Jobbe mot ethvert forsøk på å innføre totalforbud mot sjødeponi. - Jobbe for at den norske mineralnæringen skal være verdensledende innen sosialt ansvar, lønns- og arbeidsvilkår, og lave klima- og miljøutslipp.	Norge har tilgang til store mineralforekomster, som kan både være grunnlag for utvikling og velstand, samt være en del av løsningen på klimakrisen. Vi mener vi må produsere mer innen bergverksnæringen, og at den norske bergverksnæringen skal være verdensledende i klima- og miljøvennlighet, og i sosialt ansvar og lønns- og arbeidsvilkår. Vi trenger en storstilt satsing, der vi mener det må etableres et statlig mineralselskap, etter modell fra Statoil. Bruk av sjødeponi skal være strengt regulert, men samtidig vet vi at sjødeponi i enkelte tilfeller er den beste løsningen for lokalmiljøet. I andre tilfeller kan sjødeponi være eneste mulighet for å kunne drive bergverksindustri i deler av landet. Vi vil derfor jobbe mot ethvert forsøk på å innføre et totalforbud mot sjødeponi. Vi vil også jobbe for en høyest mulig gjenvinning av mineraler, og at mest mulig restmasser fra mineralnæring blir tatt i bruk til andre formål der det er mulig, fremfor å deponere massene.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
172	Fagbevegelsens partilag	Skjerpede innkjøpskrav til drift-, vedlikehold og asfaltering av vei: - Stille krav til minimum 60 % egenbemanning i anbud innen veidrift, vintervedlikehold og asfaltering. - Stille krav om at trafikkdirigentene er ansatt hos hovedentreprenøren, da dette har vist seg å være en særlig utsatt gruppe. - Sørgje for at generelle seriøsitetskrav også gjelder veidrift, vintervedlikehold og asfaltering.	Fagbevegelsen registrerer at det har skjedd en negativ utvikling innen veidrift og vedlikehold av vei, når det kommer til ordnede forhold. Spesielt er det på mange kontrakter svært lav egenbemanning hos hovedentreprenøren, samt at trafikk dirigentene i veldig stort omfang er satt vekk fra entreprenørene. Dette har ført til lite kontrollerbare forhold, og konkurranse på lønns- og arbeidsvilkår. Vi mener det må stilles skjerpede krav i anbudene hos Vestland Fylkeskommune for de fylkeskommunale veistreknene, og hos Statens Vegvesen for riks- og europaveiene.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
173	Fagbevegelsens partilag	AIB ber regjeringen sikre at byggingen av Ringeriksbanen blir realisert, at de riktige fagmiljøene på jernbanen involveres for å unngå unødige utsettelse og feil i planleggingsfasen, og at hverken Ringeriksbanen eller andre banestrekninger blir skadelidende til fordel for ny E16.	Høyrreregjeringen vedtok at ringeriksbanen skulle bygges av veiselskapet Nye Veier, samtidig som det bygges ut ny E16. Et slikt prosjekt fordrer at Nye veier bygger opp kompetanse og et nytt fagmiljø på jernbaneutbygging, noe som ikke er gjort i en håndvending. Det er grunn til bekymring for at kompleksiteten knyttet til jernbanetekniske løsninger undervurderes, og at andre jernbaneprosjekter vil bli skadelidende. Et slikt prosjekt må også ta opp i seg at godstog skal kunne kjøre på den nye banestrekningen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
174	Fagbevegelsens partilag	Ingen togkjøp fra alstom! Fagbevegelsens partilag ber regjering og storting om å ta grep for å hindre at selskaper som profiterer på okkupasjon av palestinsk jord får innpass på norsk jernbane, og at Norske Tog sin kontrakt med Alstom kanselleres.	Det spanske selskapet CAF er via underselskapet Euromaint involvert i vedlikehold av togmateriellet til Vy. Norske Tog har samtidig gitt en kontrakt på 20 milliarder til det franske selskapet Alstom. Begge disse selskapene er involverte i ulovlige israelske bosetninger, noe både LO og Norsk Jernbaneforbund har protestert mot. At disse selskapene får innpass på norsk jernbane er urovekkende, og vi ønsker derfor at regjering og storting går aktivt inn for å stanse utviklingen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
175	Fagbevegelsens partilag	Gjenopprett servicebemanningen på viktige togstasjoner: Fagbevegelsens partilag ber regjeringen om å se på å gjenopprette servicebemanningen på viktige jernbanestasjoner som har blitt ubetjente det siste tiåret.	Av 337 jernbanestasjoner i Norge er det nå bare 5 stasjoner som er betjent med servicepersonell. På Bergensbanen ble alt av billett-service mellom Bergen og Oslo lagt ned i 2016, inkludert Finse stasjon og viktige knutepunkt som Voss og Geilo. Dette har ført til dårligere servicetilbud for de reisende som ikke reiser fra Oslo eller Bergen. Det var snakk om at dette skulle erstattes av kommunalt drevne servicesenter, men det ble aldri noe av, og i en trang kommuneøkonomi vil nok ikke dette bli prioritert. Det er altså behov for at staten går inn og gjenoppretter den bemanningen som har forsvunnet fra stasjoner som Voss, Finse, Geilo og f.eks Kristiansand og Bodø. 15 samle jernbanen i en integrert modell Oppsplittingen av jernbanen de siste tiårene er en stadig kilde til problemer for både selskapene og de reisende. Aib ber derfor regjeringen jobbe for å få samlet mest mulig av dagens jernbane i en integrert modell, slik Norsk Jernbaneforbund har frontet i flere år.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

176	Fagbevegelsens partilag	Utvidelse av Entur sitt mandat: Fagbevegelsens partilag mener mandatet til Entur bør vurderes utvidet for å kunne levere fungerende tjenester til tredjeparter.	Entur er et service- og tech-selskap eid av samferdselsdepartementet og tilknyttet jernbanen, og er til dels det som tidligere var NSB Kommersiell Enhet. Enturs mandat har vært å tilby service og digitale tjenester og verktøy til togoperatører og andre kollektivselskap innenfor Norges grenser. Dette bør utvides til å inkludere det å kunne tilby tredjepartsløsninger i andre land. Dette på bakgrunn av at de nåværende begrensingene i mandatet gjorde at Entur ikke kunne tilby de nødvendige tjenestene Vy ønsket seg, både når de skulle kjøre tog i Sverige og mtp salg av produkter ombord. Det førte til at Vy måtte utvikle noe eget, med det resultat at alle togbilletter hos Vy fikk to referansenummer, ett for Vy og ett for Entur. Dette førte til mange problemer, som kunne vært unngått om Entur fikk utvidet mandat til å kunne tilby tredjepartsløsninger. Fagbevegelsens partilag mener derfor at mandatet til Entur bør vurderes utvidet for å kunne levere fungerende tjenester til tredjeparter.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
177	Fagbevegelsens partilag	Fagbevegelsen partilag mener det bør innføres kollektiv søksmålsrett ved ulovlig bruk av midlertidige ansettelser i offentlig sektor	Regjeringen har levert på fagbevegelsens krav om å gjeninnføre kollektiv søksmålsrett ved ulovlig innleie. I offentlig sektor er det imidlertid store problemer knyttet til ulovlig bruk av midlertidige ansettelser, hvor folk blir utnyttet av ledelse som er ute etter å spare penger for å bevare sine budsjett. Fagbevegelsens partilag mener derfor det bør innføres kollektiv søksmålsrett for fagforeninger når det gjelder ulovlig bruk av midlertidige ansettelser i offentlig sektor.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
178	Skolepolitisk utvalg	Hele stillinger og økt kompetanse i SFO - Skolene skal etterstrebe å organisere seg slik at alle som jobber i SFO får tilbud om en full stilling, hvor jobb i SFO kombineres med andre oppgaver primært på den samme skolen. Alle ansatte i SFO bør få mulighet til å ta fagbrev, og ansatte med fagbrev bør oppfordres til å ta relevant fagskoleutdanning.	Faglærte SFO-arbeidere representerer en praksisnær kompetanse som er svært verdifull for skolene, og som bør verdsettes høyere enn i dag.»	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
179	Skolepolitisk utvalg	Bedre tilpasset videregående opplæring til voksne innvandrere Vestland fylkeskommune skal ha som mål å være ledende i Norge på yrkesopplæring for voksne innvandrere. Og det skal derfor etableres modulstrukturerte opplæringsløp for flere relevante yrkesfag. Videre skal Vestland samarbeide enda tettere med kommunene for å utvikle opplæringsløp som på en treffsikker måte kombinerer videregående fagopplæring med grunnskole- og norskopplæring.	Begrunnelse: Fullføringsreformen legger opp til at såkalt modulstrukturert opplæring skal være den nye normalen for videregående opplæring for voksne innvandrere. Det er viktig at arbeidet med å utvikle slike opplæringsløp kommer raskt i gang. I dag er det slik at mange voksne innvandrere for det første har et smalt tilbud må svært få yrkesfag og velge mellom, og for det andre sliter mange med å måtte gå svært lange løp med både norsk- og grunnskoleopplæring før de kommer i kontakt med yrkesfaget de er motiverte for å ta.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
180	Skolepolitisk utvalg	Digitalisering i skolen Regjeringen bør sette i gang en utredning med formål om å finne ut hvor stor del av skolen som bør være analog vs. digitalisert, hvordan elevene kan tilegne seg grunnleggende IKT-ferdigheter på en best mulig måte og hvilke grep som kan tas i skolen for å nå disse målene.	Begrunnelse: Digitale ferdigheter er grunnleggende i vårt samfunn. Samtidig tilsier forskning at en overdrevet bruk av digitalt utstyr kan redusere evnen til å lese lange tekster og konsentrere seg over tid. Fra en tidlig entusiasme for mest mulig digitalisering i skolen, er det nå kommet motstemmer som tar til orde for en bedre balanse mellom digital og analog læring, inkludert håndskrift og lesing av tekster på papir. Samtidig er det ikke klart at dagens elever nødvendigvis lærer seg å bruke IKT-utstyr på en grundig og systematisk måte.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
181	Skolepolitisk utvalg	Seriøstetsbestemmelser og lærlinger Forslag Arbeiderpartiet i Bergen mener at kravet til bruk av lærlinger i offentlige anbud og innkjøp må settes til minimum 15 % der det er aktuelt. Kravet må og settes slik at det treffer de ulike utdanningsløpene spesifikt.	Begrunnelse I Hurdalsplattformen går en inn for å utarbeide en Norgesmodell med nasjonale seriøsitetskrav for alle offentlige anskaffelser (side 48). En av tingene som fremheves spesifikt er å stille strengere krav til bruk av lærlinger ved offentlige innkjøp og anbud (side 54). Dette henger godt sammen med behovet for flere fagarbeidere for å bygge den moderne velferdsstaten og en industri i verdenstoppen, samt å sikre læreplass for alle ungdommer som er kvalifisert etter Vg2 (side 54). Mange av seriøsitetsbestemmelsene har i dag krav om 10 % av timene skal være utført av lærlinger. Dette er for lavt til å nå målsetningen om å øke antall fagarbeidere. En annen utfordring er at kravet er rettet mot timer på hele kontrakten. Resultatet blir ofte mange lærlinger på noen få fag, mens andre ikke har lærlinger i det hele tatt. Krav om lærlinger må derfor være mer spesifikt.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
182	Skolepolitisk utvalg	Gratis Skolefritidsordning (SFO) for alle elever i 1. og 2. klasse Forslag 1: Alle elever i 1. og 2. klasse i Bergenskolen skal få tilbud om gratis halvdagsplass i skolefritidsordningen (SFO) fra skoleåret 2022-23.	Begrunnelse: SFO er en viktig arena for læring, lek og dannelsen av sosiale fellesskap i skolen. For at alle barn skal kunne ha muligheten til å delta i SFO må tilbudet utvides til en universell velferdsordning på linje med undervisningstidene i skolen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen

183	Skolepolitisk utvalg	Gratis Skolefritidsordning (SFO) for alle elever i 1. og 2. klasse Forslag 2: Staten skal fullfinansiere gratis tilbud om halvdagsplass i skolefritidsordning (SFO) for alle 1. og 2. klassinger i Norge fra skoleåret 2022-23.	Begrunnelse: SFO er en viktig arena for læring, lek og dannelsen av sosiale fellesskap i skolen. For at alle barn skal kunne ha muligheten til å delta i SFO må tilbudet utvides til en universell velferdsordning på linje med undervisningstidene i skolen.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen
184	Skolepolitisk utvalg	Forskning på fleksible læringsarealer Forslag: For å ha et godt faglig grunnlag for utforming av fremtidige skolebygg bør det tilføres midler for forskning på fleksible læringsarealer, og utforming av læringsarealer generelt.	Begrunnelse: Bergen kommune har i mange år bygget nye skolebygg med utgangspunkt i fleksible læringsarealer, tidligere baseskoler. I motsetning til klasseroms skoler der elevene tilhører faste klasser med egne klasserom åpner fleksible læringsarealer for å kunne dele inn elevene i forskjellige grupper, som kan variere i forhold til fag og aktiviteter. Til tross for den store endringen overgangen fra klasserom til fleksible arealer medfører er det lite forskning på feltet.	Forslaget vedtatt, oversendes Årsmøtet i AIB	Oversendes redaksjonskomiteen